

AB Genel Mahkemesi'nin 14 Aralık 2022 Tarihli PKK Kararı'nın Uluslararası Hukuk ve AB Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi^(*)

Dr. Ahmet ULUTAŞ^(**)

Öz

Terörle küresel ve bölgesel mücadelede başarının, tek tek devletlerin yürütecekleri mücadeleyle elde edilemeyeceği tespiti dile getirilmektedir. Bu bağlamda, sıklıkla sınır aşan veçheleriyle karşımıza çıkan terörün, özellikle insan ve finans kaynaklarının kurutulması, önem taşımaktadır. Bu noktada, devletler arasında yakın işbirliği ihtiyacı, terör suçlarında, diğer suçlara nazaran çok daha fazla hissedilmektedir. Bu amaçla küresel düzeyde özellikle Birleşmiş Milletler (BM) nezdinde, bölgesel düzeyde ise Avrupa Konseyi (AK) nezdinde çok sayıda sözleşme ve ek protokol kabul edilmiştir. Bununla birlikte, bugün itibarıyla terörden zarar gören devletlere, diğer devletler tarafından yeterince destek sağlandığını ve anılan sözleşmelerin lafzı ve ruhunda yer alan dayanışma duygusuyla hareket edildiğini söylemek pek mümkün gözükmemektedir. İşte bu noktada, bilhassa 11 Eylül 2001 saldırıları sonrası ABD'nin önemli ölçüde başı çekmesiyle BM Güvenlik Konseyi tarafından küresel düzeyde bağlayıcı kararlar alınmış ve üye ülkeler nezdinde etkin bir şekilde uygulanması istenilmiştir. Bu bağlamda, Avrupa Birliği de (AB) esas itibarıyla bölgesel bir örgüt olarak terörle mücadele konusunda özellikle 2001 yılından sonra, aldığı önlemleri artırarak dünyanın geri kalanına ayak uydurmak istemiştir. Bu çalışmada, esas itibarıyla AB Genel Mahkemesi'nin 14 Aralık 2022 tarihinde açıkladığı "T-182/21 sayılı

(*) Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 14.10.2023 - Kabul Edildiği Tarih: 11.12.2023.

Atıf Şekli: Ahmet Ulutaş, 'AB Genel Mahkemesi'nin 14 Aralık 2022 Tarihli PKK Kararı'nın Uluslararası Hukuk ve AB Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi' (2023) 13(2) Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1415, 1488.

DOI: 10.52273/sduhfd..1375949.

Bu çalışmaya esas teşkil eden AB Genel Mahkemesi'nin 14 Aralık 2022 tarihli kararının, Dr. Ahmet ULUTAŞ tarafından Türkçe'ye çevrilen tam metni makalenin ekinde yer almaktadır.

(**) Hâkim, Adalet Bakanlığı, Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, Ankara, Türkiye.

E-posta: ahmetulutas1@gmail.com.

Orcid: <http://orcid.org/0000-0001-5529-3048>.

Kurdistan Workers' Party (PKK) v Council of the European Union Kararı" ele alınarak incelenmiştir. Bu yapılırken de öncelikle, anılan karar sürecinden önce PKK tarafından, kısıtlayıcı tedbirler öngören ve terör örgütü listesine dahil eden AB tasarrufları aleyhine yakın tarihte açılmış ve sonuçlanmış davalar hakkında tarihsel perspektiften özlü bilgi sunulacaktır. Bu sayede hem süreç hakkında bilgi verilmesi hem söz konusu kararın mahiyetinin daha iyi kavranılması ve anılan kararların Türkiye bakımından önemine işaret edilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Genel Mahkeme, Terörle Mücadele, Terör Örgütü Listeleri.

Evaluation of the PKK Judgment of the EU General Court dated 14 December 2022 from the Perspective of International Law and EU Law

Abstract

It is stated that success in the global and regional fight against terrorism cannot be achieved by the struggle of individual states. In this context, it is important to eliminate the human and financial resources of terrorism, which is frequently encountered with its transboundary aspects. At this point, the need for close cooperation between states is felt much more in terrorist crimes than in other crimes. For this purpose, many conventions and additional protocols have been adopted by the United Nations (UN) at the global level and by the Council of Europe (EC) at the regional level. However, as of today, it does not seem possible to say that enough support has been provided by other states to the states that have suffered from terrorism and that they acted with the sense of solidarity in the letter and spirit of the aforementioned conventions. At this point, especially after the September 11, 2001 attacks, with the USA taking the lead, binding decisions were taken at the global level by the UNSC, and it was requested to be implemented effectively by the member states. In this context, the European Union (EU) wanted to keep up with the rest of the world by increasing the measures it took, especially after 2001, as a regional organization, in the fight against terrorism. In this study, the "Kurdistan Workers' Party (PKK) v Council of the European Union Decision" numbered T 182/21, announced by the General Court of the EU on December 14, 2022, was mainly examined. While doing this, first of all, concise information will be presented from a historical perspective about the recently filed and concluded cases by the PKK against the EU legislation that envisaged restrictive measures and included it in the list of terrorist organizations before the said decision process. In this way, it is aimed to provide information about the process, to better understand the nature of the decision in question, and to point out the importance of the said decisions for Türkiye.

Keywords

United Nations, European Union, General Court, Counter-Terrorism, Terrorist Organization Lists.

Extended Summary

The diagnosis that success in the global fight against terrorism cannot be achieved by individual states in their own struggle is now accepted by almost everyone. Likewise, it is vital to eliminate the human and financial resources of terrorism, which is a phenomenon that often crosses borders, with regard to cut off the path to terrorist acts. At this point, the need for close and sincere cooperation between states and their law enforcement is felt much more in terrorist crimes than in other crimes.

For this purpose, many conventions and additional protocols have been accepted at the global level, especially within the United Nations (UN), and at the regional level, within the Council of Europe (EC), and have received wide-scale approval. However, as of today, it does not seem possible to say that the states that suffer the most from terrorism are provided with sufficient support by the states that are relatively less targets of terrorist acts and that they act with the sense of solidarity in the letter and spirit of the aforementioned conventions.

At this point, especially after the attacks of September 11, 2001, the attention of the international community was turned to this direction and important, globally valid and binding decisions were taken by the UN Security Council (UNSC). Likewise, it was requested that the said decisions be effectively implemented by UN member states. Additionally, permanent mechanisms have been established within the UN for this purpose. In this context, the European Union (EU), essentially a regional organization, wanted to keep up with the rest of the world by increasing the measures it took in the regional and global fight against terrorism, especially after 2001.

This study mainly includes detailed findings and evaluations regarding the Kurdistan Workers' Party (PKK) v Council of the European Union (PKK v. Council) Decision No. T-182/21, announced by the EU General Court on 14 December 2022. While doing this, concise information was given about the major cases recently filed and concluded by the PKK against the European Union (EU) acts that envisaged restrictive measures and included it in the list of terrorist organizations before the said decision process, from a historical perspective and for a better understanding of the subject. In this way, it is aimed to provide information about the process and to better understand the nature of the decision in question.

On the other hand, humanitarian law, referred to by the terrorist organization PKK, is generally defined as a branch of law that includes a set of rules regarding the minimum treatment and assistance that must be provided to people in order to limit the effects of war or armed conflict situations. Likewise, humanitarian law can also be defined as the branch of law that aims to protect those who have not participated or are no longer able to participate in hostilities in situations of war or armed conflict and to limit the methods and means of war. In short, it can be called a set of rules that ensure the protection of people in situations of armed conflict. International humanitarian law is also referred to as the law of war or the law of armed conflict. This law constitutes an element of international law.

Likewise, internal tensions and unrest, such as individual acts of violence, are not included in the scope of international humanitarian law applied in armed conflicts. Essentially, the law of war contained in The Hague Conventions of 1899 and 1907 determines the rights and obligations of warring states by limiting the means and methods that can be used in armed conflict. Its main purpose is related to the organization of the operation. However, humanitarian law, stipulated by the provisions of various international agreements, especially the Geneva Conventions, mainly aims to protect military personnel who are out of combat and those who do not participate in combat at all.

In regulating the rules of humanitarian law, a distinction has been made between international and non-international conflicts. On the other hand, when we look at the issue from the perspective of the decision examined in our study, the use of terrorism to achieve certain goals and results is not a new phenomenon. However, what is really new is the intensification of terrorism worldwide. Essentially, terrorism is also defined as a set of actions that are indiscriminate in their targets. In general, terrorism aims to achieve certain political or other goals by frightening and intimidating. According to one view, terrorism is a fact. War cannot be waged against a fact, but only against an identifiable armed conflict. Therefore, the expression fight against terrorism would be more appropriate than the expression war against terrorism.

At the end of the trial, the General Court decided to reject the case filed by the PKK after the hearing on June 22, 2022, and to leave the expenses incurred by the parties to themselves. As can be seen from the examination of the decision examined in our study, the General Court rejected the PKK's claims referring to the concepts of the application of humanitarian law principles to terrorist acts and the right to self-determination. Therefore, in the decision in question, the General Court indicated and emphasized the legality of PKK's continued existence on the European Union's list of terrorist organizations, along with its detailed legal reasons and justifications.

On the other hand, in its decision dated 15 November 2018 and numbered T-316/14, the CJEU General Court annulled the decisions taken by the EU Council between "10 February 2015 and 4 August 2017" regarding the keeping of the PKK terrorist organization on the list, claiming that the obligation to reasoning was not fulfilled. At this point, it is important that the Second Chamber of the EU Court of Justice, which is the upper court that reviewed this decision of the General Court, decided to overturn it, stating that the EU Council fulfilled its own responsibility to provide sufficient legal justification in its relevant decisions.

GİRİŞ

Terörle küresel mücadelede başarının, tekil devletlerin kendi başlarına yürütecekleri mücadele ile elde edilemeyeceği teşhisi artık neredeyse herkes tarafından kabul edilmektedir. Keza, sıklıkla sınır aşan bir olgu olarak karşımıza çıkan terörün, insan ve finans kaynaklarının kurutulması,¹ terör eylemlerine giden yolun kesilmesi bakımından hayati önem taşımaktadır. Bu noktada, devletler ve bunların yasa uygulayıcıları arasında yakın ve samimi işbirliği ihtiyacı, terör suçlarında, diğer suçlara nazaran çok daha fazla hissedilmektedir.

Bu amaçla küresel düzeyde özellikle Birleşmiş Milletler (BM) nezdinde,² bölgesel düzeyde ise Avrupa Konseyi (AK) nezdinde³ çok sayıda sözleşme ve eki protokol kabul edilmiş ve geniş çaplı onaya mazhar olmuşlardır.⁴ Bununla birlikte, bugün itibarıyla terörden en fazla acı çeken ve zarar gören devletlere, görece terör eylemlerinin daha az hedefi olan devletler tarafından yeterince destek sağlandığını ve anılan sözleşmelerin lafzı ve ruhunda yer alan dayanışma duygusuyla hareket edildiğini söylemek çok mümkün gözükmemektedir. İşte bu noktada, 11 Eylül 2001 saldırıları sonrası ABD'nin önemli ölçüde başı çekmesiyle uluslararası toplumun dikkatleri daha fazla bu yöne çevrilmiş ve BM Güvenlik Konseyi (BMGK) tarafından küresel çapta geçerli ve bağlayıcı önemli kararlar alınmış ve üye ülkeler nezdinde etkin bir şekilde uygulanması istenilmiştir. Keza, bu amaçla BM nezdinde daimi mekanizmalar da kurulmuştur.⁵ Bu bağlamda, Avrupa Birliği de (AB) esas itibarıyla bölgesel bir örgüt olarak terörle bölgesel ve küresel mücadele konusunda özellikle 2001 yılından sonra aldığı önlemleri artırarak dünyanın geri kalanına ayak uydurmak istemiştir.⁶

Bu çalışmada esas itibarıyla AB Genel Mahkemesi'nin 14 Aralık 2022 tarihinde açıkladığı T-182/21 sayılı *Kurdistan Workers' Party (PKK) v Council of the European Union (PKK v. Konsey)* Kararı'na ilişkin tespit ve değerlendirmelere yer

¹ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://www.fatf-gafi.org/en/home.html>> Erişim Tarihi 17 Ağustos 2023.

² Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://www.un.org/counterterrorism/international-legal-instruments>> Erişim Tarihi 17 Ağustos 2023.

³ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <[https://www.coe.int/en/web/counter-terrorism/legal-instruments#%2217711252%22:\[0\]](https://www.coe.int/en/web/counter-terrorism/legal-instruments#%2217711252%22:[0])> Erişim Tarihi 17 Ağustos 2023.

⁴ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. Ahmet Ulutaş, *An Overview of the Additional Protocol to the Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism* (Adalet Publication 2020) 36.

⁵ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://www.un.org/securitycouncil/ctc/content/security-council-resolutions>> Erişim Tarihi 17 Ağustos 2023.

⁶ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/fight-against-terrorism/>> Erişim Tarihi 20 Ağustos 2023.

verilecektir. Bu yapılırken de öncelikle, anılan karar sürecinden önce PKK tarafından, kısıtlayıcı tedbirler öngören ve terör örgütü listesine dahil eden Avrupa Birliği (AB) tasarrufları aleyhine yakın tarihte açılmış ve sonuçlanmış belli başlı davalar hakkında, tarihsel perspektiften ve konunun daha iyi anlaşılabilmesi bakımından, özlü bilgi verilecektir. Bu sayede hem süreç hakkında bilgi verilmesi hem de söz konusu kararın mahiyetinin daha iyi kavranılması amaçlanmıştır.

I. GENEL OLARAK AVRUPA BİRLİĞİ TERÖR LİSTELERİ

Yukarıda belirtildiği gibi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK), 28 Eylül 2001'de, terörizmin finansmanı başta olmak üzere terörle mücadele amacıyla geniş çaplı stratejiler belirleyen 1373 (2001) sayılı kararı kabul etmiştir.⁷

Söz konusu BMGK kararından kısa süre sonra, 27 Aralık 2001'de, Avrupa Birliği (AB) Konseyi'nde, BMGK'nın 1373 (2001) sayılı kararının ve terörle mücadele amacıyla belirli tedbirlerin uygulanmasına dair kabul edilen 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un (OJ 2001 L 344, s. 93) uygulanması için Avrupa Birliği'nin harekete geçmesi ve daha fazla tedbir almasının gerekli olduğu yönünde irade oluşmuştur. Bu bağlamda, özellikle 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 2'nci maddesi, terör eylemlerinde bulunan ve söz konusu Ortak Tutum'un ekinde sayılan şahıs, grup ve oluşumların fonlarının, diğer maddi malvarlıklarının veya ekonomik kaynaklarının dondurulmasını öngörmektedir.

Yine, 27 Aralık 2001 tarihinde, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'da belirtilen tedbirlerin AB düzeyinde uygulanması için Konsey, terörle mücadele amacıyla (OJ 2001 L 344, s. 70) belirli şahıslara ve oluşumlara yönelik belli başlı kısıtlayıcı tedbirlere dair (AK) 2580/2001 sayılı Tüzüğü ve 2850/2001 sayılı Tüzüğü (OJ 2001 L 344, s. 83) 2(3) maddesinde öngörülen listeyi oluşturan 2001/927/AK sayılı Kararı kabul etmiştir. Terör örgütü PKK, söz konusu bu ilk listede yer almamıştır.

Bununla birlikte, 2 Mayıs 2002'de Konsey, 2001/931 (OJ 2002 L 116, s. 75) sayılı Ortak Tutum'u güncelleyen 2002/340/CFSP sayılı Ortak Tutum'u kabul etmiştir. 2002/340 sayılı Ortak Tutum'un ekinde, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'da

⁷ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. Kamuran Reçber, *Uluslararası Hukuk* (3. Baskı, Dora 2018) 280 vd.; Ayrıca bkz. Jan Wouters/Jed Odermatt, *Quis Custodiet Consilium Securitatis? Reflections on the Law-Making Powers of the Security Council* (in Vesselin Popovski, Trudy Fraser (Eds), *The Security Council as Global Legislator* (Routledge 2014)) 79; Vesselin Popovski, *The Legislative Role of the Security Council's Thematic Resolutions* (in Vesselin Popovski, Trudy Fraser (Eds), *The Security Council as Global Legislator* (Routledge 2014)) 2-5; Luis Miguel Hinojosa-Martinez, *A Critical Assessment of United Nations Security Council Resolution 1373* (in Ben Saul (Ed), *Research Handbook on International Law and Terrorism*, (Edward Elgar 2014)) 626.

belirtilen kısıtlayıcı tedbirlere tabi olan şahıs, grup ve oluşumların listesi güncellenmiş ve terör örgütü PKK, “Kürdistan İşçi Partisi” (PKK) olarak söz konusu listeye dahil edilmiştir.

Keza, 2 Mayıs 2002’de Konsey, 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesini uygulayan ve 2001/927 sayılı Kararı (OJ 2002 L 116, s. 33) yürürlükten kaldıran 2002/334/AK sayılı Kararı kabul etmiştir. Anılan Karar, PKK’yı, 2850/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesi uyarınca öngörülen listede, 2002/340 sayılı Ortak Tutum’un eki listede kullanılan aynı terimlerle adlandırmıştır.

Söz konusu bu belgeler, 2001/930 sayılı Ortak Tutum’un 1(6) maddesi uyarınca ve 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesi uyarınca düzenli olarak güncellenmeye devam etmektedir. Başvuranın adı, mahkemeye yapılan itiraza ve bu listelerin eklendiği bazı karar ve tüzüklerin iptaline rağmen, yukarıda belirtilen önlemler (“dava konusu listeler”) kapsamındaki kısıtlayıcı tedbirlerin geçerli olduğu grup ve oluşumların listesinde kalmaya devam etmiştir. Bu bağlamda, 2 Nisan 2004 tarihinden bu yana, dava konusu listelerdeki oluşumun adı “Kürdistan İşçi Partisi”dir (PKK) (“KADEK”, “KONGRA-GEL”).

Diğer bir deyişle, terör örgütü PKK, 2002 yılından beri Avrupa Birliği’nin terör örgütleri listesinde yer almaktadır.

Buna göre, Konsey tarafından her yıl güncellenen 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2’nci maddesinin 3’üncü paragrafını⁸ uygulayan Konsey Uygulama Tüzükleri ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum Belgesi’nin 2, 3 ve 4’üncü maddelerine⁹ tabi kişi,

⁸ 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2’nci maddesinde; listede yer alan bir gerçek ya da tüzel kişiye, gruba veya kuruluşa ait olan veya bunlar tarafından elde tutulan tüm fonların, diğer finansal varlıkların ve ekonomik kaynakların dondurulacağı, ayrıca bu fonların, diğer finansal varlıkların ve ekonomik kaynakların, listede yer alan bir gerçek ya da tüzel kişinin, grubun veya kuruluşun kullanımı için ya da bunların yararına olacak şekilde doğrudan veya dolaylı olarak uygun hale getirilmeyeceği düzenlemesi yer almaktadır. Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=celex%3A32001R2580>> Erişim Tarihi 6 Eylül 2023.

⁹ 2001/931 sayılı Ortak Tutum Belgesi’nin 2’nci maddesinde; listede yer alan bir gerçek ya da tüzel kişiye, gruba veya kuruluşa ait olan veya bunlar tarafından elde tutulan tüm fonların, diğer finansal varlıkların ve ekonomik kaynakların dondurulacağı,

Ortak Tutum Belgesi’nin 3’üncü maddesinde, bu fonların, diğer finansal varlıkların ve ekonomik kaynakların, listede yer alan bir gerçek ya da tüzel kişinin, grubun veya kuruluşun kullanımı için ya da bunların yararına olacak şekilde doğrudan veya dolaylı olarak uygun hale getirilmeyeceği,

Belgenin 4’üncü maddesinde ise, üye devletlerin cezai konularda polis ve adli işbirliği yoluyla birbirlerine terör eylemlerini önleme ve bunlarla mücadele konusunda mümkün olan en geniş

grup ve kuruluşların listesini güncelleyen ve değiştiren Konsey Kararları ile PKK terör örgütü listede kalmaya devam etmiştir.

Her bir Uygulama Tüzüğü ve Konsey Kararı ile bir önceki Tüzük ve Karar yürürlükten kaldırılmış ve listeler güncellenmiştir.

Esasen, 2580/2001 sayılı AB Tüzüğü, listelenen kişi ve örgütlere ait mal varlıklarının dondurulması gibi somut yaptırım kararlarının AB içinde uygulanmasını sağlamış, 2001/931 sayılı Ortak Tutum Belgesi ise AB'nin konuya ilişkin genel politikası ve tutumunu ortaya koymuştur.

II. TERÖR ÖRGÜTÜ PKK TARAFINDAN GENEL MAHKEME'YE AÇILAN DAVA SÜRECİ

A. Genel Olarak

AB Konseyi tarafından, AB terör örgütleri listesini belirleyen (AT) 2580/2001 sayılı Konsey Tüzüğü ve 2001/931/ODGP sayılı Konsey Ortak Tutum Belgesini güncellemek üzere, 5 Şubat 2021 tarihinde (AB) 2021/138 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğü ile (ODGP) 2021/142 sayılı Konsey Kararı kabul edilmiş, ancak söz konusu düzenlemelerin iptali istemiyle terör örgütü PKK tarafından AB Konseyi'ne karşı Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) Genel Mahkemesi nezdinde 7 Nisan 2021 tarihinde incelememize konu T-182/21¹⁰ sayılı dava açılmıştır.¹¹

Söz konusu davanın, 22 Haziran 2022 tarihinde ABAD Genel Mahkemesi'nin 4. Dairesinde duruşması yapılmıştır.

Terör örgütü PKK'nın anılan davada özetle; söz konusu Konsey Kararı ve Konsey Uygulama Tüzüğü'nün hukuki belirlilik ilkesini ihlal ettiğini, PKK'nın terör eylemine dâhil olan grup veya kuruluş olarak nitelendirilemeyeceğini, Konsey Ortak Tutum Belgesi çerçevesinde yetkili merci tarafından alınan bir karar

düzeyde destek sağlayacağı, bu amaçla, üye devletlerin, talep üzerine, listede yer alan kişi, grup ve kuruluşlarla ilgili yetkililer tarafından yapılan soruşturma ve işlemlere ilişkin olarak, Avrupa Birliği mevzuatı ve üye devletler yönünden bağlayıcı olan diğer uluslararası sözleşmeler, anlaşmalar ve düzenlemeler uyarınca var olan yetkilerini tamamen kullanması gerektiği şeklinde düzenlemeler yer almaktadır. Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32001E0931>> Erişim Tarihi 6 Eylül 2023.

¹⁰ Judgment of the General Court (Fourth Chamber), 14 December 2022, ECLI:EU:T:2022:807.

¹¹ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=268596&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2138>> Erişim Tarihi 16 Ağustos 2023.

bulunmadığını, Konsey Ortak Tutum Belgesi uyarınca uygun şekilde bir gözden geçirme yapılmadığını ve netice itibarıyla iptali istenen düzenlemelerin muhtelif yönleriyle Konsey Ortak Tutum Belgesi ve ilgili Konsey Tüzüğü'ne aykırı olduğunu iddia ettiği anlaşılmaktadır.

Yine terör örgütü PKK tarafından, orantılılık¹² ve ikincilik ilkesine (subsidiarity) riayet edilmediğinin, hukuki tasarrufların gerekçeli olmasına yönelik Kurucu Andlaşma hükmüne uygun hareket edilmediğinin, savunma hakkı ile etkili yargısal koruma ve başvuru haklarının ihlal edildiğinin ileri sürüldüğü de karar gerekçesinde kaydedilmektedir (para.14).

AB Konseyi ise anılan davada özetle, PKK'nın terör örgütleri listesinde kalmaya devam etmesine yönelik Konsey kararlarının alınma sürecinin, bu kararların ABAD'a taşınması üzerine verilen bazı iptal kararlarının ve bu kapsamda bilhassa Konsey'in gözden geçirme sürecinin ve söz konusu süreçteki gerekçelendirilmenin, ABAD kararlarında öngörülen hususlar da gözetilmek suretiyle ayrıntılı şekilde yürütüldüğünü, vurgulamıştır (para.9).

PKK tarafından AB Konseyi'ne karşı Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) Genel Mahkemesi nezdinde 7 Nisan 2021 tarihinde açılan ve genel olarak mahiyeti ile kapsamı yukarıda ana hatlarıyla ele alınan T-182/21 sayılı dava hakkındaki gerekçeli karar ise 14 Aralık 2022 tarihinde ABAD'ın resmi internet sayfasında yayınlanmıştır.

B. Terör Örgütünün İnsancıl Hukuk ve Kendi Kaderini Tayin Hakkı Bağlamındaki İddialarına İlişkin Kararda Yer Alan Değerlendirmeler

Çalışmamızda inceleme konusu yapılan kararın incelenmesinden de anlaşılacağı üzere Genel Mahkeme, PKK'nın terör eylemlerine insancıl hukuk kaidelerinin tatbiki ve kendi kaderini tayin hakkı kavramlarına atıf yapan iddialarını reddetmiş ve terör örgütü listesinde kalmaya devam etmesinin hukukiliğini gerekçeleriyle birlikte vurgulamıştır.

Bu noktada, atıf yapılan insancıl hukukun ne olduğu sorusuna yanıt teşkil etmek üzere, genel olarak savaş veya silahlı çatışma durumlarının etkilerini sınırlandırmak amacıyla insanlara yapılması gerekli olan asgari davranış ve yardıma dair kurallar bütününe içeren bir hukuk dalı olarak tanımlanmaktadır. Keza, insancıl hukuk doktrinde *Tütüncü*'ye göre, savaş veya silahlı çatışma durumlarında muhasamata

¹² Süleyman Dost, "Uluslararası Hukukta Orantılılık İlkesi", (Aralık 2018), Yıl:6, Sayı:12, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 363.

katılmamış veya artık katılmayacak durumda olan kişilerin korunmasını ve savaş yöntemleri ile araçlarının sınırlandırılmasını amaçlayan hukuk dalı olarak da tanımlanabilir. Kısaca, silahlı çatışma durumlarında insanların korunmasını sağlayan kurallar bütünü de denilebilir. Milletlerarası insancıl hukuk, aynı zamanda savaş hukuku veya silahlı çatışmalar hukuku olarak da anılmaktadır. Bu hukuk, milletlerarası hukukun bir unsurunu teşkil etmektedir. İnsancıl hukukun kökenleri çok eski tarihlere kadar dayanmakla birlikte kodifikasyonuna 19'uncu yüzyılda başladığı belirtilmektedir. Öte yandan, münferit şiddet hareketleri gibi iç gerginlikler ve karışıklıklar da, silahlı çatışmalarda uygulanan milletlerarası insancıl hukuk kapsamına dahil edilmemiştir. Doktrinde *Öktem* tarafından ise, insancıl hukuk, "uluslararası ya da uluslararası olmayan nitelikte silahlı çatışmalardan kaynaklanan insani sorunları özel olarak düzenlemeye yönelik olarak oluşturulmuş ve insani nedenlerle, tarafların istedikleri savaş yöntem ya da araçlarını kullanma hakkını sınırlayan ya da çatışmadan zarar gören ya da görebilecek kişi ve malları koruyan, sözleşme ya da teamül kökenli uluslararası kurallar" olarak tanımlandığı ifade edilmektedir. Keza, *Öktem*'e göre uluslararası hukuk, hukukun en zayıf noktası olarak ele alınırsa, savaşa ilişkin hukuk kuralları da uluslararası hukukun en zayıf noktası sayılabilecektir. Esas itibarıyla 1899 ve 1907 La Haye Sözleşmelerinde yer alan savaş hukuku, silahlı çatışmada başvurulabilecek araç ve yöntemleri sınırlayarak savaşan devletlerin hak ve borçlarını belirlemektedir. Temel amacı harekâtın düzenlenmesine ilişkindir. Ancak, başta Cenevre Sözleşmeleri olmak üzere muhtelif uluslararası sözleşmelerde düzenlenen hükümlerle öngörülen insancıl hukuk ise, muharebe dışı kalan askeri personeli ve muharebeye hiç katılmayan kişileri korumayı amaçlamaktadır. İnsancıl hukuk kurallarının tanziminde ise uluslararası ve uluslararası olmayan çatışma ayırımına gidilmiştir. Diğer taraftan, çalışmamızda inceleme konusu yapılan karar perspektifinden meseleye bakıldığında ise terörün belirli amaçlara ve sonuçlara ulaşmak için kullanılması, yeni bir olgu değildir. Ancak, asıl yeni olan terörün dünya çapında yoğunluk kazanmasıdır. Esasen, terör, hedefte ayırım gözetmeyen eylemler bütünü olarak da nitelenmektedir. Genel olarak korkutup, yıldırım suretiyle belirli siyasi veya farklı amaçlara ulaşmak ister. Bu noktada *Tütüncü*'ye göre, terörizm bir olgu'dur. Savaş, bir olguya karşı yürütülemez, ancak, sadece kimliği belirlenebilir bir silahlı çatışmaya karşı sürdürülebilir. Dolayısıyla, *terörizme karşı mücadele* ifadesi, *terörizme karşı savaş* ifadesinden daha uygun olacaktır.¹³

¹³ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. Ayşe Nur Tütüncü, *İnsancıl Hukuka Giriş* (Beta 2019) 1, 51, 53, 61; Ayrıca bkz. A. Emre Öktem, *Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları* (Derin Yayınları 2007) 67, 71; M. Yasin Aslan, "Savaş Hukukunun Temel Prensipleri" (2008), 79, TBB Dergisi 235; Melda

Öte yandan, çalışmamızda inceleme konusu yapılan 14 Aralık 2022 tarihli kararın bilhassa 104-114'üncü paragraflarında, yukarıda da belirtildiği gibi terör örgütü PKK'nın gerçekleştirdiği terör eylemleri bağlamında ileri sürdüğü iddiaları ele alınmış ve aşağıda yer alan gerekçelerle bu iddialar temelsiz bulunarak reddedilmiştir. Buna göre;

“1.2001/931 sayılı Ortak Tutum Madde 1(3)’te atıfta bulunulan amaçların, Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi amacıyla yapılan meşru silahlı çatışma ışığında yorumlanması gerektiğine ilişkin argüman

104 Başvuran, kendisi ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki silahlı çatışmayı gerekçe göstererek, Konsey tarafından kendisine isnat edilen eylemlerin terörist amaçlarla işlendiğini reddetmektedir. Başvuranın sunumuna göre, uluslararası hukuk uyarınca silahlı çatışmada şiddete başvurulmasına prensip olarak izin verildiğinden, itiraz edilen tedbirlerin içinde bulunduğu bağlamın, bir diğer deyişle Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi amacıyla PKK ve Türk makamları arasında yapılan meşru silahlı çatışmanın göz önünde bulundurulması önemlidir. TEU (Avrupa Birliği Antlaşması) madde 3(5) ve 21 uyarınca, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3), kendi kaderini tayin etmeye ilişkin uluslararası hukuk, uluslararası insancıl hukuk veya demokrasinin ve hukukun üstünlüğünün temel değerleri ışığında yorumlanmalıdır. Başvuran, silahlı bir çatışma sırasındaki eylemlerin terör eylemi teşkil edebileceğini belirten 14 Mart 2017 tarihli A/Diğerleri davası (C-158/14, EU:C:2017:202) kararından yola çıkarak, silahlı çatışma sırasında yapılan eylemlerin hangi durumlarda terör eylemi teşkil ettiğinin belirlenmesi ihtiyacını vurgulamaktadır.

105 Dolayısıyla başvuran, kendisine isnat edilen eylemlerin terör amaçlı işlendiği iddiasına karşı çıkmakta ve bir eylemde bulunma ile bu eylemi terör amacıyla işleme arasında yapılması gereken ayrımı vurgulamaktadır. Özellikle, Türk Devletini istikrarsızlaştırmayı veya yok etmeyi değil, geliştirmeyi ve kendi

Sur, *Uluslararası Hukukun Esasları* (5.Baskı, Beta 2011), 263; Şeref Ünal, *Uluslararası Hukuk* (Yetkin 2005) 291; Yusuf Aksar, *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk Cilt: II* (5.Baskı, Seçkin 2019), 151; İslam Safa Kaya, *Uluslararası Hukuk Temel Bilgiler* (Adalet 2022) 185; Anders Henriksen, *International Law* (2nd Edition, Oxford 2019), 279; Hüseyin Pazarcı, *Uluslararası Hukuk* (11.Baskı, Turhan 2012), 530; Yücel Acer, İbrahim Kaya, *Uluslararası Hukuk Temel Ders Kitabı* (10.Baskı, Seçkin 2019) 353; David J. Bederman, Chimene I. Keitner, *International Law Frameworks* (4th Edition, Foundation Press 2016) 251; Gerd Oberleitner, *Human Rights in Armed Conflict: Law, Practice, Policy* (Cambridge 2015), 309; Füsün Arsava, “Uluslararası Adalet Divanı Tarafından İnsan Haklarının Korunması”, (Nisan 2015), (6) 21, TAAD 29-30.

*kaderini tayin etme hakkı da dâhil olmak üzere Avrupa Birliği'nde benimse-
nen demokratik ilkelerle uyumlaştırmayı amaçladığını savunmaktadır. Ay-
rıca, Türk Hükümetine, Kürtler için daha iyi bir toplumsal durum yaratmayı
kabul ettirmeye çalıştığı için bunun haksız olarak nitelendirilemeyeceğine
değinmiştir. Son olarak, başvuran, yalnızca meşru askeri hedeflerin güdül-
düğü gerekçesiyle, bazen sivillerin ölümüne yol açılmış olsa da kendisine is-
nat edilen eylemlerden hiçbirinin sivil halkı hedef almadığını öne sürmekte-
dir.*

106 Bu kapsamda, hem Adalet Divanı'nın hem Genel Mahkeme'nin içtihatların-
dan anlaşılacağı üzere, uluslararası insanlı hukuk anlamında silahlı bir ça-
tışmanın varlığının, 2001/931 sayılı Ortak Tutum gibi terörizmin önlenme-
siyle ilgili AB hukuku hükümlerinin, işlenebilecek terör eylemlerine uygulan-
masını engellemediği unutulmamalıdır (14 Mart 2017 tarihli A/Diğerleri da-
vası kararı, C-158/14, EU:C:2017:202, para.97 ve 98; ayrıca bkz. 24 Kasım
2021 tarihli yayınlanmamış LTTE/Konsey davası kararı, T-160/19,
EU:T:2021:817, para.294 ve atıf yapılan içtihat).

107 Esasen, 2001/931 sayılı Ortak Tutum, söz konusu eylemin kapsamı bakımın-
dan, eylemin uluslararası insanlı hukuk anlamında bir silahlı çatışma bağ-
lamında işlenip işlenmediği hususunda herhangi bir ayırım yapmaz. Ayrıca,
Avrupa Birliği ve Üye Devletlerinin amacı, mevcut uluslararası hukukun
amaçları doğrultusunda terörün her şekliyle mücadele etmektir (16 Ekim
2014 tarihli LTTE/Konsey davası kararı, T-208/11 ve T-508/11,
EU:T:2014:885, para.58).

108 Ayrıca, başvuran, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un silahlı çatışma durumla-
rındaki uygulanabilirliğine itiraz etmemekle beraber, söz konusu Ortak Tu-
tum hükümlerinin, Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi için Türk ma-
kamlarına karşı yürüttüğü silahlı çatışmanın meşru niteliğini göz önünde bu-
lundurarak yorumlanması gerektiğini düşünmektedir.

109 Başvuranın da savunduğu üzere, özellikle 26 Haziran 1945 tarihinde San
Francisco'da imzalanan Birleşmiş Milletler Şartı'nın 1. maddesinde belirtilen
kendi kaderini tayin etmeye ilişkin mutlak ilkenin, kendi kendini yönetmeyen
tüm bölgeler ve bağımsızlığını henüz kazanmamış tüm halklar için geçerli
olan bir uluslararası hukuk ilkesi olduğu kabul edilmelidir (bkz.21 Aralık 2016
tarihli, Konsey/Polisario Cephesi davası kararı, C-104/16 P, EU:C:2016:973,
para.88 ve 4 Eylül 2019 tarihli Hamas/Konsey davası kararı, T-308/18,
EU:T:2019:557, para.217).

- 110 İşbu davaya uygulanması veya kendi kaderini tayin amacıyla silahlı kuvvete başvurulması konusunda bir görüş bildirmeden, söz konusu ilkenin, bir bölge halkının veya nüfusunun kendi kaderini tayin etme hakkını kullanmak üzere 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3)'te bahsedilen araca başvurabileceği anlamına gelmediği hükmüne varılmalıdır (4 Eylül 2019 tarihli Hamas/Konsej davası kararı, T-308/18, EU:T:2019:557, para.218 ve 24 Kasım 2021 tarihli yayınlanmamış LTTE/Konsej kararı, T-160/19, EU:T:2021:817, para.299).
- 111 Mahkeme, "baskıcı bir hükümete" karşı silahlı çatışmaya dâhil olan özgürlük hareketleri taraflı silahlı çatışmalarda terör eylemlerinin yasaklanmasına yönelik bir istisnanın AB hukukunda ve hatta uluslararası hukukta hiçbir temeli olmadığına hâlihazırda karar vermişti. Özellikle, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 28 Eylül 2001 tarihli 1373 (2001) sayılı kararı, Savaş Zamanında Sivillerin Korunmasına Dair 12 Ağustos 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmesi, Uluslararası ve Uluslararası Nitelikte Olmayan Silahlı Çatışmaların Mağdurlarının Korunmasına İlişkin 8 Haziran 1977 tarihli Cenevre Sözleşmelerine Ek I ve II. Protokoller ve 9 Aralık 1999 tarihinde New York'ta imzalanan Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme olmak üzere uluslararası hukuk hükümleri, terör eylemlerini kınamaları noktasında, eylemi gerçekleştirenin statüsü ile hedefleri arasında ayırım yapmazlar (16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE v Konsey, T-208/11 ve T-508/11, EU:T:2014:885, para.68).
- 112 Ayrıca, mevcut davada, başvuranın kendi kaderini tayin etme amaçlarına yönelik olarak özellikle silahlı çatışmalarda terör eylemlerinin yasaklanmasında bir istisna olduğu iddiasını destekleyen tek bir hükme - bu örnekte AB hukukunun - atıfta bulunduğu gözlemlenmelidir; şöyle ki, terörle mücadeleye ilişkin 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/475/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararına (OJ 2002 L 164, s. 3) ve bilhassa, "Silahlı kuvvetlerin, uluslararası insancıl hukuk tarafından bu kanun kapsamındaki anlamıyla düzenlenen, silahlı çatışma dönemlerindeki eylemleri ve diğer uluslararası hukuk kurallarına tabi oldukları ölçüde, bir devletin silahlı kuvvetlerinin resmi görevlerini yerine getirirken gerçekleştirdikleri eylemler, bu Çerçeve Karara tabi değildir" ifadesi olan bu Çerçeve Kararının 11. gerekçesine. Başvuran, 2022/475 sayılı Çerçeve Kararına, II. Dünya Savaşı esnasında gerçekleşen çeşitli Avrupa direniş hareketleri tarafından yürütülenler gibi silahlı direnişi açık bir şekilde kapsamı dışında tutan bir beyanın eşlik ettiğini eklemektedir.

113 Ancak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum, tıpkı AB düzeyinde uyguladığı 1373 (2001) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı gibi, 2002/475'in sayılı Çerçeve Kararın 11. gerekçesi ile karşılaştırılabilir hiçbir hüküm içermekte ve bu Ortak Tutum'da bu şekilde bir açıklamanın olmaması, tam olarak Konsey'in, terörizmin finansmanı ile mücadele yoluyla önlenmesi söz konusu olduğunda Ortak Tutum hükümlerinin uygulanmasına herhangi bir istisna sağlamama niyetini ifade edecek şekilde yorumlanmalıdır (16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE v Konsey, T-208 /11 ve T-508/11, EU:T:2014:885, para.74-76).

114 2022/475 sayılı Çerçeve Kararına ve bu çerçeve karara eşlik eden Konsey beyanına yapılan atfın alakasız olduğu anlaşılmaktadır.”

Karardan alıntılanan yukarıda maruz paragraflarda yer alan sarih ibarelerden de anlaşılacağı üzere Mahkeme, terör örgütü PKK'nın iddialarına dayanak yapılan atıfların alakasız olduğuna hükmetmiştir.¹⁴

III. TERÖR ÖRGÜTÜ PKK TARAFINDAN DAHA ÖNCE AÇILAN DAVALAR

AB Konseyi tarafından 2002 yılından beri, AB terör örgütleri listesini belirleyen (AT) 2580/2001 sayılı Konsey Tüzüğü ve 2001/931/ODGP sayılı Konsey Ortak Tutum Belgesini güncellemek üzere çıkarılan “Konsey Uygulama Tüzükleri” ve “Konsey Kararları” ile her iki listeye de dâhil edilen terör örgütü PKK, 1 Mayıs 2014 tarihinde 2580/2001 sayılı Tüzüğün iptali ve Tüzükte yer alan listeden çıkmak için, ABAD bünyesinde ilk derece mahkemesi gibi faaliyet gösteren ABAD Genel Mahkemesi'ne dava açmıştır. PKK terör örgütünün AB terör örgütü listesinden çıkarılmasına ilişkin başvurunun ele alındığı davanın duruşması 16 Nisan 2018 tarihinde yapılmış, 15 Kasım 2018 tarihinde ise ABAD Genel Mahkemesi tarafından T-316/14 sayılı gerekçeli karar açıklanmıştır.¹⁵

¹⁴ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. A. Emre Öktem, *Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları* 206-207; Ayrıca bkz. Fatma Taşdemir, “Uluslararası Hukukta Toprak Bütünlüğü İlkesi, Tanıma Doktrini ve Bir Norm Olarak Ayrılma Hakkı”, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 18/3, (2016) 664; Arsava, “Uluslararası Adalet Divanı Tarafından İnsan Haklarının Korunması” 14; James Summers, *The Internal and External Aspects of Self-Determination Reconsidered* (in Duncan French (Ed), *Statehood and Self Determination: Reconciling Tradition and Modernity in International Law* (Cambridge 2013)), 229; Ian Brownlie, *Principles of Public International Law* (7th Edition, Oxford 2008) 579.

¹⁵ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=207801&doclang=EN>> Erişim Tarihi 16 Ağustos 2023.

Genel Mahkeme'nin söz konusu kararında; davanın açıldığı tarihten (Mayıs 2014) davaya ilişkin son yazılı dilekçelerin verildiği tarihe kadar (Ağustos 2017) olan dönemde PKK'yı listede tutan kararların güncel olmadığı, listeden çıkma taleplerinin yeterince ve doğru şekilde incelenmediği ve PKK'nın itirazları reddedilirken yeterli gerekçe gösterilmediği, bu sebeple ilgili AB Konseyi kararlarının gerekçelerinin gerekli yasal standartta olmadığı ileri sürülerek dava konusu olan "10 Şubat 2015 ile 4 Ağustos 2017" tarihleri arasındaki dönemi kapsayan 11 Konsey kararının PKK açısından iptal edilmesine karar verilmiştir.

Öte yandan Mahkeme, son yazılı dilekçenin verildiği tarihten sonra, listeyi yenileyen ve mutad şekilde PKK'yı da listeye dâhil eden 21 Mart 2018 tarihli Konsey kararının, zaman bakımından dava konusu dışında kaldığı gerekçesiyle, bu kararı iptal etmediğini duyurmuş, bu şekilde PKK'nın halen listede olduğunu belirtmiştir. Buna göre, 15 Kasım 2018 tarihinde sonuçlanan davada Mahkeme özetle:

1. Terörist kişi ve örgütlere kısıtlayıcı tedbir ve yaptırım öngören 2580/2001 sayılı AB Tüzüğü'nün iptali talebini reddetmiştir.
2. Bununla birlikte, söz konusu davanın konusu olan ve PKK'nın 2580/2001 sayılı AB Tüzüğündeki listede tutulmasına ilişkin AB Konseyi'nin "10 Şubat 2015 ile 4 Ağustos 2017" tarihleri arasında aldığı kararların PKK yönünden iptaline karar vermiştir.

Bu kapsamda; bazı kişilere ve varlıklara yönelik özel kısıtlayıcı tedbirler hakkındaki 2580/2001 sayılı Tüzüğü'nün 2'nci maddesinin 3'üncü paragrafını uygulayan 125/2014, 790/2014, 2015/513, 2015/1325, 2015/2425, 2016/1127, 2017/150, 2017/1420 sayılı Konsey Uygulama Tüzüğü'nün PKK terör örgütüyle ilgili kısımları yönünden iptal edilmesine karar verilmiştir.

Yine, terörle mücadeleyle yönelik özel tedbirlerin uygulanmasına ilişkin 2001/931 sayılı Ortak Tutum Belgesi'nin 2, 3 ve 4'üncü maddelerine tabi kişi, grup ve kuruluşların listesini güncelleyen ve değiştiren, 2015/521, 2015/1334 ve 2017/1426 sayılı Konsey Kararlarının PKK terör örgütüyle ilgili kısımları yönünden iptal edilmesine karar verilmiştir.

3. Ancak, PKK'nın 2580/2001 sayılı AB Tüzüğü'ndeki listede tutulmasına ilişkin AB Konseyi'nin daha sonra aldığı için "dava konusu dışında kalan" 21 Mart 2018 tarihindeki son kararı gereği, PKK'nın listede kalmaya devam edeceğini vurgulamıştır (T-316/14, para.119).¹⁶

¹⁶ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=207801&doclang=EN>> Erişim Tarihi 16 Ağustos 2023.

Buna göre Konsey, dava konusu dışında kalacak bir zaman içinde (yani son dilekçelerin verildiği tarihten sonra), 21 Mart 2018 tarihinde PKK'yı listede tutan Konsey kararını yenilemiştir. Bu şekilde Mahkemenin, Konsey'in geçmiş kararlarını iptal etse bile son kararı iptal etmemesi durumu söz konusu olabilmektedir.

Diğer bir deyişle, Konsey'in PKK'yı listede tutan ve dava konusu dönemi kapsayan Mayıs 2014-Ağustos 2017 arasındaki kararları iptal edilmiş, ancak PKK'yı listede tutan en son karar olan 21 Mart 2018 tarihli karar uyarınca, PKK listede kalmaya devam etmiştir. ABAD, bu son kararı ele almamıştır.

AB Konseyi, Avrupa Birliği Adalet Divanı Statüsünün 56'ncı maddesi uyarınca, Avrupa Birliği Genel Mahkemesi'nin PKK ile ilgili 15 Kasım 2018 tarihli T-316/14 sayılı kararını temyiz ederek ABAD İkinci Dairesi'nin önüne getirmiştir.¹⁷

Adalet Divanı, AB Konseyi'nin ileri sürdüğü temyiz sebepleri ile ilgili yaptığı değerlendirmede; yerleşik içtihadına göre, bir kişi veya kuruluşun adının başlangıçta 2001/931 sayılı Ortak Tutum Belgesi'nin 1(4) maddesine tabi olan fonların dondurulmasına ilişkin bir listeye dâhil edildiği eylemler ile Ortak Tutum Belgesi'nin 1(6) maddesi uyarınca bu kişi veya kuruluşun adının söz konusu listede yer almaya devam etmesi arasında ayırım yapılması gerektiğini belirtmiştir.

ABAD, Genel Mahkeme'nin temyiz edilen kararının 68, 77 ve 78'inci paragraflarında hükmettiğinin aksine, Konsey'in, PKK'nın 2009 yılından bu yana tek taraflı olarak ilan edilen ateşkeslere rağmen terörist faaliyetlere karışması riski olduğunu ortaya koyduğunu kaydederek, AB Konseyi'nin temyiz talebinde yer alan gerekçelerini kabul etmiş ve AB Konseyi'nin kararlarında yasal gerekçe bildirme sorumluluğunu yerine getirdiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, temyiz konusu Avrupa Birliği Genel Mahkemesi'nin 15 Kasım 2018 tarihli ve T-316/14 sayılı "PKK vs. AB Konseyi" kararını bozarak, kararın hüküm kısmının 1, 11, 13 ve 14'üncü maddelerinin iptaline karar vermiş ve yargılamanın durumunun ABAD tarafından nihai karar verilmesine izin vermediği kanaatiyle davanın Genel Mahkeme'ye geri gönderilmesine hükmetmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Yukarıda yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, ABAD Genel Mahkemesi, terör örgütü PKK tarafından AB terör örgütleri listesinden çıkabilmek için açılmış olan

¹⁷ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1553121564186 &uri=CELEX:62019CN0046>> Erişim Tarihi 16 Ağustos 2023.

T-182/21 sayılı dava hakkında, 22 Haziran 2022 tarihinde yapmış olduğu duruşma sonrasında kararını açıklamıştır. Söz konusu hükme ilişkin gerekçeli karar ise 14 Aralık 2022 tarihinde ABAD'ın resmi internet sayfasında yayınlanmıştır. Buna göre, Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Andlaşma'nın (TFEU) 263'üncü maddesi uyarınca açtığı davada PKK, alakalı olduğu ölçüde, aşağıdaki tedbirlerin iptalini istemiştir:

- Terörle mücadele amacıyla belirli tedbirlerin uygulanmasına dair 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum'un 2, 3 ve 4'üncü maddelerine tabi şahıs, grup ve oluşumların listesinin güncellenmesine dair (CFSP) 2021/142 sayılı 5 Şubat 2021 tarihli Konsey Kararı ile (CFSP) 2020/1132 sayılı (OJ 2021 L 43, s.14) yürürlükten kaldıran Karar;
- (AB) 2021/138 sayılı ve 5 Şubat 2021 tarihli Konsey Uygulama Tüzüğü, terörle mücadele amacıyla belirli şahıslara ve oluşumlara yönelik belli başlı kısıtlayıcı tedbirlere dair (AK) 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) uygulama maddesi ve (AB) 2020/1128 sayılı (OJ 2021 L 43, s.1) yürürlükten kaldıran Uygulama Tüzüğü;
- Terörle mücadele amacıyla belirli tedbirlerin uygulanmasına dair 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum'un 2, 3 ve 4'üncü maddelerine tabi şahıs, grup ve oluşumların listesinin güncellenmesine dair (CFSP) 2021/1192 sayılı 19 Temmuz 2021 tarihli Konsey Kararı ile 2021/142 sayılı (OJ 2021 L 258, s. 42) yürürlükten kaldıran Karar;
- (AB) 2021/1188 sayılı 19 Temmuz 2021 tarihli Konsey Uygulama Tüzüğü, terörle mücadele amacıyla belirli şahıslara ve oluşumlara yönelik belli başlı kısıtlayıcı tedbirlere dair (AK) 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) uygulama maddesi ve 2021/138 sayılı (OJ 2021 L 258, s. 14) yürürlükten kaldıran Uygulama Tüzüğü;
- Terörle mücadele amacıyla belirli tedbirlerin uygulanmasına dair 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum'un 2, 3 ve 4. maddelerine istinaden şahıs, grup ve oluşumların listesinin güncellenmesine dair (CFSP) 2022/152 sayılı 3 Şubat 2022 tarihli Konsey Kararı ile 2021/192 sayılı (OJ 2021 L 25, s. 13) yürürlükten kaldıran Karar;
- (AB) 2022/147 sayılı 3 Şubat 2022 tarihli Konsey Uygulama Tüzüğü, terörle mücadele amacıyla belirli şahıslara ve oluşumlara yönelik belli başlı kısıtlayıcı tedbirlere dair (AK) 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) uygulama maddesi ve 2021/1188 sayılı (OJ 2022 L 25, s. 1) yürürlükten kaldıran Uygulama Tüzüğü.

Yapılan yargılama sonunda Genel Mahkeme, 22 Haziran 2022 tarihli duruşma sonrasında PKK tarafından açılan davanın reddine, tarafların yaptıkları masrafların

kendi üzerlerinde bırakılmasına karar vermiştir. Çalışmamızda inceleme konusu yapılan kararın incelenmesinden de anlaşılacağı üzere Genel Mahkeme, PKK'nın terör eylemlerine insancıl hukuk kaidelerinin tatbiki ve kendi kaderini tayin hakkı kavramlarına atıf yapan iddialarını reddetmiş ve terör örgütü listesinde kalmaya devam etmesinin hukukiliğini gerekçeleriyle birlikte vurgulamıştır.

Öte yandan, yukarıda belirtildiği gibi ABAD Genel Mahkemesi'nin 15 Kasım 2018 tarihli ve T-316/14 sayılı kararında, gerekçelendirme yükümlülüğünün yerine getirilmediğini ileri sürerek, PKK terör örgütünün listede tutulmasına ilişkin AB Konseyi'nin "10 Şubat 2015 ile 4 Ağustos 2017" tarihleri arasında aldığı kararların iptaline yönelik kararını temyizden inceleyen üst mahkeme niteliğindeki AB Adalet Divanı İkinci Dairesi'nin, AB Konseyi'nin kararlarında yasal gerekçe bildirme sorumluluğunu yerine getirdiğini belirterek bozma kararı vermesi önem taşımaktadır.¹⁸

¹⁸ Esasen ABAD, bugün itibarıyla 2 mahkemeden oluşmaktadır: Adalet Divanı ve Genel Mahkeme. Buna göre, bir anlamda temyiz mahkemesi olarak da fonksiyon gördüğü söylenebilecek olan Adalet Divanı, ABA madde 19(2) hükmü uyarınca her üye devletten gelen birer hâkimden oluşmaktadır. Keza, ABİHA madde 252 hükmü uyarınca, 11 hukuk sözcüsü Adalet Divanı'na yardımcı olur. Genel Mahkeme, ABA madde 19(2) hükmü uyarınca her üye devletten en az 1 hâkimden oluşur. ABAD'ın Statüsüne İlişkin 3 No.lu Protokol'ün 47'nci maddesi uyarınca ABAD hâkimlerinin atanma ve statülerine ilişkin hükümler, Genel Mahkeme bakımından da geçerlidir. Genel Mahkeme, uzunca bir süre her üye devletten 1 hâkimden oluşmuşsa da hâkim sayısının kademeli olarak artışına ilişkin düzenleme sonucu 1 Eylül 2019 itibarıyla her üye devletten 2 hâkimden oluşması öngörülmüştür. ABAD, kurucu anlaşmalar ile öngörülen davalara bakar ve bu davalar; Adalet Divanı ve Genel Mahkeme arasında bölüşülmüştür. Buna göre, Genel Mahkeme, ihlâl davası hariç her türlü AB hukuku uyumsuzluğuna ilk derece mahkemesi olarak bakmakla görevlidir. Buna göre, Adalet Divanı'nın yetkisine tahsis edilen konuların dışında Genel Mahkeme, özellikle bireyler tarafından açılan iptal, ihmal, tazminat davaları ile AB'nin taraf olduğu sözleşmelerden kaynaklanan davalarda yetkili kılınmaktadır. Adalet Divanı, kural olarak bir üye devlet veya Birlik kurumu iptal ya da ihmal davasını açıyorsa yetkilidir, Genel Mahkeme, bir gerçek veya tüzel kişi iptal ya da ihmal davasını açıyorsa yetkilidir. Genel Mahkeme'nin bu konularda verdiği kararlar aleyhine, ABİHA madde 256(1) uyarınca hukuki unsurları bakımından, temyizden ABAD'a başvuru imkânı mevcuttur. ABAD Statüsünün 62'nci maddesi uyarınca Genel Mahkeme'nin, davanın AB hukukunun uyumunu etkileyebilecek bir içtihadı gerektirdiği kanısına varması hâlinde dosyayı Adalet Divanı'na göndermesi gerekmekte olup, Genel Mahkeme tarafından verilen kararlar da ancak AB hukukunun birliği ve uyumunun ciddi biçimde tehlikeye düşmesi gibi istisnai hallerde, Divan tarafından yeniden ele alınabilecektir. Adalet Divanı, ihlâl davası ve ön karar prosedürü yönünden tek başına yetkili iken iptal ve ihmal davası ile ilgili yetkisini Genel Mahkeme ile paylaşır. Genel Mahkeme, iptal ve ihmal davası Adalet Divanı'nca görülüyorsa yetkilidir. Adalet Divanı, bir üye devlet, Avrupa Parlamentosu ve/veya Konsey'in eylemi ya da eylemsizliği üzerine iptal veya ihmal davası açmışsa yetkilidir. Genel Mahkeme, iptal ve ihmal davası ile ilgili yetkisini Adalet Divanı ile paylaşır. Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. Sanem Baykal, İlke Göçmen, *Hâkim ve Savcılar için AB Hukuku El Kitabı* (Adalet Bakanlığı Yayını 2021) 118-127.

KAYNAKÇA**Kitap-Makale**

- Acer Y, Kaya İ, *Uluslararası Hukuk Temel Ders Kitabı* (10.Baskı, Seçkin 2019)
- Aksar Y, *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk Cilt: II* (5.Baskı, Seçkin 2019)
- Arsava F, "Uluslararası Adalet Divanı Tarafından İnsan Haklarının Korunması", (6) 21, (Nisan 2015), TAAD 1-40
- Aslan M. Y, "Savaş Hukukunun Temel Prensipleri", (2008) (79), TBB Dergisi, 235-274
- Baykal S, Göçmen İ, *Hâkim ve Savcılar için AB Hukuku El Kitabı* (Adalet Bakanlığı Yayını 2021)
- Bederman D J, Keitner C I, *International Law Frameworks* (4th Edition, Foundation Press 2016)
- Brownlie I, *Principles of Public International Law* (7th Edition, Oxford 2008)
- Dost S, "Uluslararası Hukukta Orantılılık İlkesi", (Aralık 2018), Yıl:6, Sayı:12, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 361-399
- Henriksen A, *International Law* (2nd Edition, Oxford 2019)
- Hinojosa-Martinez L M, *A Critical Assessment of United Nations Security Council Resolution 1373* (in Ben Saul (Ed), *Research Handbook on International Law and Terrorism* (Edward Elgar 2014))
- Kaya İ S, *Uluslararası Hukuk Temel Bilgiler* (Adalet 2022)
- Oberleitner G, *Human Rights in Armed Conflict: Law, Practice, Policy* (Cambridge 2015)
- Öktem A E, *Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları* (Derin Yayınları 2007)
- Pazarci H, *Uluslararası Hukuk* (11.Baskı, Turhan 2012)
- Popovski V, *The Legislative Role of the Security Council's Thematic Resolutions* (in Veselin Popovski, Trudy Fraser (Eds), *The Security Council as Global Legislator* (Routledge 2014))
- Reçber K, *Uluslararası Hukuk* (3.Baskı, Dora 2018)
- Summers J, *The Internal and External Aspects of Self-Determination Reconsidered* (in Duncan French (Ed), *Statehood and Self Determination: Reconciling Tradition and Modernity in International Law* (Cambridge 2013))
- Sur M, *Uluslararası Hukukun Esasları* (5.Baskı, Beta 2011)
- Taşdemir F, "Uluslararası Hukukta Toprak Bütünlüğü İlkesi, Tanıma Doktrini ve Bir Norm Olarak Ayrılma Hakkı", Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 18/3, (2016) 644-668
- Tütüncü A N, *İnsancıl Hukuka Giriş* (Beta 2019)

Ulutaş A, *An Overview of the Additional Protocol to the Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism* (Adalet Publication 2020)

Ünal Ş, *Uluslararası Hukuk* (Yetkin 2005)

Wouters J, Odermatt J, *Quis Custodiet Consilium Securitatis? Reflections on the Law-Making Powers of the Security Council* (in Vesselin Popovski, Trudy Fraser (Eds), *The Security Council as Global Legislator* (Routledge 2014))

İnternet Kaynakları

<<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=268596 &pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2138>> Erişim Tarihi 16 Ağustos 2023.

<<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=207801&doclang=EN>> Erişim Tarihi 16 Ağustos 2023.

Case C-46/19 P: Appeal brought on 25 January 2019 by Council of the European Union against the judgment of the General Court (Third Chamber, Extended Composition) delivered on 15 November 2018 in Case T-316/14: Kurdistan Workers' Party (PKK) v Council OJ C 103, 18 Mart 2019; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1553121564186 &uri=CELEX:62019CN0046>> Erişim Tarihi 16 Ağustos 2023.

<<https://www.fatf-gafi.org/en/home.html>> Erişim Tarihi 17 Ağustos 2023.

<<https://www.un.org/counterterrorism/international-legal-instruments>> Erişim Tarihi 17 Ağustos 2023.

<<https://www.un.org/securitycouncil/ctc/content/security-council-resolutions>> Erişim Tarihi 17 Ağustos 2023.

<[https://www.coe.int/en/web/counter-terrorism/legal-instruments#{%2217711252%22:0}\]](https://www.coe.int/en/web/counter-terrorism/legal-instruments#{%2217711252%22:0}])> Erişim Tarihi 17 Ağustos 2023.

<<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/fight-against-terrorism/>> Erişim Tarihi 20 Ağustos 2023.

<<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=celex%3A32001R2580>> Erişim Tarihi 6 Eylül 2023.

<<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32001E0931>> Erişim Tarihi 6 Eylül 2023.

EK

GENEL MAHKEME’NİN KARARI^(*)

(Dördüncü Daire)

14 Aralık 2022 (*)

(Ortak dış politika ve güvenlik politikası (CFSP) - Terörle mücadele amacıyla [terör örgütü] PKK’ya uygulanan kısıtlayıcı tedbirler - Fonların dondurulması - 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum - (AK) 2580/2001 sayılı Tüzük - Silahlı çatışma durumlarına uygulanabilirliği - Terörist grup - fonları dondurma kararlarının olgusal temeli - Yetkili makam tarafından alınan karar - Üçüncü Devletin Makamı - İnceleme - Gerekçe belirtme yükümlülüğü - Orantısallık - Savunma hakları - Etkin yargısal korunma hakkı).

T-182/21 sayılı Davada,

Avukat A. van Eik ve T. Buruma tarafından temsil edilen
Başvuran Kürdistan İşçi Partisi (PKK),

-

Vekil B. Driessen and S. Van Overmeire tarafından temsil edilen
Davalı Avrupa Birliği Konseyi,

GENEL MAHKEME (Dördüncü Daire),

Müzakereler esnasında S. Gervasoni (Raportör), Başkan L. Madise ve Hâkim P. Nihoul ve Yazı İşleri Müdürü I. Kurme katılımıyla toplanan heyet,

Usulün yazılı kısmına istinaden, özellikle 16 Eylül 2021 ve 1 Nisan 2022 tarihinde başvuruda istenen karara dair değişiklikler uyarınca,

22 Haziran 2022 tarihli duruşmada aşağıdaki karara varmıştır:

Karar

- 1 Avrupa Birliği’nin İşleyişi Hakkında Antlaşma’nın (TFEU) 263. maddesi uyarınca açtığı davada Kürdistan İşçi Partisi (PKK), başvuranla alakalı olduğu ölçüde, aşağıdaki tedbirlerin iptalini istemektedir:
 - Terörle mücadele amacıyla belirli tedbirlerin uygulanmasına dair 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum’un 2, 3 ve 4. maddelerine tabi şahıs, grup ve oluşumların listesinin güncellenmesine dair (CFSP) 2021/142 sayılı 5 Şubat 2021 tarihli Konsey Kararı ile (CFSP) 2020/1132 sayılı (OJ 2021 L 43, s.14) yürürlükten kaldıran karar,

^(*) <<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=268596&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2138>> Erişim Tarihi 21 Ağustos 2023

- (AB) 2021/138 sayılı ve 5 Şubat 2021 tarihli Konsey Uygulama Tüzüğü, terörle mücadele amacıyla belirli şahıslara ve oluşumlara yönelik belli başlı kısıtlayıcı tedbirlere dair (AK) 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) uygulama maddesi ve (AB) 2020/1128 sayılı (OJ 2021 L 43, s.1) yürürlükten kaldıran Uygulama Tüzüğü,
- Terörle mücadele amacıyla belirli tedbirlerin uygulanmasına dair 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum'un 2, 3 ve 4. maddelerine tabi şahıs, grup ve oluşumların listesinin güncellenmesine dair (CFSP) 2021/1192 sayılı 19 Temmuz 2021 tarihli Konsey Kararı ile 2021/142 sayılı (OJ 2021 L 258, s.42) yürürlükten kaldıran karar,
- (AB) 2021/1188 sayılı 19 Temmuz 2021 tarihli Konsey Uygulama Tüzüğü, terörle mücadele amacıyla belirli şahıslara ve oluşumlara yönelik belli başlı kısıtlayıcı tedbirlere dair (AK) 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) uygulama maddesi ve 2021/138 sayılı (OJ 2021 L 258, s.14) yürürlükten kaldıran Uygulama Tüzüğü,
- Terörle mücadele amacıyla belirli tedbirlerin uygulanmasına dair 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum'un 2, 3 ve 4'üncü maddelerine istinaden şahıs, grup ve oluşumların listesinin güncellenmesine dair (CFSP) 2022/152 sayılı 3 Şubat 2022 tarihli Konsey Kararı ile 2021/192 sayılı (OJ 2021 L 25, s.13) yürürlükten kaldıran karar,
- (AB) 2022/147 sayılı 3 Şubat 2022 tarihli Konsey Uygulama Tüzüğü, terörle mücadele amacıyla belirli şahıslara ve oluşumlara yönelik belli başlı kısıtlayıcı tedbirlere dair (AK) 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) uygulama maddesi ve 2021/1188 sayılı (OJ 2022 L 25, s.1) yürürlükten kaldıran Uygulama Tüzüğü.

I. İhtilafın arka planı ve yargılama sürecinde meydana gelen gelişmeler

- 2 Başvuran, 1978 yılında kurulmuş olup Kürtlerin kendi kaderini tayin etme hakkının tanınması için Türk Hükümetiyle silahlı mücadeleye girmiştir.
- 3 28 Eylül 2001'de, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK), terörizmin finansmanı başta olmak üzere terörle mücadele amacıyla geniş çaplı stratejiler belirleyen 1373 (2001) sayılı kararı kabul etmiştir.
- 4 27 Aralık 2001'de, Avrupa Birliği Konseyi, BMGK'nin (2001) sayılı kararının ve terörle mücadele amacıyla belirli tedbirlerin uygulanmasına dair kabul edilen 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum'un (OJ 2001 L 344, s.93) uygulanması için Avrupa Birliği'nin harekete geçmesinin gerekli olduğuna kanaat getirmiştir. Özellikle de 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 2. maddesi, terör eylemlerinde bulunan ve söz konusu Ortak Tutum'un ekinde sayılan şahıs, grup ve oluşumların fonlarının, diğer maddi malvarlıklarının veya ekonomik kaynaklarının dondurulmasını öngörmektedir.
- 5 Yine, 27 Aralık 2001 tarihinde, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'da belirtilen tedbirlerin AB düzeyinde uygulanması için Konsey, terörle mücadele amacıyla (OJ 2001 L 344, s.70) belirli şahıslara ve oluşumlara yönelik belli başlı kısıtlayıcı tedbirlere dair (AK)

2580/2001 sayılı Tüzüğü ve 2850/2001 sayılı Tüzüğün (OJ 2001 L 344, s. 83) 2(3) maddesinde öngörülen listeyi oluşturan 2001/927/AK sayılı Kararı kabul etmiştir. Başvuran, söz konusu bu ilk listede yer almıyordu.

- 6 2 Mayıs 2002’de Konsey, 2001/931 (OJ 2002 L 116, s. 75) sayılı Ortak Tutum’u güncelleyen 2002/340/CFSP sayılı Ortak Tutum’u kabul etmiştir. 2002/340 sayılı Ortak Tutum’un ekinde, 2001/931 sayılı Ortak Tutum’da belirtilen kısıtlayıcı tedbirlerle tabi olan şahıs, grup ve oluşumların listesi güncellenmiş ve başvuranın adı: “Kürdistan İşçi Partisi” (PKK) olarak listeye dahil edilmiştir.
- 7 Yine 2 Mayıs 2002’de Konsey, 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesini uygulayan ve 2001/927 sayılı Kararı (OJ 2002 L 116, s. 33) yürürlükten kaldıran 2002/334/AK sayılı Kararı kabul etmiştir. Anılan Karar, başvuranı, 2850/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesi uyarınca öngörülen listede, 2002/340 sayılı Ortak Tutum’un eki listede kullanılan aynı terimlerle adlandırmıştır.
- 8 Söz konusu bu belgeler, 2001/93 sayılı Ortak Tutum’un 1(6) maddesi uyarınca ve 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesi uyarınca düzenli olarak güncellenmeye devam etmektedir. Başvuranın adı, mahkemeye yapılan itiraza ve bu listelerin eklendiği bazı karar ve tüzüklerin iptaline rağmen, yukarıda belirtilen önlemler (“dava konusu listeler”) kapsamındaki kısıtlayıcı tedbirlerin geçerli olduğu grup ve oluşumların listesinde kalmaya devam etmiştir. 2 Nisan 2004 tarihinden bu yana, dava konusu listelerdeki oluşumun adı “Kürdistan İşçi Partisi”dir (PKK) (“KADEK”, “KONGRA-GEL”).
- 9 Konsey, özellikle 2021/142 sayılı Kararı ve 2021/138 sayılı Uygulama Tüzüğünü (“itiraz edilen ilk tedbir dizisi”) kabul etmiştir. Bu tedbirlere eşlik eden gerekçeler, dava konusu listelerde başvuranın adının tutulması ile ilgili önceki tedbirlerle birlikte iletilen ve Mahkemenin evvelden incelediği gerekçelerde olduğu gibi, aşağıdakilere dayanmaktadır:
 - Birleşik Krallık makamlarının aşağıdaki kararlarına istinaden:
 - Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı’nın (İçişleri Bakanlığı) 2000 yılındaki Birleşik Krallık Terör Yasası uyarınca PKK’yı terör örgütü listesine aldığı 29 Mart 2001 tarihli emir, ki bu emir, “KADEK” ve KONGRA-GEL’in PKK’nın diğer adları olduğunu belirten 14 Temmuz 2006 kararıyla da desteklenmiştir.
 - PKK’nın terör örgütü olarak kabul edilmesini onaylayan İçişleri Bakanlığı kararı,
 - “TAK”ın müstakil olarak değil de PKK’nın terör örgütü olarak kabul edilmesi sürecine dâhil edilmesi gerektiğini belirten 2020 yılındaki İçişleri Bakanlığı emri;
 - 2 Kasım 2011 tarihli Paris Bölge Mahkemesinin kararında, Fransız makamlarının kararı uyarınca, Ahmet Kaya Kültür Merkezi, terör eylemi hazırlığına girmek için bir suç örgütüne katılmaktan ve terör oluşumunu finanse etmekten mahkûm edilmiştir. Söz

konusu bu karar, Paris İstinaf Mahkemesinin 23 Nisan 2013 tarihli kararıyla onanmış ve bir sonraki aşamada da Fransa Yargıtayı'nın 21 Mayıs 2014 tarihli kararıyla onanmıştır;

- Amerika Birleşik Devletleri makamlarının aşağıdaki kararlarına istinaden:
 - ABD Hükümetinin ABD Göçmenlik ve Vatandaşlık Yasası'nın 219. maddesi uyarınca PKK'yı "Yabancı Terör Örgütü" olarak kabul ettiği 8 Ekim 1997 tarihli karar, 5 Şubat 2019'da doğrulanmıştır.
 - ABD Hükümetinin 13224 sayılı Başkanlık Kararnamesinde PKK'yı "Özel Olarak Belirlenmiş Küresel Terörist" olarak kabul ettiği 31 Ekim 2001 tarihli karar.

10 19 Temmuz 2021'de kabul edilen 2021/1192 sayılı Karar ve 2021/1188 sayılı Uygulama Tüzüğüyle ("itiraz edilen ikinci tedbir dizisi"), ilk dava açıldıktan sonra, başvuranın adı dava konusu listelerde kalmaya devam etmiştir. Daha önceki gerekçelere ilaveten, itiraz edilen ikinci tedbir dizisine eşlik eden gerekçelerde, İçişleri Bakanlığı'nın 2014'te kabul ettiği ve termal enerji santraline yönelik saldırı ve üç Çinli mühendisin kaçırılmasıyla ilgili kararın temelini teşkil eden 24 Ağustos 2014 tarihli olayı Konsey'in daha derinlemesine incelediği belirtilmiştir. Bunun neticesinde, olayın PKK'ya atfedebileceği ve 2001/931 sayılı ortak Tutum'un 1(3) maddesi uyarınca bu olayın terör eylemi sayılabileceği sonucuna varılmıştır.

11 3 Şubat 2022'de kabul edilen 2022/152 sayılı Karar ve 2022/147 sayılı Uygulama Tüzüğüyle ("itiraz edilen üçüncü tedbir dizisi"), başvuranın adı dava konusu listelerde kalmaya devam etmiştir. Daha önceki gerekçelere ilaveten ilgili gerekçeler, Konsey'in PKK'nın teröre karışma riskinin devam ettiğini gösteren bir terör eylemi olarak düşündüğü 20 Ağustos 2020'de PKK'ya ait silahlı insansız hava aracıyla bir Türk askeri karakoluna yaptığı saldırıya atıfta bulunmuştur.

II. Talep edilen karar türleri

- 12 Başvuran, Mahkemenin aşağıdakileri yerine getirmesi gerektiğini iddia etmektedir:
- itiraz edilen birinci, ikinci ve üçüncü tedbir setlerini (gruplarını) (bunların hepsi bundan sonra bu kararda "itiraz edilen tedbirler" olarak adlandırılacaktır) iptalini;
 - Konsey'in masrafları ödemesi.
- 13 Konsey, duruşmada yalnızca başvuranların temsili için başvuranın yazılı itirazını imzalayan avukatlara verilen vekâletnamelerdeki iki imzacının yetkilendirilmesine ilişkin olarak mevcut davada yalnızca kabul edilemezlik itirazını geri çektikten sonra ve resmi notanın duruşma kaydına girmesiyle, Mahkemenin aşağıdakileri yerine getirmesi gerektiğini öne sürmektedir:
- davayı dayanaktan yoksun olduğundan reddetmesi;
 - başvuranın masrafları ödemesine hükmetmesi.

III. Hukuk

- 14 Başvuran, davasını desteklemek için yedi itirazı dayanak olarak kullanmaktadır: (i) “PKK”nın belirlendiği üzere yeterince açık bir şekilde tanımlanamaması nedeniyle 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(2) maddesi veya 2580/2001 sayılı Tüzüğü’nün 2(3) maddesi ile hukuki belirlilik ilkesinin ihlali; (ii) 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(3) maddesi bağlamında başvuranın terörist grup olarak yanlış sınıflandırılması; (iii) 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(4) maddesi bağlamında yetkili makam tarafından bir karar alınmaması; (iv) 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(6) maddesindeki şartlar uyarınca inceleme yapılmaması; (v) orantılılık ve yetki ikamesi ilkelerinin ihlali; (vi) gerekçe beyan etme yükümlüğünü yerine getirmeme; ve (vii) savunma hakkı ve etkin yargısal korunma hakkının ihlali.
- 15 Bu itirazlarda esas olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1. maddesinin aşağıdaki 2, 3, 4 ve 6. paragraflarının ihlal edildiği iddia edilmektedir:
- ‘2. Bu Ortak Tutum’un amaçları doğrultusunda, “terör eylemlerine karışan kişiler, gruplar ve oluşumlar” aşağıdaki anlamlara gelmektedir:
- terör eylemlerinde bulunan veya bulunmaya teşebbüs eden veya terör eylemlerine katılan veya bu eylemleri kolaylaştıran kişiler,
 - doğrudan veya dolaylı olarak bu kişilerin sahip olduğu veya kontrol ettiği gruplar ve oluşumlar; ve bu kişiler ve bu kişilerle ilişkili kişi, grup ve oluşumlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunan veya kontrol edilen mülklerden kaynaklanan veya elde edilen fonlar dahil olmak üzere, bu kişiler, gruplar ve oluşumlar adına veya bunların yönetimi altında hareket eden kişiler, gruplar ve oluşumlar.
3. Bu Ortak Tutum’un amaçları doğrultusunda, “terör eylemi”, niteliği veya bağlamı göz önüne alındığında, bir ülkeye veya bir uluslararası kuruluşa ciddi şekilde zarar verebilecek, ulusal hukuk kapsamında da suç olarak tanımlanan, aşağıdaki amaçlarla işlenen şu kasıtlı fiillerden biri anlamına gelmektedir:
- (i) halkın bir kısmını ciddi şekilde korkutmak, veya
 - (ii) bir Hükümeti veya bir uluslararası kuruluşu herhangi bir eylemi gerçekleştirmeye veya eylemde bulunmaktan kaçınmaya haksız yere zorlamak, veya
 - (iii) bir ülkenin veya bir uluslararası kuruluşun temel siyasi, anayasal, ekonomik veya sosyal yapılarını ciddi şekilde istikrarsızlaştırma veya yok etme:
- (a) ölüme de neden olabilecek şekilde bir kişinin hayatına saldırılar;
 - (b) bir kişinin vücut bütünlüğüne yönelik saldırılar;
 - (c) insan kaçırma veya rehin alma;

- (d) bir Hükümette veya kamu kuruluşunda, bir ulaşım sisteminde, bilgi sisteminin yer aldığı bir altyapı tesisinde, kita sahanlığında bulunan sabit bir platformda, kamuya ait bir yerde veya özel bir mülkte, insan hayatını tehlikeye atabilecek veya büyük ekonomik kayıpla sonuçlanabilecek kapsamlı tahribata neden olmak;
- (e) uçaklara, gemilere veya diğer kamu veya nakliye araçlarına el konulması;
- (f) silahların, patlayıcıların veya nükleer, biyolojik veya kimyasal silahların üretimi, bulundurulması, satın alınması, taşınması, tedarik edilmesi veya kullanılması ve ayrıca biyolojik ve kimyasal silahların araştırılması ve geliştirilmesi;
- (g) tehlikeli maddelerin salınması veya insan hayatını tehlikeye atacak şekilde yangın, patlama veya su baskınlarına neden olunması;
- (h) insan hayatını tehlikeye atacak şekilde su, elektrik veya diğer temel doğal kaynakların tedarik edilmesine müdahale etmek veya kesintiye uğratmak;
- (i) (a) ila (h) arasında listelenen fiillerden herhangi birini işlemekle tehdit etmek;
- (j) bir terörist grubunu yönetmek;
- (k) bilgi veya maddi kaynak sağlamak veya faaliyetlerini herhangi bir şekilde finanse etmek de dâhil olmak üzere, bir terörist grubunun faaliyetlerine, bu tür bir katılımın grubun suç faaliyetlerine katkıda bulunacağını bilerek katılmak.

Bu paragrafın amaçları doğrultusunda, "terörist grup", belirli bir süre içinde kurulmuş ve terör eylemleri gerçekleştirmek için birlikte hareket eden, ikiden fazla kişiden oluşan yapılandırılmış bir grup anlamına gelmektedir. "Yapılandırılmış grup", bir terör eyleminin derhal işlenmesi için rastgele oluşturulmamış ve üyeleri için resmi olarak tanımlanmış rollere, üyeliğinin sürekliliğine veya gelişmiş bir yapıya ihtiyaç duymayan bir grup anlamına gelmektedir.

4. Ekteki liste, ilgili dosyadaki kesin bilgi veya materyal esas alınarak hazırlanır. Bu dosyadaki bilgi ve materyallerde, bir terör eyleminin soruşturulması veya kovuşturulmasına yönelik olup olmadığına bakılmaksızın, ilgili kişi, grup ve oluşumlar hakkında yetkili bir makam tarafından bir kararın alınmış olması, ciddi ve inandırıcı kanıtlara veya ipuçlarına dayalı olarak böyle bir eylemde bulunma, bu tür bir eyleme katılma veya kolaylaştırma teşebbüsünün olması veya bu tür fiillerin kınanması gerekmektedir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından terörizmle bağlantılı olduğu tespit edilen ve haklarında yaptırım kararı verilen kişi, grup ve oluşumlar da listeye dâhil edilebilir.

Bu paragrafın amaçları doğrultusunda "yetkili makam", bir yargısal makam veya bu paragrafın kapsadığı alanda yargısal makamların yetkisinin bulunmadığı durumlarda, o alanda eşdeğer bir yetkili makam anlamına gelmektedir.

...

6. Ekteki listede yer alan kişi ve oluşumların adları, listede tutulmaları için gerekçeler olduğundan emin olmak için düzenli aralıklarla ve en az altı ayda bir gözden geçirilecektir.'

- 16 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un bu hükümlerini yorumlayan içtihatlardan açıkça anlaşıldığı üzere, söz konusu Ortak Tutum kapsamında fonların dondurulmasına yönelik bir tedbirle sonuçlanabilecek prosedür, biri ulusal, diğeri Avrupa Birliği nezdinde olmak üzere iki düzeyde uygulanmaktadır (bkz. 14 Mart 2017 tarihli karar, A ve Diğerleri, C-158/14, EU:C:2017:202, para.84, ve 16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE v Konsey, T-208/11 ve T-508/11, EU:T:2014:885, para. 203 ve 204). İlk aşamada, yetkili ulusal makam, söz konusu tarafla ilgili olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesindeki tanıma uygun bir karar almalıdır. İkinci aşamada Konsey, oybirliğiyle hareket ederek, ilgili dosyada böyle bir kararın alındığını gösteren kesin bilgi veya materyale dayanarak, ilgili tarafın fonların dondurulmasına ilişkin listeye dâhil edilmesine karar vermelidir (12 Aralık 2006 tarihli karar, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran v Council, T-228/02, EU:T:2006:384, para.117, ve 23 Ekim 2008 tarihli karar, İran Halkın Mücahitlerin Örgütü v Konsey, T-256/07, EU:T:2008:461, para.131).
- 17 Belirli bir kişinin terör eylemlerinde yer alması konusunda Avrupa Birliği'nin kendi soruşturmalarını yürütecek imkânlarının olmaması sonucunda, bir ulusal makâmın önceden karar vermesi gerekliliği, ilgili kişinin terör eylemlerine karıştığına dair ulusal makamlarca güvenilir olarak kabul edilen ve onları en azından soruşturma önlemleri almaya yönlendiren kanıtlar veya ciddi ve inandırıcı ipuçları mevcut olduğunun tespit edilmesini amaçlamaktadır. Ulusal karara atıfta bulunarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesindeki "kesin bilgi" ve "ciddi ve inandırıcı kanıt veya ipuçları", fonların dondurulmasına ilişkin listeye yeterince sağlam bir olgusal temelde dâhil edilmelerini sağlayarak ilgili kişileri korumayı amaçlamaktadır. Ortak Tutum, ulusal makam tarafından bir karar alınmasını sağlayarak bu amaca ulaşmaya çalışmaktadır (15 Kasım 2012 tarihli karar, Al-Aqsa v Council ve Netherlands v Al-Aqsa, C-539/10 P ve C-550/10 P, EU:C:2012:711, para.68 ve 69, ve 26 Temmuz 2017 tarihli karar, Konsey v Hamas, C-79/15 P, EU:C:2017:584, para.24).
- 18 2001/931 sayılı Ortak Tutum ile oluşturulan terörizme karşı mücadelede Konsey ve Üye devletler arasında bu tür özel işbirliği, bir dizi sonuca yol açmaktadır.
- 19 İlk olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi uyarınca, fonların dondurulmasıyla ilgili listeye bir kişi veya oluşumun ilk girişi, yetkili bir makâmın ulusal bir kararının varlığını varsaymaktadır. Ancak, böyle bir koşul, söz konusu kaydın gözden geçirilmesiyle ilgili olarak söz konusu Ortak Tutum'un 1(6) maddesinde düzenlenmemiştir.

- 20 İkinci olarak, bir kişinin, grubun veya oluşumun fonlarının dondurulmasının yasal olarak haklı bir gerekçesi olduğunu kanıtlamak Konsey'in görevidir ve bu ispat külfetinin AB kurumları nezdindeki prosedürde nispeten sınırlı bir amacı vardır. Terörle mücadeleyle ilişkin olarak Üye Devletler ve Konsey arasında tesis edilen özel işbirliği biçimi, aslında, söz konusu kurumun yetkili ulusal makam tarafından yürütülen değerlendirme sürecini mümkün olduğunca erteleme yükümlülüğüne yol açmaktadır (23 Ekim 2008 tarihli karar, İran Halkın Mücahitlerin Örgütü v Konsey, T-256/07, EU:T:2008:461, para.133 ve 134; 4 Aralık 2008 tarihli karar, İran Halkın Mücahitlerin Örgütü v Konsey, T-284/08, EU:T:2008:550, para.53; ve 14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas v Konsey, T-400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.282).
- 21 Konsey'in yetkili ulusal makam tarafından yürütülen değerlendirme sürecini mümkün olduğu kadar erteleme yükümlülüğü, esas olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi uyarınca ilk giriş sırasında dikkate alınan ulusal mahkûmiyet kararlarıyla ilgilidir. Daha spesifik olarak, ilk kaydın temelini oluşturan ulusal mahkûmiyet kararlarına dayanak teşkil eden olguların gerçek varlığını veya isnatını doğrulamak Konsey'in görevi değildir. Konsey'in bu olguların doğruluğuna ilişkin değerlendirmesi, ilgili ulusal makam tarafından yürütülen değerlendirme süreciyle ve ulaşılan bulgularla çelişebileceğinden ve böyle bir çatışma, Konsey'in ulusal makamın dosyasında bulunan tüm olgular ve delilleri elinde bulundurması gerekmeyeceği için çok daha uygunsuz olacağından; Konsey'in fonların dondurulmasına ilişkin listeye ilk girişin temelini oluşturan ulusal bir karar alınmasına sebebiyet veren olgularını doğrulama yönündeki böyle bir yükümlülüğü, şüphesiz bu Ortak Tutum'u karakterize eden iki kademeli sistemi baltalayacaktır (bkz.24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE v Council, T-160/19, yayımlanmamıştır, EU:T:2021:817, para.240 ila 242 ve alıntılanan içtihat). Ayrıca, ilgili kişilerin fonların dondurulmasına ilişkin listeye alınmalarının yeterince sağlam bir olgusal temele dayandırılacağına ilişkin güvencenin, tam olarak yetkili bir merci tarafından alınacak bir kararın gerekliliğine dayandığı ve AB kurumlarının bu ulusal otorite tarafından kanıt ve ipuçlarına ilişkin yapılan değerlendirmeye duyduğu güvene bağlı olduğu unutulmamalıdır (bkz. yukarıdaki para.17).
- 22 Buna karşılık, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesi kapsamındaki terörist eylemlere katılma riskinin halen sürdüğünü gösterebilmek adına Konsey'in dayanak aldığı materyalle ilgili olarak; bu materyalin yetkili bir makam veya diğer kaynaklar tarafından kabul edilmiş ulusal bir karardan kaynaklanıp kaynaklanmadığına bakılmaksızın, itiraz halinde, Konsey, iddia olunan olguların sağlam nedenlere dayandığını tesis etmeli ve Avrupa Birliği Mahkemeleri de bu olguların doğrunun bir değerlendirmesini içerip içermediğini ve ilgili kişiye karşı kısıtlayıcı tedbirlerin kullanımını gerektirecek biçimde bu olguların deliller gibi sınıflandırılıp sınıflandırılmadığını tespit edecek şekilde ortaya koymalıdır (bkz. 22 Nisan 2021 tarihli karar, Konsey/PKK, C-46/19 P, EU:C:2021:316, para.52 ila 55 ve alıntılanan içtihat).

- 23 Buradan da anlaşılacağı gibi, itiraz edilen tedbirlerin her biri bakımından, bu tedbirlerin başvuranın ilk girişini gerekçelendiren ilgili yetkili makamların kararlarına bağlı olup olmaması veya yine bu tedbirlerin bu ulusal makamların müteakip kararlarına veya Konsey tarafından bağımsız olarak dayandırılmış bir materyale bağlı olup olmaması göz önünde bulundurularak bir ayırım yapılmalıdır. Bu iki dayanak türü 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un farklı hükümleri tarafından düzenlendiğinden, ilki bu Tutum'un 1(4) sayılı maddesi sonraki ise 1(6) maddesi kapsamındadır, böylesi bir ayırımın yapılması en elzem husustur.
- 24 Mevcut davada, itiraz edilen tedbirlerin bir ve ikinci setleri tamamen bazı ulusal makamların, belirtmek gerekirse Birleşik Krallık, ABD ve Fransa'nın kararlarına dayanmaktadır. Göz önünde bulunduran ulusal kararların bazılarının başvuranın ilk girişine temel oluşturduğu, müteakip alınan diğer kararların ise yayınlanan listelerdeki başvuranın girdisinin incelenmesi bağlamında Konsey tarafından göz önünde bulundurulduğu belirtilmelidir. Bunun aksine, itiraz edilen tedbirlerin üçüncü seti hem Birleşik Krallık, ABD ve Fransa makamlarının kararlarına ve 2020 yılında gerçekleşmiş bir olaya ilişkin Konsey tarafından yapılan bağımsız bir incelemeye dayanmaktadır.
- 25 Bu sebeple, bu ön değerlendirmeler ışığında itiraz edilen tedbirlere karşı yöneltilen yedi itirazı incelemek gerekmektedir. Bu tedbirlerin 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1. maddesinin 2.paragrafı (ilk itiraz), üçüncü paragrafı (ikinci itiraz), 4.paragrafı (üçüncü itiraz) ve 6.paragrafı (dördüncü itiraz) ile ve orantılılık ilkesi (beşinci itiraz) - başvuran duruşmada, duruşma tutanağında da bu durum belirtildiği üzere, söz konusu itirazın yalnızca subsidiarite (ikincillik) ilkesinin ihlaline değil tamamen bu ilkenin ihlal edilmesinden kaynaklandığını ifade etmiştir- gerekçe gösterme yükümlülüğü (altıncı itiraz) ve son olarak savunma hakkı ile başvuranın etkin yargısal korunma hakkı (yedinci itiraz) ile uyumlu olup olmadığının incelemesini, ilk itirazın incelemesiyle başlayıp, sonrasında 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesine ilişkin ihlal iddiasında bulunan üçüncü iddia ile devam edecek ve sonrasında tüm diğer hukuki itirazları incelemek suretiyle aşağıdaki şekilde yapılacaktır.
- A. İlk hukuki itiraz: hukuki belirlilik (kesinlik) ilkesinin ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesinin veya 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesinin ihlali**
- 26 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesi kapsamında "terör eylemlerinde yer alan şahıs, grup ve oluşumlar" "terör eylemleri yapan veya yapmaya teşebbüs eden veya terörist eylemlerin işlenmesinde yer alan veya bu eylemleri kolaylaştıran kişilerdir" (ilk satır) veya "bu gibi kişilerin doğrudan veya dolaylı olarak sahibi olduğu veya kontrol ettiği grup ve oluşumlar; ve bu gibi kişiler ile bu kişilerle ilişkili şahıs, grup ve oluşumların doğrudan veya dolaylı olarak sahibi olduğu veya kontrol ettiği malvarlığından kaynaklanan veya bu malvarlığının oluşturduğu fonlar da dâhil olmak üzere bu şahıs, grup ve oluşumlar adına veya onların yönlendirmesiyle hareket eden şahıs, grup ve oluşumlar" (ikinci satır) (bkz.yukarıdaki para.15).

27 2580/2001 sayılı Tüzüğü'nün 2(3) sayılı maddesi aşağıdaki hususları öngörmektedir:

“Konsey, oybirliğiyle hareket ederek, 2001/931/CFSP sayılı Ortak Tutum'un 1(4), (5) ve (6) maddelerinde belirtilen hükümlere uygun olarak, bu Tüzüğü'nün uygulandığı kişi, grup ve oluşumların listesini oluşturur, gözden geçirir ve değiştirir; bu liste aşağıdakilerden oluşacaktır:

- (i) herhangi bir terör eylemini işleyen veya işlemeye teşebbüs eden, bu eyleme katılan veya kolaylaştıran gerçek kişiler;
- (ii) herhangi bir terör eylemini işleyen veya işlemeye teşebbüs eden, bu tür bir eyleme katılan veya kolaylaştıran tüzel kişiler, gruplar veya oluşumlar
- (iii) (i) ve (ii) sayılı bentlerde atıfta bulunulan bir veya daha fazla gerçek veya tüzel kişinin, grubun veya oluşumun sahip olduğu veya kontrol ettiği tüzel kişiler, gruplar veya oluşumlar; veya
- (iv) (i) ve (ii) sayılı bentlerde atıfta bulunulan bir veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi, grup veya oluşum adına veya onların talimatında hareket eden gerçek tüzel kişiler, gruplar veya oluşumlar’.

28 Başvuran, Konsey'in, itiraz edilen tedbirlerde “PKK” olarak belirtilen oluşum veya grubu yeterli kesinlikte tespit edemeyerek bu hükümleri ihlal ettiğini iddia etmektedir. Konsey, PKK'yı bu şekilde tanımlarken, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesindeki gerekliliklerin aksine, yaptığı tanımları kişiler tarafından işlenen eylemlere dayandırmadı. Konsey ayrıca, PKK'ya dair bir “grup” veya “oluşum” şeklinde açık bir değerlendirmede bulunmamış veya “PKK'nın kendi “kompleks” ve kürt sosyal hareketi içerisinde çok katmanlı bir “kompleks” yapısı olan bir partiye atıfta bulunmasına rağmen PKK'yı yayınlanan listelerde hangi gerekçeyle tutma niyetinde olduğunu itiraz edilen tedbirlerde belirtmemiştir. Ayrıca, başvurana göre, ne çok sayıda partiyi ve diğer bağımsız örgütlenmiş gruplaşma biçimlerini belirleyen “kompleks” ne de başvuranın üyeler aracılığıyla doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği Kürt toplumsal hareketi, bir “terörist grubu” oluşturan yapılandırılmış bir hareket olarak addedilemeyeceği gibi bu çeşitli bağımsız ve ayrı oluşumlardan ayrı bir “oluşum” olarak dahi kabul edilemez. Başvuran ayrıca, PKK'ya yapılan atıfların yanı sıra hiçbir zaman PKK kontrolünde olmayan “KONGRA-GEL” ve 2003'te sona eren “KADEK”e de atıfta bulunulmasını eleştirmektedir. Son olarak, başvuru sahibi, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesi ve 2580/2001 sayılı Tüzüğü'nün 2(3) maddesindeki “grup” ve “oluşum” tanımlarının bir sonucu olarak kendisinin net şekilde listeye alınmaması halinde bu hükümlerin hukuki belirlilik ilkesini ihlal edeceğini öne sürmektedir.

29 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesi ve 2580/2001 Sayılı Tüzüğü'nün 2(3) maddesinden, fonların dondurulmasına ilişkin listelere dört kategoriden kişilerin dahil edilebileceği açıkça anlaşılmaktadır: gerçek kişiler, tüzel kişiler, gruplar ve

oluşumlar. Atıf özellikle, (2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesi ve 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesinde öngörülen) terör eylemlerini işleyen, bunlara katılan veya işlenmesini kolaylaştıran gerçek kişilere, (2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesi ve 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) sayılı maddesinde öngörülen) terör eylemlerini işleyen, bunlara katılan veya işlenmesini kolaylaştıran tüzel kişilere ve ayrıca terör eylemlerini işleyen, bunların işlenmesinde yer alan veya bu eylemleri kolaylaştıran grup ve oluşumlara yapılmaktadır.

- 30 Terör eylemlerini işleyen, bunların işlenmesinde yer alan veya bu eylemleri kolaylaştıran grup ve oluşumlar, "herhangi bir terör eylemini işleyen veya işlemeye teşebbüs eden, bu tür bir eyleme katılan veya kolaylaştıran tüzel kişiler, gruplar veya oluşumlara" atıfta bulunan (bkz. yukarıdaki para.27) 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3)(ii) sayılı maddesinde açık bir şekilde belirlenmiştir. Ancak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesinin ikinci satırında belirtilen "[terör eylemlerini işleyen, bu eylemlerin işlenmesinde yer alan veya bu eylemleri kolaylaştıran] kişilerin doğrudan veya dolaylı olarak sahibi olduğu veya kontrol ettiği grup ve oluşumlar" ifadesinin - ki bununla alakalı olarak başvuran ilk hukuki itirazın incelenmesinde ilgili bu hükümlere ifadesinde yer vermemiştir - terör eylemlerini işleyen, bunların işlenmesinde yer alan veya bu eylemleri kolaylaştıran grup ve oluşumlara atıfta bulunduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu ifadeyle 2001/931 sayılı Ortak Tutum, terör örgütleri veya bu tür örgütlere üye olan veya bu örgütleri yöneten gerçek kişiler ile bu örgütler arasında bir bağlantı kurmaktadır.
- 31 Ayrıca, başvuranın iddialarının aksine, Konsey'den, terör eylemleri olarak addedilen eylemleri fiziki olarak işlemiş gerçek kişileri önceden tanımlayıp belirlemesi ve PKK'yı bahse konu olan listelere dâhil etmeden önce bu kişilerin PKK'lı olduğu veya bu örgütle bağlantılı olduklarını temin etmesi beklenemez. Terör eylemlerinin bir grup veya oluşum adına veya bunların yardımıyla işlenmiş olması gerekli ve yeterlidir, bu sayede bu tür eylemler bir terör örgütü veya oluşumu olarak sınıflandırılabilir. Durum bu şekilde olmasaydı, Konsey'in söz konusu listelerin Kısım II'sinde yer alan grup veya oluşumların her biri bakımından, bu listelerin Kısım I'indeki ilgili gerçek kişiler açısından belirtilmesi zorunlu olup, bu durum 2001/931 sayılı Ortak Tutum tarafından tesis edilen terörle mücadele mekanizmasının amacına aykırı olacak idi. Uluslararası toplumun terör eylemlerinin uluslararası barış ve güvenliğe yönelik tehditlerine karşı her türlü yöntemle mücadele etme genel temel hedefine atıfla (bkz. 15 Kasım 2012 tarihli Karar, Al-Aqsa / Konsey ve Hollanda / Al-Aqsa, C-539/10 P ve C-550/10 P, EU:C:2012:711, para.123 ve alıntılanan içtihat) söz konusu durum, örgütleri ve bu örgütlerin üyelerini fonların dondurulmasıyla alakalı listelere dahil etme meselesi değildir, bundan ziyade, üyeleri aracılığıyla veya organize bir oluşum olarak bir şekilde bu tür örgütlere tesir etme meselesidir.
- 32 Devamında, başvuranın bir "grup" olarak addedilemeyeceği savının önemsiz olduğu, sonuç olarak da bu savın geçersiz olarak reddedilebileceği ifade edilmektedir.

Grup ve oluşumların her ikisinin de fonların dondurulmasıyla alakalı listelere dahil edilebileceğinden ötürü, ve başvuranın da en azından bir oluşum olarak sınıflandırılabilirliğini kabul ettiğinden, bir grup olarak sınıflandırılmasına izin veren kriteri karşılamadığına ilişkin durum, tıpkı bu bağlamda Konsey açısından iddia olunan yanlışlıkların ilgisiz olması gibi sonuçsuzdur (bu bağlamda bkz., 24 Kasım 2021 tarihli Karar, LTTE / Konsey, T-160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.252 ila 254).

- 33 Başvuranın “grup” mu yoksa “oluşum” mu olduğuna ilişkin sınıflandırma, tanımından ayrı bir husustur, ki bu durum ayrıca ilk iddia kapsamında eleştirilmiştir. PKK’yı terörist bir “grup” veya “oluşum” olarak sınıflandırmak bir şey, fonların dondurulmasına ilişkin itiraz edilen tedbirlerde atıfta bulunulmuş olan ve PKK’nın kapsamış olduğu tanımı belirtmek bir başka şeydir.
- 34 Bu ayırmadan yola çıkarak, PKK’nın teşhisindeki belirsizliğin, hukuki belirlilik ilkesine aykırı olduğu iddiasıyla, uygulanabilir hükümlere atfedilemeyeceği çıkarımı yapılabilir, çünkü bu hükümler fonların dondurulmasına ilişkin tedbirlerin olası muhataplarını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(2) maddesi ve 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesinin, kendi içerisinde, hukuki belirlilik ilkesine zarar verdiği ifade edilemez; veya bu hükümlere karşı hukuka aykırılık itirazı yapılamaz.
- 35 Kendisine ait teşhiste açıklık bulunmadığı iddiasına ilişkin olarak, başvuran, işbu davayı açarak “yapılanmış taraf” olmayı kabul ettiğini belirtmiştir. Bu koşullar altında, Konsey’in doğru şekilde belirttiği üzere, söz konusu tedbirlerin, PKK’yı terör örgütleri listesine alarak, davayı açan oluşumdan ayrı oluşumları hedef alması dolayısıyla, başvuranın, itiraz edilen tedbirlere karşı çıkma hakkı bulunmamaktadır; çünkü yalnız bu oluşumlar bu tür bir listeleme tedbirine itiraz edebilirler; oysa başvuran ne liste tedbirlerinin muhatabıdır ne de TFEU madde 263/4’ün amaçlarına uygun olarak, söz konusu tedbirler kendisini ilgilendirmektedir.
- 36 Bununla birlikte, başvuran kendisinin belirlenmesiyle ilgili hatalara istinat etme ve özellikle de PKK’nın diğer adları olan KONGRA-GEL ve KADEK atıflarına eleştiride bulunma hakkına sahiptir. Başvuran, itiraz edilen tedbirlerde esasen “Kürdistan İşçi Partisi (PKK) (“KADEK” ve “KONGRA-GEL” olarak da bilinmektedir)” şeklinde listelenmektedir.
- 37 Buna karşılık, bu hususta başvuran tarafından ortaya konulan eleştirilerin amacına ulaşması mümkün değildir.
- 38 Birincisi, Konsey gerekçe beyanında KADEK’in PKK’nın önceki adlarından biri olduğunu belirtmekte ve başvuransa, destekleyici herhangi bir delil olmaksızın, yalnızca KADEK’in varlığının 2003 yılında son bulduğunu iddia etmektedir ki bu da yalnızca Konsey’in PKK’nın isminin evrildiğine dair açıklamasını desteklemeye katkıda bulunmaktadır.

- 39 İkincisi, başvuran iddiasının doğruluğunu herhangi bir biçimde ispat etmeksizin, yalnızca, KONGRA-GEL'in hiçbir zaman PKK'nın kontrolünde olmadığını ileri sürmektedir. İtiraz edilen tedbirlerden anlaşılmalıdır ki İçişleri Bakanlığı, 2006 tarihli bir kararda, KADEK ve KONGRA-GEL'in PKK'nın diğer adları olduğunu değerlendirmiştir (bkz. yukarıdaki para.9). Ayrıca, Konsey'in itiraz edilen tedbirlerde benimsenen belirlemenin uygunluğunu desteklemek, başvuranın ise KONGRA-GEL ve PKK'nın iki farklı oluşum teşkil ettiğini iddia etmek amacıyla olmak üzere, her iki tarafın da istinat ettiği, anti personel mayınlara yönelik toplu yasak taahhütnamesine dayanan deliller, Konsey'in iddiasını desteklemektedir. Söz konusu belge, başvuranın kendisi tarafından, başvuru içerisinde ve başvuru eklerine ilişkin içindekiler tablosunda, PKK tarafından hazırlanan bir belge olarak sunulmuştur. Belge, "Biz, Kürdistan Halk Kongresi (KONGRA-GEL)/Halk Savunma Güçleri (HPG)" şeklinde başlamaktadır ve KONGRA-GEL ve HPG temsilcileri tarafından paraflanmış olmakla birlikte, yalnızca HPG'nin temsilcisi tarafından elle imzalanmıştır; dolayısıyla başvuran başvurusunda PKK'nın HPG gerilla kuvvetlerinin eylemlerinin siyasi sorumluluğunu taşımakta olduğunu açık bir biçimde kabul etmektedir. Benzer şekilde, başvuranın duruşmada atıfta bulunduğu, cevaba eklenen, PKK'ya ilişkin inceleme, KONGRA-GEL ile PKK arasında olduğu iddia edilen ayırımın tespitini mümkün kılmamaktadır; zira çalışma, KONGRA-GEL'i, siyasi uygulamalarının bütünleştirilmesini ve koordinasyonunu kolaylaştırmak amacıyla PKK tarafından kurulan kuruluşlardan birinin meclisinin adı olarak tanıtmaktadır.
- 40 Tüm bu yukarıdakilerden, birinci itirazın reddedilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

B. Üçüncü İtiraz: 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin ihlâli

- 41 Ön bir husus olarak hatırlatılmalıdır ki 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1, fıkra 4'te atıfta bulunulan fonların dondurulması ile ilişkili olarak bir kişi veya oluşumun ilk kez listeye alınması ile fıkra 6'da atıfta bulunulan, daha önceden listeye alınmış bir kişi veya oluşumun listede tutulması arasında ayırım yapmaktadır. Fonların dondurulması ile ilişkili olarak bir kişi veya oluşumun ilk kez listeye girmesi, yetkili bir makamdan alınmış ulusal bir karar bulunduğu varsayımına dayanmakta iken, söz konusu kişi veya oluşumun listede tutulması için bu tür bir koşula yönelik hiçbir hükme yer verilmemiştir; çünkü listede tutma, esasen, ilk listeleme işleminin bir uzantısıdır ve, Konsey'in ilk listeleme dayandırıldığı ulusal karara istinaden başlangıçta tespit ettiği üzere, ilgili kişi veya oluşumun terörizm faaliyetlerine dâhil olması anlamında süregelen bir risk bulunduğu varsayımına dayanmaktadır (26 Temmuz 2017 tarihli karar, Konsey / LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, para.59 ila 61 ve 26 Temmuz 2017 tarihli karar, Konsey / Hamas, C-79/15 P, EU:C:2017:584, para.37 ila 39).
- 42 Bundan anlaşılmalıdır ki birincisi, Konsey'in, bir kişi veya oluşumu listede tutmaya karar vermek için, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(6)'ya istinaden, yetkili bir

makamca verilen ulusal bir karara dayanmaya devam etmesi halinde, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin ihlal edildiği yönündeki itiraz, bu tür bir karara (bkz.14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas / Konsey, T-400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.229 ve 230) karşı açılan davayı desteklemek anlamında etkilidir ki dahası Konsey'in buna itirazı bulunmamaktadır. Bu bağlamda eklemek mümkündür ki Adalet Divanı, 22 Nisan 2021 tarihli Konsey / PKK (C-46/19 P, EU:C:2021:316, para.38) kararında, PKK'nın söz konusu listede tutulması yönündeki kararları yalnızca 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(6) ışığında incelemekle Genel Mahkeme'nin hukuki herhangi bir hata yapmadığına hükmederek söz konusu etkinin doğruluğunu sorgulamış değildir. Adalet Divanı gerçekte Genel Mahkeme'nin Konsey'in gerekçe belirtme yükümlülüğüne ilişkin incelemesi hakkında hükümde bulunmuş ve böylece aslında gerekçe belirtme yükümlülüğünün 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(6) kapsamına giren unsurlar ışığında incelenmesi gerektiğine karar vermiştir; ayrıca, Ortak Tutum madde 1(3)'ün ihlal edildiği iddiası dâhil olmak üzere tüm diğer itirazların incelenmesini, yine Genel Mahkeme'ye tevdi etmiştir.

43 Bundan anlaşılmalıdır ki ikincisi, mevcut davada, söz konusu itiraz sadece başvuranın listeye 2002 yılındaki ilk girişine esas teşkil eden ulusal kararlar bakımından incelenecektir ki bu kararlar şöyledir:

- İçişleri Bakanlığı'nın 29 Mart 2001 tarihli kararı
- Birleşik Devletler Hükümeti'nin 8 Ekim 1997 ve 31 Ekim 2001 tarihli kararları.

44 Buna karşın, başvuranın listeye ilk girişini müteakip Fransız adli kararlarına ilişkin iddialar ve yanı sıra 2014 ve 2020 yıllarında Birleşik Krallık makamlarınca ve 2019 yılında Birleşik Devletler makamlarınca alınan yukarıda bahsi geçen kararların takibine ilişkin kararlara itirazda bulunan iddialar, Konsey'in bunlardan bağımsız olarak istinat ettiği delillerle birlikte, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(6)'nın ihlal edildiği yönündeki itirazın incelenmesi bağlamında ele alınacaktır.

1. Birleşik Krallık kararı

45 Başvuran, "yetkili makam" kavramına dayalı iddialara, bu tür bir kararın alındığını göstermek için gerekli olan bilgilere ve bu kararda atıfta bulunulan olayların tarihine istinat ederek, İçişleri Bakanlığı'nın 29 Mart 2001 tarihli kararının, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(4) anlamında yetkili makam kararı olarak sınıflandırılmasına itiraz etmektedir.

(a) İçişleri Bakanlığı'nın "yetkili makam" olarak sınıflandırılması

46 Başvuran, İçişleri Bakanlığı'nın, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(4) anlamında "yetkili makam" olarak sınıflandırmayacağını düşünmektedir. İçişleri Bakanlığı'nın, adliden ziyade idari bir makam olduğunu ileri sürmektedir. İçişleri

Bakanlığı'nın kararları, idari işlem niteliğindedir ve cezai konulardaki kararların ayırt edici özelliği olan prosedür gibi, birden fazla aşama içeren bir prosedürün sonunda alınmamaktadır. İlaveten, düzenli gözden geçirmeler olmadığında, söz konusu kararlarda ortaya konulan listeye alma tedbirleri sınırsız süreli olmaktadır. Dahası, Birleşik Krallık Parlamentosu'nun yetkilerinin, İçişleri Bakanlığı'nın göz önünde bulundurduğu gizli bilgilerden haberdar olmaksızın ilgili örgütlere ilişkin toplu bir değerlendirmeye sınırlı kaldığı ölçüde, İçişleri Bakanlığı geniş bir takdir yetkisine sahiptir.

- 47 Başvuran, herhalükârda, Birleşik Krallık'ın 31 Ocak 2020 tarihinde Avrupa Birliği'nden çekilmiş olduğu dikkate alındığında, İçişleri Bakanlığı'nın söz konusu kararının artık bir Üye Devlet makamına ait bir karar olmadığını, bunun sonucu olarak, bir Üçüncü Devlet kararı olarak savunma hakları ve etkin yargısal korunma hakkının gereğince gözetilmesi suretiyle alınıp alınmadığını tespit etmenin Konsey'in görevi olduğunu eklemektedir ki başvuranın iddiasına göre, Konsey bunu yapmamıştır. Başvuran, bu hususta, mevcut davadaki gibi bir karara ilişkin adli gözden geçirmenin kendiliğinden olmadığını ve gerekçe beyanlarının dinlenilme hakkının gözetildiğini göstermediğini belirtmektedir.
- 48 Ön bir husus olarak, unutulmamalıdır ki, Mahkeme bir çok vesileyle İçişleri Bakanlığı'nın mevcut davaya konu 29 Mart 2001 tarihli kararının, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(4) anlamında yetkili makam tarafından verilen bir karar teşkil ettiğine hükmetmiştir (bkz.23 Ekim 2008 tarihli karar, İran Halkın Mücahitleri Örgütü / Konsey, T-256/07, EU:T:2008:461, para.144 ve 145; 16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE / Konsey, T-208/11 ve T 508/11, EU:T:2014:885, para.106; 14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.258 ila 285; 6 Mart 2019 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 289/15, EU:T:2019:138, para.71 ila 96; 10 Nisan 2019 tarihli karar, Gamaa İslamya Égypte / Konsey, T 643/16, EU:T:2019:238, para.108 ila 133; ve 24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.112).
- 49 İçtihadı göre, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(4) bend iki, adli makamlarca verilen kararlar lehine bir tercih belirtse dahi, bu durum, (i) söz konusu makamların gerçekte, ulusal hukuk gereği, terörizme karışan gruplara karşı kısıtlayıcı kararlar alma yetkisini haiz ve (ii) yalnızca idari de olsa, adli makamlara "denk" kabul edilebilir olması halinde, idari makamlarca verilen kararların dikkate alınmasını kapsam dışı bırakmaz (16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 208/11 ve T 508/11, EU:T:2014:885, para.107; 14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.259; 6 Mart 2019 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 289/15, EU:T:2019:138, para.72; 10 Nisan 2019 tarihli karar, Gamaa İslamya Égypte / Konsey, T 643/16, EU:T:2019:238, para.111; ve 24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.114).

- 50 Kararlarının olgular ve hukuk yönünden adli bir incelemeye açık olması halinde, idari makamların adli makamların dengi olarak kabul edilmesi mümkündür (bkz.23 Ekim 2008 tarihli karar, İran Halkın Mücahitleri Örgütü / Konsey, T 256/07, EU:T:2008:461, para.145; 14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.260; 6 Mart 2019 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 289/15, EU:T:2019:138, para.73; 10 Nisan 2019 tarihli karar, Gamaa Islamiya Égypte / Konsey, T 643/16, EU:T:2019:238, para.112; ve 24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.115).
- 51 Sonuç olarak, ilgili Devletin mahkemelerinin, terörizmin önlenmesi konusunda yetkileri bulunması, kendisine terörizmle ilgili olarak kısıtlayıcı tedbirler alma yetkisi verilmiş ulusal idari makam tarafından alınan kararların Konsey tarafından dikkate almasına engel teşkil etmez (16 Ekim 2014, LTTE / Konsey, T 208/11 ve T 508/11, EU:T:2014:885, para.108; 14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.261; 6 Mart 2019 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 289/15, EU:T:2019:138, para.74; 10 Nisan 2019 tarihli karar, Gamaa Islamiya Égypte / Konsey, T 643/16, EU:T:2019:238, para.113; ve 24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.116).
- 52 İçişleri Bakanlığı'nın kararlarına karşı yapılacak itiraz başvuruları, meseleyi yargısal değerlendirme ilkeleri doğrultusunda hem hukuki hem de maddi anlamda ele alan Yasadışı Örgüt İtiraz Komisyonu'na (POAC) (Birleşik Krallık) yapılabilir ve tarafların ikisi de POAC'ın izniyle ya da iznin reddedilmesi halinde temyiz mahkemesinin izniyle POAC kararlarına karşı hukuki anlamda temyiz mahkemesine başvurabilir (bkz.14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas/Konsey, T 400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.262; 6 Mart 2019 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 289/15, EU:T:2019:138, para.75; 10 Nisan 2019 tarihli karar, Gamaa Islamiya Égypte/ Konsey, T 643/16, EU:T:2019:238, para.114; ve 24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.117).
- 53 Bu koşullarda, İçişleri Bakanının 2001 kararları, yargı makamına denk bir idari makam ve bu nedenle de 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi bağlamındaki bir yetkili makam tarafından verilmiş olarak değerlendirilmelidir (bkz.14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas/Konsey, T 400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.263; 6 Mart 2019 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 289/15, EU:T:2019:138, para.76; 10 Nisan 2019 tarihli karar, Gamaa Islamiya Égypte/ Konsey, T 643/16, EU:T:2019:238, para.115; ve 24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.118).
- 54 Ayrıca, içtihatlarla göre, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin hedefleri doğrultusunda söz konusu ulusal yargılamanın amacının önleyici veya cezalandırıcı nitelikteki tedbirlerin alınması yoluyla geniş anlamda terörle mücadele etmek olması kaydıyla, ilgili maddenin yetkili makam kararlarının dar anlamıyla ceza

yargılamaları bağlamında alınmasını gerekli kılmadığına da dikkat çekilmelidir (bkz.14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas/Konsej, T 400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.269 ila 271; 6 Mart 2019 tarihli karar, Hamas / Konsey, T-289/15, EU:T:2019:138, para.82 ila 84; 10 Nisan 2019 tarihli karar, Gamaa İslamya Égypte/ Konsey, T 643/16, EU:T:2019:238, para.119 ila 121; ve 24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.119).

- 55 Mevcut davada, İçişleri Bakanının 2001 tarihli kararı, terör örgütü olduğu değerlendirilen örgütleri yasaklayan tedbirler koymakta ve böylece içtihatın da gerektirdiği üzere, terörle mücadeleyle bağlantılı olarak temelde PKK'ya ilişkin önleyici ya da cezalandırıcı nitelikte tedbir alınmasını talep eden ulusal yargılamanın bir kısmını oluşturmaktadır (bkz.16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE/Konsej, T 208/11 ve T 508/11, EU:T:2014:885, para.115; 14 Aralık 2018 tarihli karar, Hamas/Konsej, T 400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.272; 6 Mart 2019 tarihli karar, Hamas / Konsey, T 289/15, EU:T:2019:138, para.84; 10 Nisan 2019 tarihli karar, Gamaa İslamya Égypte/ Konsey, T 643/16, EU:T:2019:238, para.121; ve 24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.120).
- 56 Yukarıdaki değerlendirmelerden tartışmalı tedbirlerin, Mahkeme'nin kararın gerekçesinde belirttiği gibi idari bir makam olan ve kararları ceza kararı niteliğinde olmayan İçişleri Bakanının 2001 tarihli kararına dayanarak karar vermiş olması gerekçeyle iptal edilemeyeceği sonucu çıkmaktadır.
- 57 Bu bulgu, mevcut talebi destekleyecek şekilde başvuran tarafından öne sürülen diğer argümanlarla geçersiz kılınmamıştır.
- 58 Öncelikle, yargı işlemlerinde olduğu gibi birçok aşamayı içeren bir usulün bulunmadığı iddialarına ilişkin olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi lafzından, listelemeye dair bir temel sunmak için söz konusu ulusal kararın birçok aşamada gerçekleştirmiş olan bir usulü sonlandırması gerektiği açık değildir (24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.124).
- 59 İçişleri Bakanının yasaklama kararına neden olan usul birçok aşamada gerçekleşmektedir. Öncelikle, bir örgütün yasaklanması için bu makamın örgütün terörizmle ilişkili olduğuna dair makul fikre dayanan delillere ilişkin titiz bir inceleme yapması gerekmektedir. Bu deliller, açık bilgi kaynaklarından ve istihbarat servislerinden alınan bilgileri içerir. Ayrıca, İçişleri Bakanının kararı istihbarat servisleri ve polis yetkililerinin yanı sıra hükümetin tamamıyla görüşüldükten sonra verilir. Son olarak, yasaklama kararı Birleşik Krallık Parlametosunun iki Kamarası tarafından da usulün tasvibi bağlamında değerlendirmeye ve onaya tabidir (24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.125-128).

- 60 Ardından, İçişleri Bakanının kararıyla belirlenen yasaklamanın iddia edilen sınırsız süresine ilişkin, öncelikle kararın yıllık inceleme zorunluluğuna tabi olmasının Konsey'in kararın kapsamına giren oluşumların fon dondurma listelerine dahil edilmesi amacıyla bu karara dayanmasını engellemediğine dikkat edilmelidir, zira inceleme yükümlülüğü uyarınca Konsey ilgili kararın, diğer kararların veya daha sonraki fiili delillerin hala ilgili oluşumu bu listelerde tutmayı değerlendirdiği tarihte gerekçelendirip gerekçelendirmediğini doğrulaması gerekmektedir (24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE/Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.131).
- 61 İkinci olarak, 2000 tarihli Birleşik Krallık Terörle Mücadele Kanununun 4. maddesi uyarınca, yasaklama tedbirinden etkilenen bir örgüt veya kişinin, illegal örgütler listesinden çıkarılmasının uygun olup olmadığının değerlendirilmesini talep eden yazılı başvurusunu İçişleri Bakanlığına sunması mümkündür ve 2000 tarihli Birleşik Krallık Terörle Mücadele Kanununun 4. maddesi uyarınca, İçişleri Bakanının bu başvuruyu reddetmesi halinde, başvurana temyiz edilebilecek kararı POAC'a götürerek itiraz edebilir (bkz.24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE / Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.132) (bkz.yukarıdaki para.52).
- 62 2000 tarihli Birleşik Krallık Terörle Mücadele Kanunu İçişleri Bakanının yasaklama kararlarının yıllık olarak incelenmesini öngörmemesine karşın İçişleri Bakanının sınırsız etkisi bulunmadığı sonucu çıkmaktadır.
- 63 Üçüncü olarak, İçişleri Bakanının terör örgütlerini yasaklama konusundaki iddia edilen geniş takdire ilişkin, 2000 tarihli Birleşik Krallık Terörle Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinde de açıkça görüleceği üzere, İçişleri Bakanının siyasi değerlendirmeler temelinde değil terör eylemlerini tanımlayan ulusal kanun hükümleri uyarınca yasaklama kararı verdiğine dikkat çekmek önem arz etmektedir. Hükme ilişkin başvuranın iddialarının aksine, İçişleri Bakanının "bir oluşumun terörle bağlantılı olduğuna inanması" halinde oluşumu yasaklayabileceğinin ifade edilmesi, listeye sokulmak için gerekli olan kanıtın derecesiyle ilgilidir (bkz.13 Aralık 2016 tarihli karar, Al-Ghabra/Komisyon, T-248/13, EU:T:2016:721, para.114 ve 115).
- 64 Herhalükarda İçişleri Bakanının geniş kapsamlı takdir yetkisinin, Bakanın taslak kararlarının tabi olduğu parlamento incelemesi ve onayı ile kısıtlanabileceği de eklenbilir. Mahkemenin bu nedenle halihazırda şunları değerlendirme imkanı olmuştur: özellikle İçişleri Bakanının taslak kararlarına ilişkin olarak Birleşik Krallık Parlamentosunun taslak kararları tasdik etmesi gereken iki dairesinden biri olan Avam Kamarasının her üyesine üyelerin bireysel incelemesinin mümkün olduğunu da gösterecek şekilde taslak karar listesine dahil edilen her bir örgüte ilişkin bilgi notunun ulaştığını; Avam Kamarasındaki tartışmaların aslında mevcut davada başvuran tarafından başvurusunda tekrarlandığı üzere 2001 tarihli kararın tasdikine neden olan parlamento görüşmeleri sırasında PKK'ya ilişkin alınan tavırla ortaya koyulduğu üzere belirli örgütlerin üzerini örtebildiğini; ve Avam Kamarasının her durumda

taslak kararı kabul etme ya da reddetme konusunda özgür olduğunu (16 Ekim 2014 tarihli karar, LLTE/ Konsey, T-208/11 ve T-508/11, EU:T:2014:885, para.112; ayrıca bkz.24 Kasım 2021 tarihli karar, LLTE/ Konsey, T-160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817 para.136 ve 137).

- 65 Dördüncü olarak, Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden çıkmasının İçişleri Bakanlığı'nın Üye Devletin yetkili makamı şeklinde sınıflandırılmasına dair sonucu doğurduğu iddialarına ilişkin olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin ulusal bir kararın fonların dondurulmasına ilişkin listeye ilk girişi gerekli kılacağı şartları belirleyen maddi bir hüküm olduğunu dikkate alınmalıdır. Hukuki kesinlik ve yasal beklentiler ilkelerine uyulmasının, maddi bir kural uyarınca söz konusu olan bir durumun daha sonraki kurallar ile doğruluğunun sorgulanmamasını (bu kurallar teoride yürürlüğe girmelerinden önceki durumlara uygulanmayacak şekilde yorumlanmalıdır) gerekli kıldığı yerleşik içtihat (bkz.6 Temmuz 2021 tarihli karar, CT Control (Rotterdam) ve JCT Benelüks/ Komisyon, C-121/91 ve C-122/91, EU:C:1993:285, para.22, atıfta bulunulan içtihat ve 14 Kasım 2002, Ilumitrónica, C-251/00, EU:C:2002:655, para.29 ve atıfta bulunulan içtihat). Karar verildiği sırada geçerli olan maddi hukuk uyarınca bir kez tesis edildikten sonra, bir makamın herhangi bir eyleminin kabulü sırasında Üye Devletin bir makamının eylemi olarak sınıflandırılmasının, ilgili Devletin Avrupa Birliği'nden çıkmasının etkisiyle geçerliliğinin sorgulanamayacağı sonucu çıkmaktadır.
- 66 Bu davada, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi anlamı dâhilinde, 2001 tarihli kararın bir Üye Devletin yetkili makamının bir tasarrufu olarak sınıflandırılmasının PKK'nın ilk olarak 2002 yılında dava konusu listelere girmesi ile birlikte gerçekleştiğinin kabul edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, Konsey, itiraz edilen tedbirleri kabul ederken başvuranın bu listelere ilk olarak girmesinin bir Üye Devletin yetkili makamının bir kararına dayandığı fikri ile hareket edebilmiştir. Sonuç olarak, itiraz edilen tedbirlerin kabul edildiği dönemde Birleşik Krallık'ın bir Avrupa Birliği üyesi olmadığı ifadesi, ilgili olmayan bir ifadedir.
- 67 Yukarıda bahsi geçenler temelinde, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi anlamı dâhilinde, İçişleri Bakanlığı'nın "yetkili makam" olarak sınıflandırılmasına itiraz niteliğindeki tüm iddialar reddedilmelidir.

(b) "İlgili dosyada, kararın yetkili bir makam tarafından alındığını gösteren net bilgi veya materyal"

- 68 Esasen, başvuran, ilgili dosya içerisinde, Konsey'in İçişleri Bakanlığı'nın kararının 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) ve (4) maddeleri anlamı dâhilinde terör eylemlerine yönelik olarak bir yetkili makam tarafından alınan bir karar olduğunu gösteren net bilgi veya materyal sunmadığını iddia etmektedir. Başvuranın yazılı itirazlarına göre, bu iddia dört şikâyet için de geçerlidir. İlk olarak, Konsey, İçişleri Bakanlığını bir

“yetkili makam” olarak kabul etme sebeplerini açıklayamamıştır. İkinci olarak, itiraz edilen tedbirler, 2001 tarihli kararın çıkarılmasına yol açan nedenleri içermemektedir. Üçüncü olarak, bu tedbirler, aynı zamanda, Konsey'in ilgili olguları 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesi anlamı dâhilinde ‘terör eylemi’ kavramı kapsamında değerlendirilmesine yönelik nedenleri de açıklayamamaktadır. Dördüncü olarak, Konsey, 2001 tarihli kararın temel aldığı delillere erişim sağlayamamıştır.

- 69 Birinci şikâyete ilişkin olarak, bu hususun sebep gösterme yükümlülüğünün yerine getirilmesine yönelik kısmi bir resmi eleştiri teşkil ettiği gözlenmiştir (bkz.24 Kasım 2021 tarihli LTTE/Konsey kararı, T-160/19, yayımlanmamış, EU:T:2021:817, para.329-333) ve bu nedenle, bu husus, söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmediğinin iddia edildiği itiraz doğrultusunda incelenecektir (bkz.aşağıdaki para.188-190).
- 70 İkinci ve üçüncü şikâyetlere ilişkin olarak ise, ilk önce, Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı'nın 2001 tarihli kararını ele alan ihtilaf konusu tedbirlerin gerekçelerinde yer alan paragrafların içeriklerini hatırlatmak uygun olacaktır.
- 71 İtiraz edilen birinci, ikinci ve üçüncü tedbirler açısından aynı şekilde, Konsey, 2001 tarihli karar dâhil olmak üzere 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi anlamı dâhilinde bir yetkili makamın kararı olarak sınıflandırdığı kararların mevcut bulunmasını dayanak olarak aldığı ifade etmektedir. Konsey, kararların temel alındığı olguya dayalı bilgileri incelediğini ve gerekçelerin, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) ve (3) maddeleri anlamı dâhilinde “terör eylemi” ve “terör eylemlerinde bulunan grup ve oluşum” kavramları kapsamında olduğu görüşünü benimsediğini ifade etmektedir (neden beyanının 1 ila 6. paragrafları). Ayrıca, İçişleri Bakanlığı'nın kararına ilişkin olarak, neden beyanlarının A Ek'inde, Konsey, diğer hususların yanı sıra, kararın 2001 yılında kabul edildiğini çünkü o dönemde, İçişleri Bakanlığı'nın PKK'nın 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesi anlamı dâhilindeki terör eylemlerini gerçekleştirdiğine ve bu eylemlere katıldığına dair makul düzeyde inancı olduğunu ifade etmektedir (Ek A'nın 3, 4 ve 17. bentleri). İlgili terör eylemlerinin 1984 yılından bu yana PKK tarafından gerçekleştirildiğine inanılan terör saldırılarından oluştuğunu ve Batılı turistlerin kaçırılması ve 1993/1994 yıllarında bir rafineriye saldırı ve yabancı turistlerin ölümüne yol açan turistik yerlere düzenlenen saldırılar dâhil olmak üzere Türkiye Hükümeti üzerinde baskı kurmak için PKK'nın, 1990'lı yılların başında, Batı'nın menfaatlerini ve yatırımlarını hedef alan bir terör kampanyası gerçekleştirdiğini ifade etmektedir. PKK'nın bu kampanyayı 1995 ve 1999 yılları arasında terk etmiş olmasına karşın yine bu dönem içerisinde Türkiye'deki turistik yerlere saldırıya yönelik bir tehdit oluşturmaya devam ettiğini gözlemlemektedir. Konsey, bu eylemlerin 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin birinci bendindeki (i) ve (ii) altbentlerinde belirtilen amaçlar kapsamında olduğunu ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin birinci bendindeki (iii)(a), (c), (d), (f), (g) ve (i) altbentlerindeki şiddet eylemleri kapsamında olduğunu değerlendirdiğini ifade etmektedir (Ek A'nın 17. bendi).

- 72 Daha sonra, içtihadı göre açıkça anlaşılmalıdır ki, özellikle söz konusu kişi veya oluşumların verilmiş bir kararı tespit edebilmesi için, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi anlamı dâhilinde gerekli olan "ilgili dosya içerisindeki net bilgi veya materyal" kavramının, bu kararın, yine bu hüküm içerisindeki tanıma uyan ulusal bir makamca belirli kişiler veya oluşumlar açısından verildiğini göstermesi gerektiği ancak bu kararın içeriğine ilişkin olmadığı unutulmamalıdır (bkz.24 Kasım 2021 tarihli LTTE/Konsey Kararı, T-160/19, yayımlanmamış, EU:T:2021:817, para.148 ve atıfta bulunulan içtihat).
- 73 Buna göre, bu davada, itiraz edilen tedbirler açısından, Konsey'in, bu kararın tam tarihini, kararı veren makamı ve kararın hukuki dayanağını - ki bu da Birleşik Krallık'ın 2000 tarihli Terör Eylemleri Kanunudur - göstermek suretiyle 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi anlamı dâhilinde İçişleri Bakanlığı'nın 2001 tarihli kararına ilişkin '[yeterli düzeyde] net bilgi' sunduğu düşünülebilir.
- 74 2001 tarihli kararın dayanağını oluşturan delile ilişkin dördüncü şikâyete gelindiğinde ise, içtihadı göre açıkça anlaşılmalıdır ki, bu kararın temel aldığı delil ve dayanaklar, gerekçede tanımlanamaz veya bu gerekçe ile birlikte açıklanamaz. Oturmuş içtihattan açıkça anlaşıldığı üzere, bu karar bir kınama kararı ile aynı şekilde değerlendirilmelidir çünkü bu karar, devamında bir soruşturma gerekliliği olmaması nedeniyle ve amacının ilgili kişi ve oluşumların Birleşik Krallık'ta yasaklanması olması ve herhangi bir bağı olan kişilerin ceza hukuku kapsamında cezalandırılabilir olması nedeniyle nihaidir (10 Eylül 2020 tarihli Hamas/Konsey Kararı, C-122/19 P, yayımlanmamış, EU:C:2020:690, para.44 ve 45; 10 Eylül 2020 tarihli Hamas/Konsey Kararı, C-386/19 P, yayımlanmamış, EU:C:2020:691, para.65; 24 Kasım 2021 tarihli LTTE/Konsey Kararı T-160/19, yayımlanmamış, EU:T:2021:817, para.155-156). Bu Ortak Tutum ile kurulan iki kademeli sistem dâhilindeki yakın işbirliği ilkesi doğrultusunda, Konsey, fonların dondurulmasına ilişkin olarak kişi veya oluşumların isimlerini listelere eklemeyen önce, bu kınama kararlarının ciddi ve güvenilir delil veya dayanak temelinde olup olmadığını doğrulamak zorunda değildir ve bu kapsamda, ulusal makamın değerlendirmesini kabul etmelidir (bkz. bu kapsamda, 14 Aralık 2018 tarihli Hamas/Konsey Kararı, T-400/10 RENV, EU:T:2018:966, para.304-309; 6 Mart 2019 tarihli Hamas/Konsey Kararı, T-289/15, EU:T:2019:138, para.115-122; 24 Kasım 2021 tarihli LTTE/Konsey Kararı, T-160/19, yayımlanmamış, EU:T:2021:817, para.147 ila 158; ayrıca bkz.yukarıdaki para.21).
- 75 Buna göre, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi uyarınca "ilgili dosya içinde, kararın yetkili bir makam tarafından alındığını gösteren açık bilgi veya materyal bulunması" hususuna yönelik gerekliliklere Konsey'in uyum sağlamadığına ilişkin tüm itirazlar reddedilmelidir.

(c) İçişleri Bakanlığı tarafından PKK'nın terör örgütü olarak ilan edilmesi temelinde, terör eylemlerinin tarihi

- 76 Birinci husus olarak şunun belirtilmesi gerekir ki bu davada değerlendirilmesi gereken "zamanda mesafe" konusu, İçişleri Bakanlığı'nın 2001 tarihli kararında ele alınan olaylar ile bu kararın tarihi arasındaki döneme ilişkindir.
- 77 Bu iddianın 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin ihlal edildiğinin öne sürüldüğü itirazı desteleyecek şekilde ortaya konduğundan, özellikle bahsi geçen karar içeriğinde ele alınan olayların tarihi (bkz.Konsej/LTTE davasında Başsavcı Sharpston'ın Mütalaası, C-599/14 P, EU:C:2016:723, para.80), bu kararda atıfta bulunulan olayları birbirinden ayıran zaman aralığı ve kararın kabulü ışığında, yalnızca 2001 tarihli kararın söz konusu hükmün anlamı dâhilinde 'yetkili bir makamın kararı' olarak sınıflandırılması temelinde karar vermek uygundur. Öte yandan, mevcut davada itiraz edilen ve başvuranın adının listede yazılı bulunduğu kararlar, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesinin ihlal edildiğinin öne sürüldüğü itiraz kapsamında incelenecektir.
- 78 Bu davadaki konuya ilişkin "zamanda mesafe" hususunun değerlendirilmesine ilişkin olarak, Türkiye'deki turistik yerlere saldırı tehditlerini içeren İçişleri Bakanlığı'nın 2001 tarihli kararında ele alınan en güncel olguların 1995 ila 1999 yılları arasındaki dönemi kapsadığı gözlemlenmektedir (bkz.yukarıdaki para.71). Buna ek olarak, 2001 tarihli kararda da olduğu gibi (bkz.yukarıdaki para.74) ilk olarak listeye alınmanın temelini teşkil eden ulusal kınama kararlarında dayanak olarak alınan olguların doğruluğunu inceleme konusunun Konsey'in sorumluluğunda olmadığı da unutulmamalıdır (bkz.yukarıdaki para.21).
- 79 Buna göre, başvuran, ilgili saldırı tehditlerinin doğruluğunu tartışma konusu yaparak, neden beyanı içerisinde bu tehditlerin doğruluğunu destekler nitelikte delil veya iddianın bulunmadığını öne sürdüğü için bu husus, bu davada ele alınabilir. Yine bu duruma göre, en güncel olaylar (1999) ile 2001 tarihli kararın tarihi arasındaki zaman mesafesi yaklaşık olarak iki yıldır. Beş yıldan daha az olan bu zaman mesafesi, aşırı olarak kabul edilmemektedir (bkz. bu kapsamda, 24 Kasım 2021 tarihli LTTE/Konsej Kararı, T-160/19, yayımlanmamış, EU:T:2021:817, para.208 ve atıfta bulunulan içtihat).
- 80 Bu nedenle, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi, bu hüküm kapsamında ele alınan İçişleri Bakanlığı'nın 2001 tarihli kararında atıfta bulunulan olayların tarihi nedeniyle ihlal edilmemiştir.
- 81 Yukarıda belirtilen tüm hususlara göre, itiraz edilen tedbirlerin İçişleri Bakanlığı'nın 2001 tarihli kararına dayandığına yönelik şikâyetler reddedilmelidir.

2. Birleşik Devletler Kararları

- 82 “Yetkili makam” kavramına ve böyle kararların alındığını göstermek için ihtiyaç duyulan bilgilere dayanan iddialar temelinde, başvuran, 1997 ve 2001 tarihli ABD makamları kararlarının, 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(4) maddesi bağlamında, yetkili makamın kararı olarak sınıflandırılmasına itiraz etmektedir.
- 83 Bu noktada, 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(4) maddesinde kullanılan ‘yetkili makam’ ibaresinin, Üye Devletlerin makamlarıyla sınırlı olmayıp, kural olarak üçüncü Devletlerin yetkili makamlarını da içerdiğini belirten mevcut yerleşik içtihadı hatırlatmak uygun olacaktır (26 Temmuz 2017 tarihli, Konsey/ LTTE, C 599/14 P, AB:C:2017:583 kararı, para.22; 14 Aralık 2018 tarihli, Hamas / Konsey, T 400 /10 RENV, AB:T:2018:966 kararı, para.244 ve 6 Mart 2019 tarihli, Hamas/ Konsey, T 289/15, AB:T:2019:138 kararı, para.43).
- 84 Bu yorum, ilk önce “yetkili makamlar” kavramını Üye Devletlerin makamlarıyla sınırlandırmayan 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(4) maddesi hükmü ve ikinci olarak da tüm devletlerin sistematik ve yakın iş birliği yoluyla terörizmle küresel çapta mücadelelerini yoğunlaştırmalarını amaçlayan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin 1373 (2001) sayılı kararını uygulamak için kabul edilen “Ortak Tutum”un hedefi ışığında haklı kılınmaktadır (26 Temmuz 2017 tarihli Konsey/LTTE, C 599/14 P, AB:C:2017:583 kararı, para.23; 14 Aralık 2018 tarihli Hamas/Konsey, T 400/10 RENV, AB:T:2018:966 kararı, para.245; 6 Mart 2019 tarihli Hamas/Konsey, T 289/15, AB:T:2019:138, kararı, para.44).
- 85 Bununla birlikte, emsal niteliğindeki yerleşik içtihatlar göre, Konsey, üçüncü bir Devlete ait kararı esas aldığı anda, öncelikle bu kararın savunma haklarına ve etkin yargısal korunma hakkına uygun olarak alınıp alınmadığını doğrulamalıdır (26 Temmuz 2017 tarihli Konsey /LTTE, C 599/14 P, AB:C:2017:583 kararı, para.24 ve 31, 4 Eylül 2019 tarihli Hamas/ Konsey, T 308/18, AB:T:2019:557 kararı, para.58).
- 86 Dolayısıyla, bahse konu davada Konsey tarafından da yürütüldüğü şekilde, başvuranın bu doğrulamaya itirazını içeren iddialarını inceleyerek başlamak uygun olacaktır. Bu hususla ilgili olarak, bahsedilen doğrulamaların yapılmasına yönelik ihtiyacın, özellikle 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(4) maddesindeki fonların dondurulmasına ilişkin listeye bir şahıs yahut oluşumun ilk defa kaydının yapılmasının yetkili makamca alınan karara dayandırılması gerektiğini içeren şarttan kaynaklandığına dikkat edilmelidir. Böylece, ilgili şahıs veya oluşumların listeye kayıtlarının, en baştan yalnızca yeterli düzeyde sağlam olgulara dayalı biçimde yapılması sağlanarak, bu şahıs veya oluşumların korunması amaçlanmıştır (bkz.15 Kasım 2012 tarihli Al-Aqsa/ Konsey ve Hollanda/ Al- Aqsa, C 539/10 P ve C 550/10 P, AB:C:2012:711 kararı, para.68). Konsey’in şahıs veya oluşumların ilk kayıtlarında esas aldığı üçüncü Devletlerce verilen kararların, savunma haklarına ve etkin yargısal korunma hakkına uygun olarak alınmaması halinde bu amaca ulaşılmaz (26 Temmuz 2017 tarihli Konsey/ LTTE, C 599/14 P, AB:C:2017:583 kararı, para.26).

- 87 Mevcut davada, PKK'nın ABD makamları tarafından "Yabancı Terör Örgütü" (YTÖ) ve "Özel Olarak Belirlenmiş Küresel Terörist" (ÖOBKT) olarak tanımlanmasıyla ilgili olarak itiraz edilen tedbirlere yönelik hazırlanan gerekçe beyanının C Ekinde, Konsey, diğerlerinin yanı sıra, YTÖ tanımlamasının 8 Ekim 1997'de ve ÖOBKT tanımlamasının 31 Ekim 2001'de kararlaştırıldığını belirtir (C Eki'nin 3 ve 4. maddeleri).
- 88 Konsey, YTÖ tanımlamalarının, eğer bu süre zarfında bir iptal talebine konu olmamışsa, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı tarafından her beş yılda bir düzenli olarak gözden geçirildiğini ifade eder. Ayrıca ilgili oluşum, her iki yılda bir, YTÖ tanımlamasının dayandırıldığı koşulların önemli ölçüde değiştiğini gösteren kanıtlar sunarak, bu tanımlamanın iptal edilmesini talep edebilir. ABD Dışişleri Bakanlığı (Birleşik Devletler) ve ABD Kongresi (Birleşik Devletler) de resen bir YTÖ tanımlamasını iptal edebilir. Ek olarak, bu oluşum, Kolumbiya Bölgesi (Birleşik Devletler) için Bölge Temyiz Mahkemesi nezdinde YTÖ tanımlaması hakkında yargısal inceleme yapılmasını talep edebilir. ÖOBKT tanımlamalarına ilişkin olarak ise, Konsey, tanımlamaların düzenli olarak incelemeye tabi olmadığını, ancak federal mahkemeler nezdinde bunlara itiraz edilebileceğini belirtir. (gerekçe beyanının C Eki'nin 8-11. fıkraları). Ek olarak Konsey, başvuranın YTÖ ve ÖOBKT tanımlamalarına Birleşik Devletler mahkemeleri ve divanları nezdinde itiraz edilmediğini ve herhangi bir derdest davaya konu olmadıklarını belirtir (gerekçe beyanının C Eki'nin 11. ve 12. fıkraları). İnceleme usullerini ve mevcut kanun yolları tanımını da göz önüne alarak, Konsey, Amerika Birleşik Devletleri'nin uygulanabilir mevzuatının savunma haklarını ve etkin yargısal korunma hakkını koruma altına aldığı fikrindedir (gerekçe beyanının C Eki'nin 13.fıkrası).
- 89 Bununla birlikte, Genel Mahkeme, itiraz edilen tedbirlere eklenenlerle aynı gerekçe beyanı hakkında verdiği bazı kararlarda, Amerika Birleşik Devletleri'nde savunma haklarının gözetilmesi ilkesine uygunluk açısından, Konsey'in gerekli doğrulamayı yaptığı kararına varmak için bunların yeterli olmadığına hükmetmiştir (6 Mart 2019 tarihli, Hamas/ Konsey, T 289/15, AB:T:2019:138 kararı, para.54-65); 10 Nisan 2019 tarihli, Gamaa İslamya Égypte / Konsey, T 643/16, AB:T:2019:238 kararı, para.93-104 ve 4 Eylül 2019 tarihli, Hamas/ Konsey, T 308/18, AB:T:2019:557 sayılı kararı, para.65-76). Ayrıca Adalet Divanı, Konsey'in ABD kararlarını esas aldığına dair Genel Mahkeme'nin yaptığı analizi eleştiren itiraza ilişkin tek temyiz edilen kararında (4 Eylül 2019 tarihli, Hamas/Konsey, T 308) /18, AB:T:2019:557 kararı), bu eleştirilerin kabul edilemez olduğunu ve Genel Mahkeme'nin temyiz edilen karardaki analizinin kesin hüküm olduğuna hükmetmiştir (23 Kasım 2021 tarihli, Konsey /Hamas, C 833/19 P, AB: C:2021:950 kararı, para.36-40 ve 82).
- 90 Savunma haklarını gözetme ilkesi, çıkarlarını önemli ölçüde etkileyen kararlardan etkilenen şahısların, söz konusu kararların dayandığı aleyhlerindeki delillere ilişkin görüşlerini bilfiil bildirebilecekleri bir konumda olmalarını gerektirir. Bu ilkeye göre, fonların dondurulmasına ilişkin olarak şahıs veya oluşum adlarının listeye

alınmasına yönelik tedbirler söz konusu olduğunda, tedbirlerin kabul edilmesiyle aynı zamanda veya hemen sonrasında, bu şahıs veya oluşumlara gerekçelerinin bildirilmesi zorunludur (bkz.4 Eylül 2019 tarihli, Hamas/ Konsey, T 308/18, AB:T:2019:557, kararı, 65-66 ve alıntılanan içtihat).

- 91 2001 kararına zemin hazırlayan ÖOBKT tanımlamasını düzenleyen Birleşik Devletler mevzuatına ilişkin olarak, Konsey tarafından gerekçe beyanında sağlanan genel açıklamada, Birleşik Devletler makamları için ilgili taraflara gerekçe beyanını bildirmelerine ve hatta bu kararları yayınlanmalarına yönelik bir yükümlülüğün bahsedilmemesidir; netice olarak, buradan savunma hakları ilkesine uyulduğu fikrine varılamaz (bkz.4 Eylül 2019 tarihli, Hamas/ Konsey, T 308/18, AB:T:2019:557 kararı, para.69 ve 70).
- 92 1997 kararına zemin hazırlayan YTÖ tanımlamasını düzenleyen mevzuata gelince, burada söz konusu kararların resmi gazetede yayınlanması kesin biçimde öngörülmektedir. Ancak, kararların yürürlükte olan kısmı haricinde, gerekçe beyanı, o yayımda bunun sunulduğunu yahut herhangi bir şekilde başvurana erişilir kılındığını göstermemektedir (bkz.4 Eylül 2019 tarihli, Hamas/Konsey, T 308/18, AB:T:2019:557 kararı, para71 -75). Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı'nın [terör örgütü] PKK ile ilgili 2019 tarihli ve ABD makamlarına sunulan ve gerekçe beyanında atıfta bulunulan "idari dosyası", aslında büyük ölçüde ABD'nin 1997 ve 2001 tarihli kararlarının devamı niteliğindedir ve bu kararlarla ilgili veriyi ve gerekçe beyanını içerdiğini gösteren bir şey yoktur. Ayrıca Konsey, aslında yalnızca yazılı taleplerinde başvuranın bu dosyaya erişim hakkını kullanmadığını ileri sürmekte, söz konusu idari dosyaya erişim koşullarını herhangi bir şekilde belirtmemektedir.
- 93 1997 tarihli kararın yürürlükteki kısmının resmi gazetede bu şekilde yayınlanması ve dolayısıyla gerekçe beyanında bu yayıma yalnızca atıfta bulunulması, Konsey'in, savunma hakları ilkesine ABD'de uyulması konusunda gerekli doğrulamayı gerçekleştirdiği sonucuna varmak için yeterli değildir (4 Eylül 2019 tarihli, Hamas /Konsey, T 308/18, AB:T:2019:557 kararı, para.76).
- 94 Mahkeme'nin, 6 Mart 2019 tarihli, Hamas/Konsey (T 289/15, AB:T:2019:138 kararı, para.65), 10 Nisan 2019 tarihli, Gamaa Islamiya Égypte/Konsey (T 643/16, AB:T:2019:238 kararı, para.104) ile 4 Eylül 2019 tarihli Hamas/Konsey (T 308/18, AB:T:2019:557 kararı, para.76) kararlarında olduğu gibi, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi bağlamında, ABD kararlarının yetkili makamların kararları olarak itiraz edilen tedbirler için dayanak teşkil edemeyeceğine mevcut davada karar verilmesi gerektiği anlaşılmakta olup, bunun için etkin yargısal koruma hakkına riayet edilip edilmediği hususunun veya ABD makamlarının bu hüküm kapsamındaki kararlarının Konsey tarafından temel alınmasının hukuka uygun olup olmadığına dair itirazları içeren diğer iddiaların incelenmesine ihtiyaç duyulmamaktadır.

95 Yukarıda bahsedilenlerin tamamından, itiraz edilen tedbirlerin 1997 ve 2001 tarihli ABD kararlarına dayanması yönünden 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin ihlal edildiğini iddia eden itirazın onaylanması gerektiği; ancak bu tedbirlerin İçişleri Bakanı'nın 2001 tarihli kararına istinaden reddedildiği anlaşılmaktadır.

C. 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ihlal edildiğine ilişkin ikinci itiraz

96 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(4)'ün ihlal edildiğine ilişkin itirazın, 1997 ve 2001 tarihli Amerika Birleşik Devletleri kararları açısından kabul edildiği göz önünde bulundurulduğunda, işbu itiraz, söz konusu kararlarda dayanak olarak alınan olayların terör olayları olarak sınıflandırılmasına itiraz ettiğinden incelenmeyecektir.

97 Başvuran, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3)'ün ihlal edildiği iddiasına ilişkin talebi desteklemek amacıyla, anılan bazı olaylar açısından, kendi kaderini tayin etme maksadıyla yapılan bir silahlı çatışma bağlamında yürütülen eylemlerde terör amacı güdüldüğüne ve daha spesifik olarak da bazı olaylar açısından, söz konusu hükümde belirtildiği üzere gerekçede açıklanan bazı eylemlerin güttüğü iddia edilen terörist amaçlara, itiraz eden iki tip argüman ileri sürmektedir.

98 Taraflar arasında Konsey'in yetkili ulusal makamın olguların sınıflandırmasını doğrulama yükümlülüğüne ilişkin olarak yapılan fikir alışverişlerinden sonra, söz konusu yükümlülüğün Konsey'e ait olduğu ve dolayısıyla başvuranın argümanlarının, ulusal makamlar tarafından göz önüne alınan eylemlerin 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3)'te yapılan terör eylemi tanımına uyup uymadığına ilişkin doğrulamanın sonucuna itiraz etmesi nedeniyle etkili olduğu ilk olarak belirtilmelidir.

99 Özellikle "bir terör eyleminden, böyle bir eylemde bulunmaya teşebbüsten, bu eyleme katılmaktan veya bunu kolaylaştırmaktan mahkumiyete" atıfta bulunan, Ortak Tutum madde 1(4)'ün ilk fıkrasındaki ifadeden de anlaşılacağı üzere, Konsey, ulusal makamlar tarafından belirlenen eylemlerin, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3)'te tanımlanan terör eylemleriyle uyumlu olup olmadığını doğrulamalıdır (bkz.16 Ekim 2014 tarihli, LTTE/Konsey davası, T-208/11 ve T-508/11, EU:T:2014:885, para.191). Başvuranın bazı şikâyetlerinden de anlaşılacağı üzere, terör eylemi tanımlarının bir devletten diğer devlete değişmesi ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum'da yapılan tanımla her açıdan uyumsuzluğu nedeniyle bu doğrulama gereklidir.

100 Ancak, Konsey önündeki yargılamalar süresince ilgili oluşumun, ulusal kararın 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3) kapsamındaki terör eylemleriyle ilgili olduğunu detaylı bir biçimde öne sürmemesi halinde, Konsey'in bu hususla ilgili daha detaylı bir görüş sunması gerekmemektedir ve gerekçe beyanında, yetkili ulusal makamlar tarafından alınan kararların gerekçelerinin 2001/931 sayılı Ortak Tutum'da yapılan terör tanımı kapsamına girip girmediğini doğruladığının belirtilmesi

yeterlidir (bkz.24 Kasım 2021 tarihli, yayınlanmayan LTTE/Konsej davası, T-160/19, EU:T:2021:817, para.162-163 ve atıf yapılan içtihat).

- 101 Ayrıca, Konsey'in 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3) kapsamında yaptığı doğrulamanın, yalnızca ulusal makamların kararlarında belirlenen ve ilgili oluşumun listeye alınması konusunda dayanak olarak alınan olaylarla ilgili olduğu belirtilmelidir. 24 Kasım 2021 tarihli LTTE/Konsej davası (T-160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.168 ve 276) kararından da anlaşılacağı üzere, Konsey'in bir oluşumu fonların dondurulmasıyla ilgili listelerde tutarken, ilgili oluşumun 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3) kapsamında terör eylemlerinde bulunduğunu değil, bu eylemleri işlediği anlamına gelmese bile bunlara iştirak etme konusunda süregelen bir riskin bulunduğunu saptaması gerekmektedir.
- 102 Bununla birlikte, PKK'nın ilk olarak listeye girmesinin ardından terör eylemlerinde bulunduğu hususu göz önüne alındığında, bu durum listede kalmasını daha ziyade haklı kılmaktadır.
- 103 Tüm bunların sonucu olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3)'ün ihlal edildiğine ilişkin itiraz, Konsey'in 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(6) kapsamında yaptığı incelemeler sırasında PKK'nın listelerde tutulması için esas alınan eylemlerle ilgili olması açısından etkisiz olsa da, başvuranın ilk olarak listeye alınmasına sebebiyet veren ulusal makam kararlarında belirlenen olayların "terör eylemleri" olarak sınıflandırılmasına karşı çıkması açısından etkilidir.

1. 2001/931 sayılı Ortak Tutum Madde 1(3)'te atıfta bulunulan amaçların, Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi amacıyla yapılan meşru silahlı çatışma işığında yorumlanması gerektiğine ilişkin argüman

- 104 Başvuran, kendisi ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki silahlı çatışmayı gerekçe göstererek, Konsey tarafından kendisine isnat edilen eylemlerin terörist amaçlarla işlendiğini reddetmektedir. Başvuranın sunumuna göre, uluslararası hukuk uyarınca silahlı çatışmada şiddete başvurulmasına prensip olarak izin verildiğinden, itiraz edilen tedbirlerin içinde bulunduğu bağlamın, bir diğer deyişle Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi amacıyla PKK ve Türk makamları arasında yapılan meşru silahlı çatışmanın göz önünde bulundurulması önemlidir. TEU (Avrupa Birliği Antlaşması) madde 3(5) ve 21 uyarınca, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(3), kendi kaderini tayin etmeye ilişkin uluslararası hukuk, uluslararası insanlık hukuk veya demokrasinin ve hukukun üstünlüğünün temel değerleri ışığında yorumlanmalıdır. Başvuran, silahlı bir çatışma sırasındaki eylemlerin terör eylemi teşkil edebileceğini belirten 14 Mart 2017 tarihli A/Diğerleri davası (C-158/14, EU:C:2017:202) kararından yola çıkarak, silahlı çatışma sırasında yapılan eylemlerin hangi durumlarda terör eylemi teşkil ettiğinin belirlenmesi ihtiyacını vurgulamaktadır.

- 105 Dolayısıyla başvuran, kendisine isnat edilen eylemlerin terör amaçlı işlendiği iddiasına karşı çıkmakta ve bir eylemde bulunma ile bu eylemi terör amacıyla işleme arasında yapılması gereken ayrımı vurgulamaktadır. Özellikle, Türk Devletini istikrarsızlaştırmayı veya yok etmeyi değil, geliştirmeyi ve kendi kaderini tayin etme hakkı da dâhil olmak üzere Avrupa Birliği'nde benimsenen demokratik ilkelerle uyumlaştırmayı amaçladığını savunmaktadır. Ayrıca, Türk Hükümetine, Kürtler için daha iyi bir toplumsal durum yaratmayı kabul ettirmeye çalıştığı için bunun haksız olarak nitelendirilemeyeceğine değinmiştir. Son olarak, başvuran, yalnızca meşru askeri hedeflerin güdüldüğü gerekçesiyle, bazen sivillerin ölümüne yol açılmış olsa da kendisine isnat edilen eylemlerden hiçbirinin sivil halkı hedef almadığını öne sürmektedir.
- 106 Bu kapsamda, hem Adalet Divanı'nın hem Genel Mahkeme'nin içtihatlarından anlaşılacağı üzere, uluslararası insancıl hukuk anlamında silahlı bir çatışmanın varlığının, 2001/931 sayılı Ortak Tutum gibi terörizmin önlenmesiyle ilgili AB hukuku hükümlerinin, işlenebilecek terör eylemlerine uygulanmasını engellemediği unutulmamalıdır (14 Mart 2017 tarihli A/Diğerleri davası kararı, C-158/14, EU:C:2017:202, para.97 ve 98; ayrıca bkz. 24 Kasım 2021 tarihli yayınlanmamış LTTE/Konsey davası kararı, T-160/19, EU:T:2021:817, para.294 ve atıf yapılan içtihat).
- 107 Esasen, 2001/931 sayılı Ortak Tutum, söz konusu eylemin kapsamı bakımından, eylemin uluslararası insancıl hukuk anlamında bir silahlı çatışma bağlamında işlenip işlenmediği hususunda herhangi bir ayırım yapmaz. Ayrıca, Avrupa Birliği ve Üye Devletlerinin amacı, mevcut uluslararası hukukun amaçları doğrultusunda terörün her şekliyle mücadele etmektir (16 Ekim 2014 tarihli LTTE/Konsey davası kararı, T-208/11 ve T-508/11, EU:T:2014:885, para.58).
- 108 Ayrıca, başvuran, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un silahlı çatışma durumlarındaki uygulanabilirliğine itiraz etmemekle beraber, söz konusu Ortak Tutum hükümlerinin, Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi için Türk makamlarına karşı yürüttüğü silahlı çatışmanın meşru niteliğini göz önünde bulundurarak yorumlanması gerektiğini düşünmektedir.
- 109 Başvuranın da savunduğu üzere, özellikle 26 Haziran 1945 tarihinde San Francisco'da imzalanan Birleşmiş Milletler Şartı'nın 1. maddesinde belirtilen kendi kaderini tayin etmeye ilişkin mutlak ilkenin, kendi kendini yönetmeyen tüm bölgeler ve bağımsızlığını henüz kazanmamış tüm halklar için geçerli olan bir uluslararası hukuk ilkesi olduğu kabul edilmelidir (bkz.21 Aralık 2016 tarihli, Konsey/Polisario Cephesi davası kararı, C-104/16 P, EU:C:2016:973, para.88 ve 4 Eylül 2019 tarihli Hamas/Konsey davası kararı, T-308/18, EU:T:2019:557, para.217).
- 110 İşbu davaya uygulanması veya kendi kaderini tayin amacıyla silahlı kuvvete başvurulması konusunda bir görüş bildirmeden, söz konusu ilkenin, bir bölge halkının veya nüfusunun kendi kaderini tayin etme hakkını kullanmak üzere 2001/931 sayılı

Ortak Tutum madde 1(3)'te bahsedilen araca başvurabileceği anlamına gelmediği hükmüne varılmalıdır (4 Eylül 2019 tarihli Hamas/Konsey davası kararı, T-308/18, EU:T:2019:557, para.218 ve 24 Kasım 2021 tarihli yayınlanmamış LTTE/Konsey kararı, T-160/19, EU:T:2021:817, para.299).

- 111 Mahkeme, “baskıcı bir hükümete” karşı silahlı çatışmaya dâhil olan özgürlük hareketleri taraflı silahlı çatışmalarda terör eylemlerinin yasaklanmasına yönelik bir istisnanın AB hukukunda ve hatta uluslararası hukukta hiçbir temeli olmadığına hâlihazırda karar vermişti. Özellikle, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 28 Eylül 2001 tarihli 1373 (2001) sayılı kararı, Savaş Zamanında Sivillerin Korunmasına Dair 12 Ağustos 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmesi, Uluslararası ve Uluslararası Nitelikte Olmayan Silahlı Çatışmaların Mağdurlarının Korunmasına İlişkin 8 Haziran 1977 tarihli Cenevre Sözleşmelerine Ek I ve II. Protokoller ve 9 Aralık 1999 tarihinde New York'ta imzalanan Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme olmak üzere uluslararası hukuk hükümleri, terör eylemlerini kınamaları noktasında, eylemi gerçekleştirenin statüsü ile hedefleri arasında ayırım yapmazlar (16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE v Konsey, T-208/11 ve T-508/11, EU: T:2014:885, para.68).
- 112 Ayrıca, mevcut davada, başvuranın kendi kaderini tayin etme amaçlarına yönelik olarak özellikle silahlı çatışmalarda terör eylemlerinin yasaklanmasında bir istisna olduğu iddiasını destekleyen tek bir hükme - bu örnekte AB hukukunun - atıfta bulunduğu gözlemlenmelidir; şöyle ki, terörle mücadeleyle ilişkin 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/475/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararına (OJ 2002 L 164, s. 3) ve bilhassa, “Silahlı kuvvetlerin, uluslararası insanlı hukuk tarafından bu kanun kapsamındaki anlamıyla düzenlenen, silahlı çatışma dönemlerindeki eylemleri ve diğer uluslararası hukuk kurallarına tabi oldukları ölçüde, bir devletin silahlı kuvvetlerinin resmi görevlerini yerine getirirken gerçekleştirdikleri eylemler, bu Çerçeve Karara tabi değildir” ifadesi olan bu Çerçeve Kararının 11. gerekçesine. Başvuran, 2022/475 sayılı Çerçeve Kararına, II. Dünya Savaşı esnasında gerçekleşen çeşitli Avrupa direniş hareketleri tarafından yürütülenler gibi silahlı direnişi açık bir şekilde kapsamı dışında tutan bir beyanın eşlik ettiğini eklemektedir.
- 113 Ancak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum, tıpkı AB düzeyinde uyguladığı 1373 (2001) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı gibi, 2002/475'in sayılı Çerçeve Kararın 11. gerekçesi ile karşılaştırılabilir hiçbir hüküm içermemekte ve bu Ortak Tutum'da bu şekilde bir açıklamanın olmaması, tam olarak Konsey'in, terörizmin finansmanı ile mücadele yoluyla önlenmesi söz konusu olduğunda Ortak Tutum hükümlerinin uygulanmasına herhangi bir istisna sağlamama niyetini ifade edecek şekilde yorumlanmalıdır (16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE v Konsey, T-208 /11 ve T-508/11, EU:T:2014:885, para.74-76).
- 114 2022/475 sayılı Çerçeve Kararına ve bu çerçeve karara eşlik eden Konsey beyanına yapılan atfın alakasız olduğu anlaşılmaktadır.

- 115 İlaveten, bir yandan insanların veya bir bölgede yaşayanların erişmeye çalıştıkları hedefler ile diğer yandan bu hedeflere erişmek için takındıkları tutum arasında bir ayırım yapılmalıdır. 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ilk bendinin (i) ve (iii) hususlarında atıfta bulunulan "amaçlar", nihai veya dayanak hedefler olarak ifade edilebilecek bu tür hedeflere karşılık gelmemektedir. Kullanılan terimlerden de görüldüğü üzere (korkutma, cebir, dengesizleştirme veya tahrip etme); amaçlar, yürütülen eylemlerin niteliğine atıfta bulunmaktadır ki bu da 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ilk bendinin "amaçlara" değil yalnızca "eylemlere" atıfta bulunduğu kanaatine yol açmaktadır (bkz.24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE v Konsey, T-160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.300 ve alıntılanan içtihat).
- 116 Bu nedenle, özellikle, başvuranın iddia ettiğinin aksine, daha demokratik hale getirmek için Türk Devletinin temel yapılarını değiştirmekten ibaret olan ve bu yapıları gerçekleştirilen saldırılarla (2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ilk bendinin (iii) hususu) güdülen amaç, kanıtlanmış olsa bile dikkate alınması gerekli değildir. Benzer şekilde, 'usulsüz olarak' ifadesinin (2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin birinci fıkrasının (ii) bendi), özellikle kullanılan zorlayıcı tedbirler vasıtasıyla uygulanan baskının yasadışı niteliğine atıfta bulunacak şekilde anlaşılması gerekmektedir; ve bu baskının uygulanmasıyla güdülen amacın iddia edilen meşru niteliği ışığında değerlendirilmemesi gerekmektedir. Son olarak, nüfusun korkutulmasına ilişkin olarak (2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ilk bendinin (i) hususu), başvuranın, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı için yürüttüğü silahlı çatışmanın yalnızca askeri hedefleri hedef alacak şekilde olduğunu iddia etmesi bağlamında, gerekçeler beyanında belirtilen eylemlerden birkaçının -özellikle turistik yerlere yönelik saldırılar- tamamlayıcı bir şekilde değil, öncelikli bir şekilde sivil halkı hedef alması nedeniyle, aslında bu argümanın hiçbir temeli olmadığına karar verilmelidir (bkz.özellikle aşağıdaki para.126 ve 127).
- 117 Son olarak, yukarıda belirtilenden, terörü önlemek için kullanılan aracın, yani 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un ve daha genel olarak, Avrupa Birliği'nin tüm kısıtlayıcı tedbirlerinin, baskıcı Devletlerde insanların kendi kaderlerini tayin etme hakkından yararlanmalarına bir engel teşkil ettiği çıkarılamayacağı vurgulanmalıdır. 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un ve Konsey tarafından uygulanması, bir Devlet ve bir grup arasındaki çatışmada kimin haklı veya haksız olduğunu belirlemeye değil terörle mücadele etmeye çalışır (16 Ekim 2014 tarihli karar, LTTE v Konsey, T-208/11 ve T-508/11, EU:T:2014:855, para.71). Bu tür bir senaryoda, (bkz, bu bağlamda, 28 Ekim 1982 tarihli karar, Faust v Komisyon, 52/81, EU:C:1982:369, para.27; 16 Haziran 1998 tarihli karar, Racke, C-162/96, EU:C:1998:293, para.52; 27 Eylül 2007 tarihli karar, Ikea Toptan Satış, C 351/04, EU:C:2007:547, para.40; 6 Eylül 2011 tarihli emir, Mugarby v Konsey ve Komisyon, T 292/09, yayınlanmamış, EU:T:2011:418, para.60) ilgili devlete ilişkin tüzel veya gerçek kişiler olsun veya kendi kaderini tayin etme hakkından yararlanmak isteyen insanlar olsun, Avrupa Birliği'nin dış

ilişkilerinin idaresine yönelik olarak AB kurumlarına tanınan kapsamlı takdir yetkisini kullanarak kime kısıtlayıcı tedbirlerin alınacağına karar verecek olan Konsey'dir.

- 118 Sonuç olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ilk bendindeki hükümün yorumunda, Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi için silahlı çatışmanın meşruluğuna ilişkin hususların dikkate alınması gereğine ilişkin başvuranın argümanı, reddedilmelidir.
- 119 Buna göre, başvuranın ilişkilendirilen birtakım eylemler bağlamında atıfta bulunulan terörist hedefler hakkındaki bu eylemlerin Türk ordusuna karşı misillemeler olduğu gerekçesiyle itiraz içeren tüm argümanları, reddedilmelidir. Bilhassa, başvurunun iddia ettiğinin aksine, 20 Ağustos 2020 tarihinde Irak'taki bir Türk askeri noktasına, bir PKK silahlı insansız hava aracı tarafından gerçekleştirilen saldırının terör olarak sınıflandırılması, PKK ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki silahlı çatışma bağlamında gerçekleştiği gerekçesiyle reddedilemez.

2. Başvurana isnat edilen eylemlerden bazıları tarafından güdülen amaçların terörist niteliğine ilişkin itiraz

- 120 Esas olarak, Konsey itiraz edilen tedbirleri 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un yürürlüğe girmesinden önce gerçekleşen olaylara uygulayamadığı için cezai suçların ve cezaların meşruiyet ilkesinin ihlal edilmesini öne süren şikâyet, en başta reddedilmelidir. Sonuç olarak cezai veya idari bir ceza teşkil etmeyen 2001/931 sayılı Ortak Tutum tarafından belirlenen fonların dondurulmasının tamamen önlem içeren niteliği ışığında (bkz.7 Aralık 2010 tarihli karar, Fahas v Konsey, T-49/07, EU:T:2010:499, para.67 ve 68 ve alıntılanan içtihat), "işlendiği anda ulusal ve uluslararası hukuka göre cezai bir suç teşkil etmeyen ... herhangi bir eylem nedeniyle kimse herhangi bir cezai suçtan dolayı suçlu bulunmayacaktır." ifadesini belirten Sözleşmenin 49(1) maddesinin ilk cümlesinde yer verilen AB hukuku genel ilkesi, mevcut davada uygulanabilir değildir (bkz.kıyas yoluyla, 27 Şubat 2014 tarihli karar, Ezz ve diğerleri v Konsey, T 256/11, EU:T:2014:93, para.70-81).
- 121 Ek olarak, Birleşik Krallık makamları tarafından atıfta bulunulan birtakım eylemlerin, o Devletin mevzuatı bağlamında suçların tanımıyla eşleşmediğini öne süren şikâyet, hükümsüz olarak reddedilmelidir. Terörle mücadeleyle ilişkin Üye Devletler ve Konsey arasında kurulan spesifik işbirliği şekli ve Konsey'in kararının dayandırıldığı yetkili ulusal makam tarafından yapılan değerlendirmeye Konsey'in olabildiğince uyma zorunluluğundan, ulusal hukuk kuralları ışığında elde edilen fiili delilin sınıflandırılması bakımından o makama uyması da gerekli olduğu anlaşılmaktadır. 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesindeki gereklilik "ulusal hukuka göre suç olarak tanımlandırıldığı" şeklinde belirtilse de, bu sınıflandırma katı ulusal alanın kapsamına girmektedir ve uygulandığında, Ortak Tutum'un uygulanmasından bağımsızdır.

- 122 Terör eylemi kavramını tanımlamak amacıyla PKK'ya isnat edilen eylemlerden bazılarıyla 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinde yer verilen kriterlerin benzeşmesine ilişkin itiraz konusunda ise; başlangıç noktası olarak, başvuranın iddia ettiğinin aksine, aşağıda incelenen ve mevcut itirazı destekler nitelikte olarak sunulan eleştirilerden, terör eylemi sınıflandırmasına itiraz edilen olaylar bakımından, başvuranın itirazını destekler nitelikte argümanlar öne sürecek yeterli bilgiye sahip olduğunun bariz olması dikkate alınmalıdır. 22 Nisan 2021 tarihli Konsey v PKK (C 46/19 P, EU:C:2021:316, para.62 ve 80) Adalet Divanı'nın kararında yer verdiği tespitten de; söz konusu kararda incelenen tedbirlerin dayandırıldığı, itiraz edilen tedbirlerde tekrarlanan ve hatta bu tedbirlerin bazılarında eklenen olayların anlatımı, Ağustos 2014'te meydana gelen olayla ilgili olduğu kadarıyla yeterince gerekçelendirildiği; bu nedenle, başvuranın, ilgili olayların terörist sınıflandırmasına itirazını destekler nitelikte argümanlar ileri sürmek için yeterli bilgiye sahip olduğu çıkarılabilir.
- 123 Ardından, başvuran tarafından güdülen amaçların terörist niteliğinin, yalnızca Konsey tarafından atıfta bulunan eylemlerin bazıları bakımından tartışılmasına bakılmaksızın, bu itirazların Konsey'in değerlendirmelerinin yerindeliğini sorgulamayı mümkün kılmadığı değerlendirilebilmektedir.
- 124 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ilk bendinin (iii) hususunun (a) kısmından (k) kısmına kadar atıfta bulunan her bir eylem türünün, terör eylemi niteliğinde olmasının mümkün olduğunun altı çizilmelidir. Bir eylemin "terör" eylemi olarak sınıflandırılması için o hükümde belirtilen 11 ögeye bir arada sahip olmasına gerek yoktur.
- 125 Burdan, başvuranın iddia ettiği gibi, örgüte atfedilen eylemlerin bir kısmının ölüme neden olmaması (alt madde (a)), silah kullanımını içermemesi (alt madde (f)), kapsamlı yıkıma neden olmaması (alt nokta (d)) veya adam kaçırmaya yol açmaması (alt nokta (c)), yersiz olduğu sonucuna varılıyor, bunun nedeniyse ilk olarak, bu eylemlerin madde 1(3)'ün birinci alt paragrafının (iii)(a) ila (k) bendinde atıfta bulunan diğer terörist hedefleri izleyip izlemediği ve ikinci olarak, atıfta bulunanlar arasındaki diğer eylemlerin bu amaçlardan birini veya diğerini hedeflediği tartışma konusu olmamasıdır.
- 126 Özellikle, Birleşik Krallık yetkilileri tarafından 2001 yılında atıfta bulunan eylemlerle ilgili olarak, Konsey'in, itiraz edilen tedbirlerin gerekçe beyanlarında (neden beyanlarına ilişkin Ek A'nın 17. maddesi) bunları aşağıdaki şekilde belirttiği hatırlanmalıdır:
- 1990'ların başında aralarında birkaç İngiliz vatandaşının da bulunduğu çok sayıda Batılı turistlerin kaçıırılması;
 - 1993/1994'te bir rafineriye yapılan saldırı;
 - 1993 ve 1994 yılları arasında, bir İngiliz vatandaşı da dahil olmak üzere yabancı turistlerin ölümüne yol açan turizm merkezlerine yönelik saldırı kampanyası;
 - 1995 ve 1999 yılları arasında, Türk tatil yerlerine yönelik saldırı tehditleri.

- 127 Bu nedenle, başvuranın iddia ettiği gibi, 1993/1994'te gerçekleştirilen rafineriye yapılan saldırının 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin birinci fıkrasının (iii)(d) bendine göre insan hayatını tehlikeye attığı tespit edilmemiş olsa bile, gerçek şu ki Başvuran, ne söz konusu hükümde atıfta bulunulan, neden olunan kapsamlı tahribat ne de söz konusu yıkımın olası iki alternatif sonucundan biri olarak bu tür bir imhanın (yukarıda sözü edilen önemli ekonomik kayıplar ve insan yaşamının tehlikeye atılması) kaçınılmaz sonucu konusunda itirazda bulunmamıştır. Aynı şekilde, rafineriye yapılan saldırı başvurana atfedilemese dahi, Birleşik Krallık yetkililerinin 2001 yılında meydana gelen diğer eylemlere atıfta bulduklarını belirtmek gerekir (bkz.yukarıdaki para.126). Bu eylemler bakımından başvuran, katılımına veya insan hayatına yönelik saldırıları içeren terör hedeflerine itiraz etmemektedir.
- 128 Ayrıca, Birleşik Krallık hukukundaki terör eylemleri tanımı ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinde belirtilen tanım arasındaki farklılıklar nedeniyle, başvuranın söz konusu eylemlerin terörist eylemi olarak sınıflandırılmasına itiraz eden iddiaları reddedilmelidir. Söz konusu ulusal mevzuat, yani 2000 tarihli Birleşik Krallık Terörizm Yasası, terör eylemlerini, hem izlenen "amaçlara" göre, hem de bu amaçlara yönelik kullanılan araçlara göre tanımlayarak, bu Ortak Tutum'da yer alan aynı iki katmanlı terör eylemi tanımını uygular ve hem bu "amaçlar", hem de bu araçlar büyük ölçüde örtüşmektedir. Bu nedenle, ağırlık kriterinin Birleşik Krallık mevzuatı kapsamında kullanılan araçlara (örneğin, ağır şiddete, ağır hasara atıfta bulunmak) ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum'daki "hedeflere" (örneğin, bir nüfusu ciddi şekilde sindirmeye, ciddi şekilde istikrarsızlaştırmaya veya yok etmeye atıfta bulunmak) ekli olmasının bir önemi yoktur.
- 129 2014 yılında Birleşik Krallık makamları tarafından dayanılan yasalara gelince, bütünlük adına, (bkz.yukarıdaki para.101 ve 102), Ağustos 2014'te termik santrale düzenlenen saldırıyla ilgili olarak, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesi, birinci alt paragrafının (iii)(h) bendinde "etkisi insan yaşamını tehlikeye atacak şekilde su, elektrik veya diğer temel doğal kaynakların arzına müdahale veya bunların kesintiye uğratmak" olarak tanımlanan terörist amaç için 'müdahale' teriminde, henüz faaliyette olmayan tesisler de söz konusu olabileceğine de dikkat edilmelidir. Kabul edilen "kesme" eyleminden a fortiori daha da güçlü bir gerekçe olarak "müdahale etme" eylemi genellikle, bir tesisatın programlanan tarihte hizmete girmesi durumunda malzemelerin elde edilmesinde ortaya çıkabilecek herhangi bir güçlüğü ifade eder. Bu nedenle, 2014 yılında PKK tarafından saldırıya uğrayan termik santralin söz konusu saldırı sırasında henüz hizmete girmemiş olması - ki bu saldırı ayrıca başvuran tarafından reddedilmemektedir - 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesi, birinci alt paragrafının (iii)(h) bendinde atıfta bulunulan terör amacının varlığını engellemez.
- 130 Sonuç olarak, yukarıdaki 96. paragrafta formüle edildiği şekliyle, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ihlal edildiğini iddia eden itiraz reddedilmelidir.

D. 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesinin ihlal edildiğini iddia eden dördüncü itiraz

- 131 Hatırlanmalıdır ki, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesine göre yürütülen bir inceleme bağlamında, Konsey, ilgili kişi veya kuruluşun, listeye ilk girişini haklı çıkaran terör faaliyetlerine karışma riskinin devam ettiği sonucuna varırsa, ilgili kişi veya kuruluşun adını, fonların dondurulmasına ilişkin bir listede tutabilir. Bu liste bu nedenle temelde, ilgili kişinin veya kuruluşun o listedeki ilk girişinin bir uzantısı olarak kalmasını sağlar. Bu amaçla, Konsey'in, ilk girişten bu yana fiili durumun, söz konusu kişi veya kuruluşun terör faaliyetlerine karışmasıyla ilgili olarak aynı sonuca varmanın artık mümkün olmayacak şekilde değişip değişmediğini doğrulaması gerekmektedir (bkz.26 Temmuz 2017 tarihli kararlar, Konsey v LTTE, C599/14 P, EU:C:2017:583, para.46 ve 51 ve alıntılanan içtihat; 20 Haziran 2019, K.P., C458/19, EU:C:2019:522, para.43 ve 22 Nisan 2021, Konsey v PKK, C46/19 P, EU:C:2021:316, para.49).
- 132 İlgili kişi veya kuruluşun terör faaliyetlerine karışma riskinin devam edip etmediğini doğrulama sürecinde, o kişi veya kuruluşun fonlarının dondurulmasına ilişkin listelere ilk girişinin temelini oluşturan ulusal kararın sonraki akibeti usulüne uygun olarak dikkate alınmalıdır, özellikle yeni gerçekler veya bilgi ve belgelerin veya yetkili ulusal makamın değerlendirmesindeki herhangi bir değişikliğin sonucu olarak söz konusu ulusal kararın yürürlükten kaldırılması veya geri çekilmesi (26 Temmuz 2017 tarihli karar, Konsey v LTTE, C599/14 P, EU:C:2017:583, para.52 ve 22 Nisan 2021, Konsey v PKK, C46/19 P, AB:C:2021:316, para.50).
- 133 Ek olarak, listeye ilk giriş için temel teşkil eden ulusal kararın halen yürürlükte olması, zamanın geçişi ve dava koşullarındaki değişikliklerin ışığında, ilgili kişi veya kuruluşun terör faaliyetlerine karışma riskinin devam ettiği sonucunu desteklemek için artık yeterli olmayabilir. Böyle bir durumda, özellikle listeye ilk girişin temelini oluşturan ulusal kararın yetkili makam tarafından incelenmediği durumlarda, Konsey'in fonların dondurulmasına ilişkin listelerdeki o kişi veya kuruluşun tutulmasını güncel bir durum değerlendirmesine dayandırması ve bu riskin hala var olduğunu gösteren daha yeni gerekçeleri dikkate alması gerekir (bkz.26 Temmuz 2017 tarihli, Konsey v LTTE, C599/14 P, EU:C:2017:583, para.52, 62 ve 72; 26 Temmuz 2017, Konsey v Hamas, C79/15 P, EU:C:2017:584, para.40 ve 50; 20 Haziran 2019, K.P., C458/15, EU:C:2019:522, para.52, 60 ve 61; ve 22 Nisan 2021, Konsey v PKK, C46/19 P, EU:C:2021:316, para.51).
- 134 Avrupa Birliği Mahkemeleri, böylece, Konsey'in, söz konusu süre boyunca koşullardaki herhangi bir değişikliğe zorunlu olarak atıfta bulunmaksızın, zamanın geçişine dayalı olarak güncelleme yapma yükümlülüğünü teyit edebilmiş (26 Temmuz 2017 tarihli karar, Konsey - Hamas, C79) / 15 P, EU:C:2017:584, paras 32 ve 33), hatta bazen söz konusu sürenin "kendi içinde" bu güncellemeyi haklı çıkaran bir faktör

oluşturduğunu belirtmiştir (24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE - Konsey, T160/ 19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.176). Önemli bir sürenin geçmiş olması, bir riskin devam edip etmediğini ve dolayısıyla riskin zaman içindeki gelişimini değerlendirme meselesi olduğundan, Konsey'in değerlendirmesinin güncellenmesini haklı çıkarmak için yeterli olabilir. Benzer şekilde, koşullarda önemli bir değişikliğe işaret eden bir olayı, bu değişiklik listeyi sürdürme tedbirinin kabul edilmesinden sadece birkaç ay sonra gerçekleşmiş olsa bile, göz ardı etmek zordur.

- 135 Bunun, zamanın geçmesi veya davanın koşullarındaki değişiklikler tarafından gerçekleştirildiği durumlarda, Konsey, yalnızca yetkili makamlar tarafından kabul edilen ulusal kararlardan değil, aynı zamanda diğer kaynaklardan ve dolayısıyla kendi değerlendirmelerinden alınan son materyallere güvenebilir (bkz.26 Temmuz 2017 tarihli Konsey - LTTE, C599/14 P, EU:C:2017:583, para.52, 62 ve 72; 26 Temmuz 2017, Konsey - Hamas, C79/15 P), EU:C:2017:584, para.40 ve 50; 20 Haziran 2019, K.P., C458/15, EU:C:2019:522, para.52, 60 ve 61; ve 22 Nisan 2021, Konsey - PKK, C46/19 P, EU:C:2021:316, para.51).
- 136 Bu bağlamda ayrıca şunu da hatırlatmak gerekir ki, durumun güncellenmiş değerlendirmesiyle ilgili daha yeni materyallerle ilgili olarak, ulusal kararlardan veya diğer kaynaklardan alınmış olsun, Avrupa Birliği Mahkemelerinin, ilk olarak, TFEU'nun 296. maddesinde belirtilen sebep belirtme yükümlülüğüne uyulup uyulmadığı ve bu nedenle, dayanılan nedenlerin yeterince ayrıntılı ve spesifik olup olmadığı ve, ikinci olarak, bu mahkemelerin, bu nedenlerin maddi yasallığının incelenmesinin bir parçası olarak, bu eylemlerin yeterince sağlam olgusal temellere sahip olmasını sağlamasını gerektiren bu nedenlerin kanıtlanıp kanıtlanmadığı ve fonların dondurulmasına ilişkin listelerde tutulmasını destekleyen gerekçeler beyanında iddia edilen gerçekleri doğrulamaları istenmektedir (bkz.diğerlerinin yanı sıra, 18 Temmuz 2013 tarihli kararlar, Komisyon ve Diğerleri v Kadi, C584/10 P, C593/10 P ve C595/10 P, EU:C:2013:518, para.118 ve 119; of 26 Temmuz 2017, Konsey - LTTE, C599/14 P, EU:C:2017:583, para.70 ve 22 Nisan 2021, Konsey - PKK, C46/19 P, EU:C:2021:316, para.52).
- 137 Yargısal incelemenin amaçları doğrultusunda, söz konusu fonların dondurulmasına ilişkin listede isminin tutulmasına itiraz davasında ilgili kişi veya kuruluş, Konsey'in terör faaliyetlerine karışma riskinin devam ettiğini göstermek için dayandığı tüm materyallere, söz konusu materyalin yetkili bir makam tarafından alınan ulusal bir karardan mı yoksa başka kaynaklardan mı kaynaklandığına bakılmaksızın itiraz edebilir. İtiraz durumunda, ortaya konulan olgusal bulguların sağlam temellere dayandığını tespit etmek Konsey'e ve ilgili olguların asılsız olup olmadığına karar vermek Avrupa Birliği Mahkemelerine aittir (bkz.26 Temmuz 2017 tarihli Konsey - LTTE, C599/14 P, EU:C:2017:583 kararları, para.71 ve alıntılanan içtihat ve 22 Nisan 2021, Konsey - PKK, C46/19 P, AB: C:2021:316, para.53) Bu makamların kararlarının özel kanıtlayıcı değere sahip olduğu ve bu bağlamda, Konsey ile Üye Devletler arasında

2001/931 sayılı Ortak Tutum ile kurulan özel işbirliği sistemi ve bunun sonucunda Konye'nin ulusal makamlar tarafından yürütülen değerlendirmeye mümkün olduğunca güvenme yükümlülüğü göz önüne alındığında, ve bu nedenle, Konye tarafından gerçeklerin tespitini ve bu gerçeklerin daha önce yetkili ulusal makamlar tarafından tespit edilmiş oldukları durumlarda, Avrupa Birliği Mahkemeleri tarafından doğrulanmasını kolaylaştırdıkları vurgulanmalıdır.

- 138 Mahkeme, bu değerlendirmeler ışığında, itiraz edilen birinci, ikinci ve üçüncü tedbir dizisinde itiraz edilen tedbirleri birbirinden ayırarak, bunlara eşlik eden gerekçe beyanlarında Konye'nin değerlendirmesinin güncellenmesiyle bağlantılı olarak dikkate alınan materyali göz önünde tutarak, itiraz edilen tedbirlerin 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesinin gerekliliklerine uygun olarak kabul edilip edilmediğini incelemelidir.
- 139 İtiraz edilen ilk tedbir dizisinde (bkz.yukarıdaki para.9), dikkate alınması gereken yetkili makamların en son ulusal kararları - bu örnekte İçişleri Bakanlığı - 2014 ve 2020 yılına aittir.
- 140 İçişleri Bakanlığı, 2014 kararında;
- Mayıs 2014'te yeni bir ileri düzey askeri karakolun şantiyesine düzenlenen ve iki askerin yaralandığı saldırı;
 - Ağustos 2014'te bir termik santrale yapılan saldırı ve üç Çinli mühendisin kaçırılmasını (gerekçe beyanlarına ilişkin Ek A'nın 18. maddesi);
 - PKK'nın Ekim 2014'te, Türkiye Cumhuriyeti'nin IŞİD'e müdahale edip harekete geçmemesi halinde Türkiye Cumhuriyeti ile barış görüşmelerinin kesileceğini duyurmasını (gerekçe beyanlarına ilişkin Ek A'nın 19. maddesi) dayanak göstermiştir.
- 141 Bu bağlamda, İçişleri Bakanlığı'nın 2014 tarihli kararının, 2001 tarihli kararı kabul eden aynı makam tarafından kabul edildiğinden, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin anlamı dâhilinde yetkili bir makam tarafından kabul edildiği vurgulanmalıdır (bkz.yukarıdaki para.67). Bu nedenle, Konye'nin fonların dondurulmasına ilişkin listelerde bir oluşumun adını muhafaza etmesi için yetkili ulusal makamların kararlarından alınan materyallere dayanması gerekmeseydi de (bkz.yukarıdaki para.135), alıkoyma amacıyla bu tür kararlara dayanmıyorsa, bu tür kararlardan alınan materyalin özel ispat değerine sahip olduğu kabul edilmelidir (bkz. yukarıdaki para.137).
- 142 Ayrıca, Adalet Divanı'nın 22 Nisan 2021 tarihli Konye/PKK (C 46/19 P, EU:C:2021:316) kararında, Ağustos 2014'teki saldırıya yapılan atfın, bu kararda ve itiraz edilen ilk tedbir dizisinde itiraz edilen eylemlerde aynı olduğuna, yeterince gerekçelendirilmediğine, ancak bunun aksine, Mayıs ve Ekim 2014 saldırılarına yapılan atıfların yeterince gerekçelendirildiğine (bu karar, para.78 ila 80) karar verdiği unutulmamalıdır.

- 143 Başvuranın Mayıs 2014 saldırısının bir terör eylemi olarak sınıflandırılmasına (bkz.yukarıdaki para.119) itiraz etme iddialarının reddedilmesi ışığında ve başvuranın itiraz ettiği barış görüşmelerinin çöküşünün nitelendirilmesinden bağımsız olarak, Konsey, her halükarda, PKK'nın bu saldırı tarihine, yani 13 Mayıs 2014 tarihine kadar terör eylemlerine karıştığı konusunda geçerli bir sonuca varmıştır.
- 144 Ayrıca, başvuranın 2014 kararının dikkate alınamayacağı iddiasına ilişkin olarak, yanıt verdiği yasaklama başvurusu PKK'dan gelmediği için, listelere ilk giriş için temel teşkil eden ulusal kararın müteakip kaderinin usulüne uygun olarak dikkate alınması gerektiği ve bu bağlamda önemli olanın olası iptal veya geri çekilme veya, tersine, yeni gerçekler veya materyallerin veya yetkili ulusal makamın değerlendirmesindeki herhangi bir değişikliğin sonucu olarak söz konusu ulusal kararın olası teyidi (bu konuyla ilgili olarak bkz. 26 Temmuz 2017 tarihli ve C 599/14 P, EU:C:2017:583 sayılı Konsey / LTTE kararı, para.52 ve 26 Temmuz 2017 tarihli ve C 79/15 P, EU:C:2017:584 sayılı Konsey / Hamas kararı, para.30) olduğu açıkça görülmektedir. Konsey'in gerekçe beyanlarında (Ek A'nın 13. maddesi), PKK'nın yasaklamanın kaldırılması için üç kez (2001, 2009 ve 2014 yıllarında) başarısız bir şekilde başvurduğunu belirttiğine de ayrıca dikkat edilebilir. Buradan, özellikle 2014 yılında yetkili makamın, başvurusunu desteklemek için PKK tarafından öne sürülen argüman ve delillere sahip olduğu sonucu çıkarılabilir. Her halükarda, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesinin gerektirdiği güncelleme, Konsey'i yalnızca yetkili makamlar tarafından kabul edilen ulusal kararlardan çıkarılan son materyallere dayanmaya zorlamadığından (bkz.yukarıdaki para.135 ve aşağıdaki para.148), 2014 kararının kabul edilmesinin koşullarının, anılan kararın yetkili bir makamın ulusal bir kararı olarak kabul edilmesini engellediği iddiaları, mevcut davada belirleyici değildir.
- 145 Ancak başvuranın haklı olarak ifade ettiği gibi, İçişleri Bakanlığı'nın 2020 tarihli kararı, TAK'ı terör örgütü olarak ilan ettiği ve söz konusu AB listelerinde ayrı olarak atıfta bulunduğu için Konsey tarafından PKK'dan ayrı bir örgüt olarak görüldüğünden dikkate alınamaz.
- 146 İtiraz edilen ilk tedbir dizisinde, Konsey ayrıca haklı olarak Haziran 2017'de Amerika Birleşik Devletleri makamlarının dayandığı bir olaya dayanmıştır. Bu, güneydeki Hakkâri ilinde (Türkiye) bir Türk askeri aracına patlayıcı düzenekle yapılan ve bir Türk askerinin öldürüldüğü saldırı olayıdır (gerekçe beyanlarına ilişkin Ek C'nin 16. maddesinin son satırı). Bu saldırı, ABD makamlarının 2019 idari dosyasında yer almış gibi sunulmaktadır. Bu bilginin kaynağından, yani Reuters haber ajansından, alıntı yapılmıştır.
- 147 Başvuranın bu saldırının gerçekliğine itiraz etmediği veya bu saldırının faili olduğu, yalnızca 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin anlamı dâhilinde bir terör eylemi olarak sınıflandırılmasını söz konusu eylemin PKK ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki silahlı çatışmanın bir parçasını oluşturduğuna dair alakasız bir gerekçeyle

(bkz. yukarıdaki para.118 ve 119) reddettiği belirtilmelidir. İtiraz edilen ilk tedbir dizisindeki bu saldırıya yapılan atıf, ayrıca yeterince gerekçelendirilmiştir (bkz. aşağıdaki para.195).

- 148 Ayrıca, dava konusu listelerde tutulmak amacıyla dayandırıldığı iddia edilen terör eylemlerinin - başvuran ne bu eylemlerin doğruluğuna ne de PKK'ya atfedilmesine itiraz etmektedir - 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un anlamı dâhilinde yetkili bir makam olarak sınıflandırılmayan bir makam tarafından tespit edilmesinin, Konsey'in, teröre katılım riskine ilişkin incelemesi bağlamında meşru olarak bu tür eylemlere dayanmasını engellemeyeceğini belirtmek gerekir. Konsey, bir oluşumu listeleme gerekçelerini incelerken, yetkili bir makamın 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesi kapsamındaki kriterleri karşılayan bir kararında yer alan bulgulara dayanmak zorunda değildir (bkz.4 Eylül 2019 tarihli ve T 308/18, EU:T:2019:557 sayılı Hamas / Konsey kararı, para.150 ve 24 Kasım 2021 tarihli, yayınlanmamış ve T 160/19, EU:T:2021:817 sayılı LTTE / Konsey kararı, para.143). Bu nedenle, yukarıdaki 94. paragraftan da anlaşılacağı gibi, Amerika Birleşik Devletleri makamlarının yetkili bir makam olarak sınıflandırılmasının reddedilmesi mevcut davada belirleyici değildir.
- 149 İtiraz edilen ilk tedbir dizisinde dikkate alınan en son olaylar - bu olayların terör eylemi olarak sınıflandırılmasına ayrıca geçerli bir şekilde itiraz edilmemiştir (bkz.yukarıdaki para.119 ve 147) - dolayısıyla Mayıs 2014 ve Haziran 2017'ye kadar uzanmaktadır.
- 150 İtiraz edilen ikinci tedbir dizisine ilişkin olarak (bkz.yukarıdaki para.10), önceki nedenlere ek olarak beraberindeki gerekçe beyanları, Konsey'in daha önce bahsedilen ve bir termik santrale yapılan saldırıyı ve üç Çinli mühendisin kaçırılmasını içeren 24 Ağustos 2014 olayını daha ayrıntılı olarak incelediğini göstermiş, söz konusu olayın PKK'ya atfedilebileceğini ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin anlamı dâhilinde bir terör eylemi olarak sınıflandırılabilirliği sonucuna varmıştır.
- 151 İlgili ayrıntıların olmaması nedeniyle gerekçelendirmenin yetersiz olduğunu tespit eden 22 Nisan 2021 tarihli Konsey/PKK (C 46/19 P, EU:C:2021:316, para.78) kararına cevaben, bu olayın tarihi ve yeri belirtilmiş olduğundan, gerekçe gösterme yükümlülüğünün yerine getirildiği düşünülebilir (ayrıca bkz.aşağıdaki para.179), ve (ii) Çinli mühendislerin kaçırılmasının, Çin ve Batı basınında yer alan ve Konsey tarafından başvurana iletilen çok sayıda makalenin yanı sıra Türkiye'deki Çin Büyükelçiliği'nin mühendislerin kaçırılıp daha sonra serbest bırakıldığını duyuran açıklamalarını içeren itiraz edilen ikinci tedbir dizisinin gerekçe beyanlarının ışığında tespit edildiği düşünülebilir.
- 152 İtiraz edilen ikinci tedbir dizisinde dikkate alınan en son olaylar - bu olayların terör eylemi olarak sınıflandırılmasına ayrıca geçerli bir şekilde itiraz edilmemiştir (bkz.yukarıdaki para.129 ve 147) - dolayısıyla Ağustos 2014 ve Haziran 2017'ye kadar uzanmaktadır.

- 153 İtiraz edilen üçüncü tedbir dizisine ilişkin olarak (bkz.yukarıdaki para.11), önceki nedenlere ek olarak, eşlik eden gerekçe beyanları, Konsey'in PKK'nın teröre katılım riskinin devam ettiğini gösteren bir terör eylemi olarak değerlendirdiği 20 Ağustos 2020'de Irak'taki bir Türk askeri karakoluna PKK'nın silahlı insansız hava aracı tarafından yapılan saldırıya atıfta bulunmaktadır.
- 154 Başvuran, bu olayın ne doğruluğuna ne de PKK'ya atfedilmesine itiraz etmektedir. Ayrıca, başvuranın kendisi tarafından değişiklik beyanına ek olarak sunulan bir belgeden, söz konusu insansız hava aracı saldırısının gerçekten gerçekleşmiş sayılabileceği ve PKK'ya atfedilebileceği dikkate alınabilir. Amerikan iş dünyası dergisi Forbes'in internet sitesinden alınan 27 Ağustos 2020 tarihinde yayınlanan bir yazıdan oluşan ilgili belge, o tarih ve o konumda yapılan saldırının sorumluluğunu üstlenen PKK tarafından yayınlandığı belirtilerek söz konusu saldırının bir videosunu anlatmaktadır. Bu bağlamda, gazetecilik kaynaklarının yerleşik içtihat tarafından, fonların dondurulmasına ilişkin listelerde tutulmayı haklı kılan gerçekleri ortaya koyabilecek nitelikte kabul edildiği hatırlanabilir (bkz.bu bağlamda, 26 Ekim 2016 tarihli Kaddour / Konsey kararı, T 155/15, yayınlanmamış, EU:T:2016:628, para.85 ila 88 ve 24 Kasım 2021 tarihli Al Zoubi / Konsey kararı, T 257/19, EU:T:2021:819, para.75 ila 80, yayınlanmamış). Ayrıca, başvuran tarafından değişiklik beyanına ek olarak sunulan makale, söz konusu saldırının olgusal doğruluğu ve atfedilmesi konusunda şüphe uyandıracak nitelikte değildir. Bunun nedeni makalenin esas olarak, Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline karşı Ukraynalılar tarafından yapılan savunmalarda kullanılmaları nedeniyle Türk insansız hava araçlarının faydalandığı "itibara" meydan okumayı amaçlamasıdır.
- 155 Başvuranın söz konusu insansız hava aracı saldırısının PKK ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki silahlı çatışma bağlamında meydana geldiği gerekçesiyle terör eylemi olarak sınıflandırılmasına itirazına ilişkin olarak, silahlı çatışma bağlamının böyle bir sınıflandırmayı engellemediğini hatırlamak yeterlidir (bkz.yukarıdaki para.119). Ayrıca, saldırının tarihi ve yeri belirtildiğinden, itiraz edilen üçüncü tedbirler dizisinde bu saldırıya yapılan atıf yeterince gerekçelendirilmiştir.
- 156 İtiraz edilen üçüncü tedbir dizisinde doğru bir şekilde dikkate alınan en son olaylar - bu olayların terör eylemi olarak sınıflandırılmasına ayrıca geçerli bir şekilde itiraz edilmemiştir - dolayısıyla Haziran 2017 ve Ağustos 2020'ye kadar uzanmaktadır.
- 157 Konsey'in, sırasıyla Şubat ve Temmuz 2021 tarihli ihtilafli tedbirlerin birinci ve ikinci seti ile ilgili olarak Haziran 2017'ye kadar ve Şubat 2022 tarihli ihtilafli tedbirler setinin üçüncüsü ile ilgili olarak Ağustos 2020'ye kadarki PKK'nın terörist müdahale riskine ilişkin değerlendirmesini geçerli bir şekilde güncellediği anlaşılmaktadır. Ayrıca, söz konusu olgular ve ihtilafli tedbirler arasında beş yıldan daha kısa bir "zaman mesafesi" olduğu göz önünde bulundurulduğunda, Konsey'in bu gerçekleri dikkate almanın ötesinde değerlendirmesini güncellemeye devam etmesinin gerekmediği anlaşılmaktadır (bkz.24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE - Konsey, T-160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.208 ve alıntılanan içtihat).

- 158 Bu bulgu, başvuran tarafından terörist müdahale riskine ilişkin ek bir güncelleme gerektirdiği savunulan, koşullarda meydana geldiği iddia edilen değişiklikler açısından sorgulanmaz. Başvuran, özellikle, Konsey'in barış süreci ve bunun başarısızlığa uğraması, PKK'nın IŞİD'le mücadeledeki rolü ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürt halkına baskı uygulamaya devam eden totaliter bir devlete dönüşmesiyle ilgili olarak sağladığı ve Mahkeme tarafından 15 Kasım 2018 tarihli PKK- Konsey (T-316/14, EU:T:2018:788) kararıyla da kabul edilen şartlardaki belirgin değişimi gösteren bu duruma ilişkin önemli bilgileri dikkate almadığını iddia etmektedir. Ayrıca Konsey'i, İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden çekilmesini, yanlış bir şekilde, dikkate almamakla eleştirmektedir.
- 159 Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden çekilmesiyle ilgili olarak, bu koşullardaki değişikliğin mevcut davada hiçbir önemi olmadığı bir değişikliktir, çünkü ilgili tek ulusal karar, İçişleri Bakanı'nın Şubat 2020'de, yani söz konusu çekilmeden sonra kabul ettiği bir karardır, ancak yukarıdaki 145. paragrafta belirtilen nedenlerle mevcut davada dikkate alınamaz (ayrıca, bkz. yukarıdaki para.65-66). Her halükarda, İçişleri Bakanının artık bir Üye Devlette kendisi tarafından alınan tüm kararlarla ilgili yetkili bir makam olmadığı kabul edilse bile, başvuranın isminin söz konusu listelerde yer almasına sebep olduğu belirtilen terör eylemlerinin -ne bu eylemlerin doğruluğu ne de başvurana atfedilmeleri başvuru sahibi tarafından tartışma götürmez- 2001/931 sayılı Ortak Tutum anlamında yetkili bir makam olarak sınıflandırılmayacak bir makam tarafından tespit edilmiş olması, Konsey'in teröre başvurma riskine ilişkin incelemesinde bu tür eylemleri meşru olarak esas almasını engellemez (bkz. yukarıdaki para.148).
- 160 15 Kasım 2018 tarihli PKK - Konsey (T- 316/14, EU:T:2018:788) kararında dikkate alınan ve başvuranın, savunmalarının anlaşmazlığın arka planını ortaya koyan kısmına ve bu savunmalara ek olarak sunulan ilgili kanıtlara atıfta bulunarak doğruladığı, koşullarda meydana geldiği iddia edilen diğer değişikliklere gelince; bunlar Konsey'in PKK'nın devam eden terörist müdahale riskine ilişkin değerlendirmesini güncellemeye devam etmesinin istenmesini haklı çıkarmaz.
- 161 Yalnızca 15 Kasım 2018 tarihli PKK v Konsey (T- 316/14, EU:T:2018:788) kararında atıfta bulunulan, PKK'nın bir barış sürecine dahil olduğu iddiası, başvuranın kendisinin de kabul ettiği gibi, 2015 yılında başarısızlıkla sonuçlanmıştır (bkz.yukarıdaki para.158), yani bu da; bu sürecin Konsey tarafından geçerli bir şekilde dikkate alınan en son terör eylemleri gerçekleşmeden önce sona erdiği anlamına gelir. PKK liderlerinin Mayıs 2019 ve Ekim 2020 tarihli açıklamalarına bakıldığında, ilkinde PKK'nın siyasi müzakerelere açık olduğu, çatışma kültürü ve fiziksel şiddet kullanımı yerine demokratik çözüm ihtiyacına işaret ettiği, ve ikincisinde, PKK'nın silahsızlanma anlaşması imzalama niyetinde olduğu belirtilmiştir, ancak bunlar tamamen tek taraflı ve varsayımsal kalmıştır. Başvuran, barış görüşmeleri açısından ve hatta Ağustos 2020'deki insansız hava aracı saldırısı ve Ekim 2020 tarihli beyanında geçen Türk

makamlarının savaşa devam etme arzusu ve PKK'yı "yok etme politikası" göz önüne alındığında silahsızlanma anlaşması imzalamanın zorluğuna işaret eden ifadeleri ile de teyit edildiği üzere, terör faaliyetlerinin durdurulması açısından kendilerine yönelik herhangi bir takipten bahsetmemektedir.

162 Başvuranın IŞİD'e karşı mücadeleye katılımı, PKK'nın Ekim 2014'te Türk yetkililere yaptığı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin IŞİD'e müdahale etmemesi ve IŞİD'e karşı harekete geçmemesi halinde barış görüşmelerini kesmekle tehdit ettiği uyarısıyla aynı zamanda başlamıştır (bkz. yukarıdaki para.140). Bunu yaparken, bu katılım, PKK ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki gerilimin azalmadığını gösterir ve bu haliyle, PKK'nın Türkiye Cumhuriyeti ile çatışmasının ve her ne kadar belirli ulusal makamlar veya mahkemeler - özellikle Belçika mahkemeleri - kendi ulusal hukuk hükümleri ışığında başka türlü kararlar vermiş olsalar da, terör olarak kabul edilebilecek faaliyetlerinin sona erdiği anlamına gelmez (bkz.yukarıdaki para.118 ve 119). Dolayısıyla, bu olgudan, Konsey'in, ihtilafli tedbirlerde dikkate aldığı olguların ötesinde, PKK'nın terörist müdahale riskinin devam edip etmediğini kontrol etmesini gerektirecek bir değişiklik olduğu sonucu çıkarılamaz. Başvuran, koşullarda bir başka değişiklik olarak, Türk Devletinin Kürt halkına baskı yapan totaliter bir Devlete dönüştüğünü ve böylece PKK'nın Türk makamlarına karşı devam eden düşmanlığını gösterdiğini iddia ettiğinden, bu durum daha da fazlasıdır. Bu baskı, özünde PKK'nın Türkiye Cumhuriyeti ile arasındaki silahlı çatışmaya ilişkin argümanlarını desteklemek için de dayanak olarak gösterildiğinden, PKK adına barış sağlamayı içeren türde değişiklikleri yansıtmaktadır.

163 Yukarıda belirtilen tüm hususlardan, 2001/931 sayılı Ortak Tutum madde 1(6)'nın ihlal edildiği iddiasının, Konsey'in ABD ve Fransız makamlarının 2014 öncesi olaylara dayalı kararlarına verdiği desteği eleştiren argümanların incelenmesine gerek olmaksızın reddedilmesi gerektiği sonucu çıkmaktadır.

E. Orantılılık ilkesinin ihlali iddiasında bulunan beşinci itiraz

164 Başvuran, özellikle PKK tarafından Avrupa Birliği'ne karşı işlenen herhangi bir şiddet eyleminin olmaması ve söz konusu hükümde belirtilen ve her ikisi de PKK tarafından desteklenen demokrasinin pekiştirilmesi ve barışın korunması olan diğer hedeflere ulaşılmasını engellemesi nedeniyle, örgüt adının söz konusu listelerde tutulmasının, TEU madde 21(2) ve (3)'te yer alan değerlerin, temel çıkarların, güvenliğin, bağımsızlığın ve Avrupa Birliği bütünlüğünün korunması hedefinin bir parçasını oluşturan terörle mücadele amacını gerçekleştirilmenin uygunsuz bir yolu olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca, PKK'nın söz konusu listelerde tutulması, bunun Üye Devletlerde ve Türkiye'de PKK'nın siyasi faaliyetleri ve genel olarak Kürtler, özellikle de kadınlar açısından toplantı ve ifade özgürlüğü bağlamındaki yansımaları ve bu listelemenin görünüşteki belirsiz süresi göz önüne alındığında, orantısızdır.

- 165 Bu bağlamda, mülkiyet hakkı, ifade özgürlüğü veya toplanma hakkı da dâhil olmak üzere temel hakların AB hukuku kapsamında mutlak korumaya sahip olmadığı akılda tutulmalıdır. Bu hakların kullanılması, ilk olarak, bu kısıtlamaların Avrupa Birliği tarafından izlenen kamu yararına yönelik amaçlarla usulüne uygun olarak gerekçelendirilmesi ve ikinci olarak, bu amaçlarla ilgili olarak, bu hakların özüne zarar verir şekilde orantısız veya kabul edilemez bir müdahale oluşturmaması koşuluyla kısıtlanabilir (bkz.15 Kasım 2012 tarihli karar, Al-Aqsa - Koneş ve Hollanda - Al-Aqsa, C-539/10 P ve C-550/10 P, EU:C:2012): 711, para.121 ve alıntılanan içtihat).
- 166 Birinci şartla ilgili olarak, terör finansmanına karışan ve 2580/2001 sayılı Tüzük ve 2001/931 Ortak Tutum'da yer alan kurallara göre belirlenen kişi ve kuruluşların fonlarının, mali varlıklarının ve diğer ekonomik kaynaklarının dondurulması, TEU madde 21(2)(c) (bkz.15 Kasım 2012 tarihli karar, Al-Aqsa - Koneş ve Hollanda - Al-Aqsa, C-539/10 P ve C- 550/10 P, EU:C:2012:711, para.123 ve alıntılanan içtihat) anlamında uluslararası barış ve güvenliği tehdit eden terör eylemleriyle mücadele için bir parçasını oluşturması nedeniyle, kamu yararı amacı gütmeye hususu yerleşik içtihatıdır, ve başvuranın yanlış bir şekilde iddia ettiği gibi, TEU madde 21(2)(a)'da belirtilen Avrupa Birliği'nin güvenliğini ve bütünlüğünü korumanın bir parçası değildir. Bu nedenle, yalnızca Avrupa Birliği'nin, Birlik vatandaşlarının çıkarlarına karşı veya Avrupa Birliği topraklarında işlenen terör eylemlerinin, fonların dondurulmasına ilişkin listelere alınmaya yol açabileceği düşünülemez.
- 167 İkinci koşula gelince, fonların dondurulmasına yönelik tedbirlerin, ilke olarak, orantısız, tahammül edilemez veya temel hakların geneli veya bazılarının özüne zarar verici olarak görülmediği belirtilmelidir.
- 168 Aslında, bu tür bir tedbir, terörle mücadele için demokratik bir toplumda gerekli olabilir (bkz. 23 Ekim 2008 tarihli karar, İran Halkın Mücahitleri Örgütü-Koneş, T-256/07, EU:T:2008: 461, para.129 ve alıntılanan içtihat). 2580/2001 sayılı Tüzükün 5. ve 6. maddelerinin, ilk olarak, temel ihtiyaçları karşılamak veya belirli taahhütleri yerine getirmek için dondurulmuş fonların kullanımına izin verme ve ikinci olarak, belirli durumlarda fonları, diğer mali varlıkları veya diğer ekonomik kaynakları çözmek için özel izin verme olasılığını sağladığı gerçeği göz önüne alındığında, fonları dondurma tedbirleri mutlak değildir (bkz.15 Kasım 2012 tarihli karar, Al-Aqsa - Koneş ve Hollanda-Al-Aqsa, C- 539/10 P ve C- 550/10 P, EU:C:2012:711, para.127 ve alıntılanan içtihat).
- 169 Bununla birlikte, fonların dondurulması kalıcı bir tedbir teşkil etmemektedir, çünkü 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesi uyarınca, fon dondurma listelerindeki şahıs ve oluşumların isimlerinin saklanmasına ilişkin faaliyetler, artık dahil edilme kriterlerini karşılamayan şahıs ve oluşumların bu listelerden çıkarılmasını sağlamak amacıyla periyodik olarak gözden geçirilir (15 Kasım 2012 tarihli karar, Al Aqsa v Council ve Netherlands v Al-Aqsa, C539/10 P ve C550/10 P, EU:C:2012:711, para.129).

- 170 Mevcut davada, itiraz edilen tedbirler kapsamında, diğer belirtilenlerin yanı sıra, başvuranın iddia ettiği koşullardaki değişiklikleri de dikkate alarak (bkz.yukarıdaki para.158-162), Konsey'in başvuranın terörle ilişkisine dair süregelen riske ilişkin incelemeyi uygun biçimde gerçekleştirdiğinin tespit edilmesi dolayısıyla ölçülülük ilkesinin gözetildiği düşünülebilir.
- 171 Söz konusu sonuç, dava konusu fonların dondurulması tedbirlerinin etkisiz olduğu ve dolayısıyla Kürtlere yönelik şiddeti önlemediği ve Kürt halkı ile Türk makamları arasındaki ihtilafın barışçıl ve demokratik bir şekilde çözülmesine yol açmamasından hareketle uygunsuz olduğu iddiasıyla sorgulanmamaktadır. İtiraz edilen tedbirlerin amacının bu olmadığı, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un tekrarlayan başlıklarından ve terörle mücadele amacına yapılan atıftan da anlaşılmaktadır ki söz konusu amaç, başvuran tarafından varlığına ve meşruiyetine itiraz edilmeyen ve bununla birlikte yukarıdaki 166. paragrafta atıfta bulunulan içtihat doğrultusunda da teyit edilen bir amaçtır.
- 172 Kürt halkı ve daha genel olarak onları desteklemek isteyen herhangi bir kişi üzerindeki iddia edilen etkiler de konuyla ilgisiz bulunmuştur. İtiraz edilen tedbirler münhasıran terörle mücadeleye atıfta bulunmakta ve PKK'dan sadece bu tedbirlerin eklerinde terör eylemlerinin bir katılımcısı olarak bahsedilmektedir. Bu nedenle, başvuran tarafından kendisiyle bağlantısı olmayan kişilere karşı itiraz konusu olan eylemler- örneğin toplanma ve ifade özgürlüğüne yönelik engeller- itiraz edilen tedbirlerin uygulanmadığı Üye Devletlerin yetkilileri veya Türk yetkililer tarafından kanıtlanmış olsa bile, söz konusu eylemler yalnızca PKK'ya ait fonların dondurulmasını öngören bu tedbirlerden kaynaklanıyor olarak değerlendirilememekte ve dolayısıyla ölçüsüz nitelikte olduklarına dair bir karara mahal vermemektedir.
- 173 Ölçülülük ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin itirazın reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

F. Gerekçe beyanı yükümlülüğünün ihlali iddiasında bulunan altıncı itiraz

- 174 Başvuran, esas itibarıyla, Konsey'in, "PKK" adı altında listelenen oluşumun "kavram-sallaştırmasını" yeterli düzeyde tanımlayamadığı; PKK'nın söz konusu terör eylemlerine karıştığını tespit edemediği; dayanak olarak sunduğu ulusal kararların neden 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin amaçları doğrultusunda alınmış kararlar olduğunu açıklayamadığı; ABD kararlarının dayandığı gerçek ve kesin unsurları belirtmediği; ulusal makamlar tarafından incelenen eylemlerin 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesi kapsamında terör eylemi olarak sınıflandırılıp sınıflandırılmayacağını doğrulayamadığı; savunma haklarının ve etkin yargısal korunma hakkının ABD makamları veya Avrupa Birliği'nden çekilmesinden bu yana Birleşik Krallık makamları tarafından güvence altına alınıp alınmadığını doğrulayamadığı; 2001, 2006, 2014 ve 2020 tarihli Birleşik Krallık kararlarının, 1997 ve 2001

tarihli ABD kararlarının ve Fransa kararlarının, bilhassa aradan geçen süre dikkate alındığında, konuyla ilgisini ortaya koymakta yetersiz kaldığı; ve PKK ile ilgili 2019 tarihli ABD Dışişleri Bakanlığı idari dosyasına ilişkin yeterli açıklama sunmadığı için gerekçe beyanı yükümlülüğünü göz ardı ettiğini iddia etmektedir.

- 175 Yerleşik içtihat uyarınca, TFEU 296. maddesinin gerektirdiği gerekçe beyanının, tedbiri kabul eden kurum tarafından izlenen gerekçeyi, ilgili kişilerin tedbirin sağlama temellere dayanıp dayanmadığını değerlendirmek amacıyla tedbirin gerekçelerini tespit etmesine ve yargı yetkisine sahip mahkemenin denetim yetkisini kullanmasına imkân verecek şekilde açık ve net bir şekilde ortaya koyması gerektiği hatırlatılmalıdır (bkz.22 Nisan 2021 tarihli karar, Council v PKK, C46/19 P, EU: C:2021:316, para.47 ve atıfta bulunulan içtihat).
- 176 Bu nedenle, talep edilen gerekçe beyanı, söz konusu tedbire ve bu tedbirin kabul edildiği bağlama uygunluk teşkil etmelidir. Gerekçe beyanı ile karşılanması gereken gereklilikler, bilhassa söz konusu tedbirin içeriği, sunulan gerekçelerin niteliği ve tedbirin muhataplarının veya TFEU madde 263/4'ün amacı doğrultusunda tedbirin ilgilendirdiği diğer tarafların açıklama alma konusunda sahip olabilecekleri menfaatler olmak üzere, her bir davanın koşullarına bağlıdır. Bilhassa, gerekçenin ilgili tüm olgulara ve hukuki alanları kapsamaması veya aynı tedbirin kabul edilmesi öncesinde ilgili şahsa danışıldığında ortaya konan hususlara ayrıntılı bir cevap sunması gerekli görülmemektedir; çünkü gerekçe beyanının yeterli olup olmadığı sorusu, yalnızca ifade edilenler temelinde değil, aynı zamanda bağlamı ve söz konusu meseleyi düzenleyen tüm hukuki kurallar çerçevesinde değerlendirilmelidir. Sonuç olarak, bir şahsı olumsuz yönde etkileyen bir tedbir için sunulan gerekçelerin, söz konusu şahıs tarafından bilinen ve kendisini ilgilendiren tedbirin kapsamını anlamasını sağlayan bir bağlamda kabul edilmiş olması yeterlidir (bkz.22 Nisan 2021 tarihli karar, Council v PKK, C46/19 P, EU:C:2021:316, para.48 ve atıfta bulunulan içtihat).
- 177 Daha belirgin bir biçimde, bir kişi veya kuruluşun adının fonların dondurulmasına ilişkin bir listede tutulmasıyla ilgili olarak, Avrupa Birliği Mahkemelerinin, TFEU 296. maddesinde öngörülen gerekçe beyanı yükümlülüğüne uyulup uyulmadığını inceleyen, dayanan gerekçelerin yeterince ayrıntılı ve belirli olup olmadığını doğrulaması gerekmektedir (bkz.22 Nisan 2021 tarihli karar, Council v PKK, C46/19 P, EU:C:2021:316, para.52 ve 56 ile atıfta bulunulan içtihat).
- 178 Sonuç olarak, TFEU 296. maddesinde öngörülen gerekçe beyanı sunma yükümlülüğünün yerine getirilmesi için, mevcut davada Konsey'in, başvuranın söz konusu listelerde isminin yer almasının nedenlerini tespit etmesini ve Mahkeme'nin inceleme yetkisini kullanmasını sağlayacak yeterince ayrıntılı ve belirli gerekçeler sunması gerekmektedir.
- 179 Mevcut davada, bir ön husus olarak, Adalet Divanı'nın 22 Nisan 2021 tarihli Council v PKK (C46/19 P, EU:C:2021:316, para.78) kararında, 2014 yılının Ağustos ayında bir

termik santrale gerçekleştirilen saldırı ve üç Çinli mühendisin kaçırılmasıyla ilgili olarak yeterli gerekçelerin sunulmadığı yönündeki tespitinin, itiraz edilen ikinci ve üçüncü tedbir dizilerinde giderildiği hatırlatılmalıdır (bkz.yukarıdaki para.151). Fonların dondurulmasına ilişkin listelerde tutulmayı gerekçelendiren söz konusu olgulara ilişkin olarak, gerekçe belirtme yükümlülüğüne uyum gösterilmesi, söz konusu eylemin niteliği, kesin tarihi (günü) ve işlendiği yerin doğruluğunu koşul olarak gerektirmektedir; bu bağlamda, kesin olarak bir şehir belirtilmesi gerekmediğinden ve dolayısıyla bir bölge veya il ismi verilebileceğinden, bazı yaklaşımlara izin verilmektedir (bkz.22 Nisan 2021 tarihli karar, Council v PKK, C46/19 P, EU:C:2021:316, para.61, 62 ve 78-80). İtiraz edilen ikinci ve üçüncü tedbir dizilerine ilişkin gerekçe beyanlarında, Adalet Divanı'nın eksik olduğunu belirttiği hususlar, başka bir deyişle söz konusu saldırının gerçekleştiği tam tarih (24 Ağustos 2014) ve gerçekleştiği yer (Silopi, Türkiye'nin güneydoğusu) açıklanmaktadır. Bu itibarla, itiraz edilen ikinci ve üçüncü tedbir dizilerinin, Birleşik Krallık makamları tarafından söz konusu saldırıya yapılan atıfla ilgili olarak yetersiz bir gerekçe beyanı nedeniyle hükümsüz kılınmadığı sonucuna varılmaktadır.

- 180 Bununla birlikte, bu şekilde yetersiz addedilen bir gerekçe beyanı, başvuranın herhangi bir itirazının bulunmadığı, ancak Genel Mahkeme tarafından duruşmada cevaplandırılmak üzere sorulan yazılı bir soru aracılığıyla taraflardan bu konudaki görüşlerini belirtmelerinin talep edilmesini takiben, itiraz edilen ilk tedbir dizisiyle ilgili olarak Mahkeme'nin kendi isteğiyle bulunmalıdır. İtiraz edilen ilk tedbir dizisi, Adalet Divanı tarafından yetersiz bir gerekçe beyanı olarak nitelendirilenler ile aynı terimlerle söz konusu olaya atıfta bulunmaktadır.
- 181 Başvuran tarafından ileri sürülen sekiz şikâyetle ilgili olarak, öncelikle, ABD makamlarının 1997 ve 2001 tarihli kararlarına ilişkin 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin ihlal edildiği iddiasının onanması göz önünde bulundurulduğunda, ABD'nin bu kararlarına dayandırılmasına ilişkin şikâyetlerin incelenmesine gerek olmadığı belirtilmelidir.
- 182 Sonrasında, TFEU 296. maddesi ile getirilen gerekçe beyanı yükümlülüğünün, söz konusu tedbirin esasa ilişkin yasallığı ile ilgili olan gerekçenin sağlam temellere dayanıp dayanmadığı sorusundan ayırt edilmesi gereken temel usulî bir gereklilik olduğu unutulmamalıdır. Bir kararın gerekçesi, o kararın dayandığı gerekçelerin resmi bir ifadesinden oluşmaktadır. Söz konusu gerekçelerin hatalarla hükümsüz kılındığı durumlarda, bu hatalar kararın esasa ilişkin yasallığını bozmaktadır, ancak hatalı gerekçeler ortaya koysa dahi yeterli görülebilecek olan gerekçe beyanını geçersiz kılmamaktadır. Bu doğrultuda, bir tedbirin temelsiz olduğunu ortaya koymayı amaçlayan itiraz ve savunmalar, yetersiz bir gerekçe beyanı veya böyle bir beyanın bulunmadığını iddia eden bir savunma bağlamında konuyla ilgisiz olarak değerlendirilmektedir (bkz.18 Haziran 2015 tarihli Ipatau v Council kararı, C535/14 P, EU:C:2015:407, para.37 ve atıfta bulunulan içtihat; 30 Haziran 2016 tarihli Al Matri v Council kararı, T545/13,

yayınlanmamıştır, EU:T:2016:376, para.143). Bu bağlamda, Konsey tarafından yürütülen incelemenin yetersizliğinin, itiraz edilen tedbirin esastan yasallığını geçersiz kılan bir hata teşkil ettiği belirtilmelidir (bkz.2 Nisan 1998 tarihli karar, Commission v Sytraval and Brink's France, C367/95 P, EU:C:1998:154, para.72).

- 183 Mevcut davada, gerekçe beyanı yükümlülüğünün ihlal edildiği iddiasını desteklemek üzere başvuran tarafından ileri sürülen birinci, ikinci, beşinci, altıncı ve yedinci şikâyetler, başvuran tarafından daha önceki maddi hata iddialarına yapılan atıftan da anlaşılacağı üzere, itiraz edilen tedbirlerin kabul edilmesi amacıyla Konsey tarafından gerçekleştirilen incelemenin kapsamına ve içeriğine eleştiri getirmektedir.
- 184 Bu nedenle, PKK'nın yetersiz teşhisini eleştiren birinci şikâyet, ilk itiraz kapsamında incelenirken, PKK'nın terör eylemlerine karıştığının tespit edilememesiyle ilgili ikinci şikâyet başvuranın atıfta bulunduğu 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1. maddesinin 3, 4 ve 6. fıkralarının ihlalini ileri süren itirazlar kapsamında incelenmiştir.
- 185 Aynı şekilde, Konsey'in, ulusal makamların esas aldığı eylemlerin Ortak Tutum'da (2001/931 sayılı) belirtilen terör eylemleri tanımını karşıladığını temin etme yükümlülüğüne uygunluğu (beşinci şikâyet) 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1. maddesinin 3. fıkrasının ihlalini iddia eden itiraza cevaben incelenmiştir. Savunma hakkı ve yargısal korunma hakkının ilgili makamlarca yeterli düzeyde garanti edilmesinin sağlanmasına gelince (altıncı şikâyet), bu 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1. maddesinin 4. fıkrasının ihlalini iddia eden itiraza cevaben incelenmiştir.
- 186 Aynı durum 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1. maddesinin 6. fıkrasının ihlalini iddia eden itiraz kapsamında incelenen Konsey'in dava konusu listelerin incelemesi ve bu bağlamda geçen süreyi ve ilk başvuruya temel oluşturanlardan sonra alınan ulusal kararları göz önünde bulundurması yükümlülüğü (yedinci şikâyet) için de geçerlidir. Bu bağlamda, herhangi bir Fransız kararının incelenmesi gerekli olmamıştır.
- 187 Gerekçe sunma yükümlülüğünün ihlalini iddia eden itiraz lehine öne sürülen üç şikâyete gelince, hiçbirinin sağlam bir dayanağı bulunmamaktadır.
- 188 İlk olarak başvuran, üçüncü şikâyetiyle Konsey'in esas aldığı ulusal kararları 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1. maddesinin 4. fıkrası kapsamındaki kararlardan olduğunu açıklamayarak gerekçe sunma yükümlülüğünü göz ardı ettiğini iddia ediyor.
- 189 Mahkeme 24 Kasım 2021 tarihli LLTE ve Konsey kararında (T 160/19, yayımlanmamış, EU:T:2021:817, para.329 ve 330) esas aldığı ulusal kararların 2001/931 sayılı Ortak Tutum kapsamında yetkili makam kararı teşkil ettiğini açıklamanın Konsey'in sorumluluğu olmadığını ve Konsey'den önce gerçekleşen idari yargılama sırasında ilgili kişi veya oluşum tarafından sınıflandırmaya itiraz edildiği durumlarda, ki bu davadaki olay bu değil, Konsey'in bu bağlamda kabul ettiği tedbirlerin nedenlerini daha ayrıntılı açıklamak zorunda olduğunu hükmetmiştir.

- 190 Herhangi bir olay, itiraz edilen bir tedbir, “2001/931 sayılı Ortak Tutum’da tasarlanan yetkili ulusal makam için gerekliliklerin eşleştirilmesine” özellikle ayrılan bir kısım veya gerekçe beyanında, böyle bir uyuşmanın olduğuna karar vermek için bu Ortak Tutum’un 1. maddesinin 4. fıkrası ışığında mevcut davaya konu aynı ulusal yetkililerin kararlarını inceleme fırsatını hali hazırda bulan Mahkeme’nin içtihatlarına özellikle atıfta bulunarak Konsey böyle bir gerekçe beyanı sunmuştur.
- 191 Buna göre, mevcut davada yetersiz gerekçe beyanı olduğunu iddia eden üçüncü şikâyetin reddedilmesi gerektiği belirtilmiştir.
- 192 İkinci olarak, başvuran dördüncü ve sekizinci şikâyetiyle, Birleşik Devletler kararlarının dayandığı asıl ve kesin gerekçeleri belirtmeyerek ve itiraz edilen tedbirler için gerekçe beyanında atıfta bulunulan Birleşik Devletler Dışişleri Bakanlığı’nın 2019 tarihli idari dosyasıyla ilgili yeterli açıklamalar getirmeyerek Konsey’in gerekçe sunma yükümlülüğünü göz ardı ettiğini iddia eder.
- 193 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1. maddesinin 4. fıkrasının ihlalini iddia eden itirazının onanmasını göz önünde tutarak, Birleşik Devletlerin 1997 ve 2001 tarihli kararları (bkz. yukarıdaki para.181) itibarıyla ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1. maddesinin 6. fıkrasının ihlalini iddia eden itirazın reddi Birleşik Devletler makamlarının 2019 yılı incelemelerinde (bkz.para.149, 152 ve 156) dayandığı 2017 yılındaki saldırıyı özellikle göz önünde bulundurmasına bağlı olmakla beraber bu saldırıya ilişkin gerekçe beyanının yeterli olup olmadığını teyit etmek uygundur.
- 194 Bu bağlamda, 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1. maddesinin 6. fıkrası kapsamında göz önünde bulundurulmuş saldırıdan ötürü yetkili bir makamca esas alınmamasının önemsiz olduğunun belirtilmesi gerekir. Ayrıca, başvuranın iddia ettiği üzere itiraz edilen tedbirlerdeki gerekçe beyanlarında saldırının 2019 tarihli Birleşik Devletler Dışişleri Bakanlığı’nın idari dosyasının bir parçası olarak Birleşik Devletler makamlarının terörist belirlenmesini sağlamak için 2019 yılında aldığı karara dayanak teşkil etmesi konuyla alakasızdır.
- 195 Ek olarak, içtihat (bkz.para.179) için gerekli olan detaylar itiraz edilen tedbirler için gerekçe beyanında sunulur. Bahsi geçen detaylar söz konusu saldırının mahiyeti (Patlayıcı bir cihazla Türk askeri aracına saldırı), tarihi (23 Ekim 2017), yeri (Hakkâri’nin güneyi) ve kurbanlarıdır (Bir Türk askerinin ölümü).
- 196 İlk itiraz edilen tedbirlerdeki 2014 Ağustos ayındaki olaya atıfla ilgili olarak Mahkeme tarafından yukarıdaki 180. paragrafta belirtilen kendi talebiyle bulunan yeterli gerekçe sunamamanın dışında yukarıdaki 181. paragrafta belirtilen gerekçe sunma yükümlülüğünün ihlalini iddia eden itiraz reddedilmelidir.

G. Savunma haklarının ve etkin yargısal korunma hakkının ihlali iddiasında bulunan yedinci itiraz

- 197 Başvuran bu itirazı desteklemek için dört şikâyet sunar. İlk olarak, Konsey 18 Temmuz 2013 tarihli Komisyon ve diğerleri v Kadi (C 584/10 P, C 593/10 P ve C 595/10 P, EU:C:2013:518) kararında tanımlanan kritere uymayarak Birleşik Devletler makamlarının dayandığı delilleri başvurana sunamadı. İkinci olarak, savunma hakkı ve etkin yargısal korunma hakkının Birleşik Devletler, Birleşik Krallık ve Fransa makamlarınca yeterince garanti edilip edilmediğinin teyidine ilişkin başvurana bilgi vermedi. Üçüncü olarak Konsey, itiraz edilen tedbirlerin gerekçe beyanındaki inceleme ve delillere yeterince atıfta bulunulmamasıyla belgelendiği gibi başvuran tarafından sunulan temize çıkartan deliller ve incelemeler ışığında verilen gerekçelerin esasını inceleyemedi. Dördüncü olarak başvuran, Konsey'in 15 Kasım 2018 tarihli PKK ve Konsey (T 316/14, EU:T:2018:788) kararına uymayarak da savunma hakkını ve etkin yargısal korunma hakkını ihlal ettiği düşüncesinde.
- 198 İlk şikâyete ilişkin olarak, kısıtlayıcı tedbire tabi olan oluşumun, Konsey tarafından aleyhine ileri sürülen delillere ilişkin görüşünü gerektiği gibi ifade etmesine imkân verecek kadar kesin bilgilerin sunulduğu içtihat ve savunma hakkına riayet etme ilkesi, o kurumun dosyasındaki belgelere anında erişim izni vermek zorunda olduğu anlamına gelmez. Yalnızca ilgili tarafın talebi üzerine Konsey'in söz konusu önlemle ilgili tüm gizli olmayan resmi belgelere erişim sağlaması gerekir (bkz.24 Kasım 2021 tarihli karar, LTTE ve Konsey, T 160/19, yayınlanmamış, EU:T:2021:817, para.367 ve alıntılanan içtihat).
- 199 Ön bilgi olarak başvuranın, resmi notası duruşmanın ilk dakikalarında yapılan itiraz edilen tedbirlerden dolayı ilk şikâyetini Mahkeme'nin sorusuna cevaben geri çektiğinin altını çizmek gerekir.
- 200 İkinci ve üçüncü itiraz edilen tedbir dizileriyle ilgili olarak başvurana, kendisinin itirazda bulunmadığı tedbirlerle ilgili gerekçe beyanındaki dava konusu listede isminin bulunması için esas aldığı deliller konusunda yeterince kesin bilgi paylaşıldığı görülebilir.
- 201 İkinci olarak dava dosyasından ve başvuranın Mahkemenin sorularına karşı cevaplarından anlaşılabilirdiği üzere, başvuranın 15 Mart, 28 Mayıs ve 25 Kasım 2021 tarihlerindeki yazılarıyla ikinci ve üçüncü itiraz edilen tedbir dizilerinin kabulünden önce özellikle Konsey'in esas aldığı deliller olmak üzere söz konusu listelemeye ilişkin bütün evraklara erişim için Konsey'e birçok kez başvuruda bulunduğu açıktır. Konsey'in bu taleplere 30 Mart, 19 Mayıs, 20 Temmuz 2021 ve 4 Şubat 2022 tarihli yazılarla cevap verdiği de aşikârdır. Bilhassa Konsey, 2019'daki incelemeyi önce gerçekleştiren 2013 yılındaki inceleme sırasında Birleşik Devletler makamlarınca belirlenen olaylarla ilgili olan Birleşik Devletler Dışişleri Bakanlığı'nın idari dosyasından veriler ve 2019 yılında Birleşik Devletler makamlarınca gerçekleştirilen incelemeyle ilgili Birleşik Devletler

Federal sicilindeki kamusal görüş ve ilgili verinin kaynağıyla ilgili bir linkle beraber 2017 yılındaki olaya dair Birleşik Devletler makamlarınca esas alınan tüm verilerin bulunduğu “açık kaynak raporundan” oluşan tasnif edilmemiş evrakı 30 Mart 2021 tarihli yazısının ekinde iletti. Ayrıca Konsey, başvuranın 25 Kasım 2021 tarihli talebine cevaben 4 Şubat 2022 tarihli yazısında, başvuranın bu talebine bir önceki yazılarıyla cevap verdiğini ve başvuranın isminin dava konusu listelerde bulunmasına ilişkin göz önünde bulundurulmuş etkenlerle ilgili evrakın ekte iletilmiş olduğunu belirtir.

- 202 Buna göre, Konsey’in Birleşik Devletler makamlarının dayandığı delilleri başvurana açıklamadığı yönündeki ilk şikâyet, itiraz edilen ikinci ve üçüncü tedbir dizisi bakımından reddedilmelidir.
- 203 İkinci şikâyete gelince, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık’ın kararlarıyla ilgili olarak, bu şikâyet, 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(4) maddesinin ihlal edildiği iddiasını desteklemek için dayanılan ve Konsey’in söz konusu kararların savunma hakları ve etkin yargısal korunma hakkına uygun olarak alınıp alınmadığını doğrulamadığı iddiasıyla yakından bağlantılıdır. Bu şikâyet Amerika Birleşik Devletleri kararlarıyla ilgili olarak onaylandığından (bkz.yukarıdaki para.94), mevcut şikâyet sonuç olarak, Konsey’i Amerika Birleşik Devletleri makamlarıyla ilgili doğrulamasından kaynaklanan ilgili bilgileri başvurana açıklamadığı için eleştirdiğinden onaylanmalıdır. Ancak, söz konusu şikâyet İçişleri Bakanlığı’nın kararlarıyla ilgili olarak reddedildiği için (bkz.yukarıdaki para.47, 65, 66 ve 95), mevcut şikâyet de bu kararlarla ilgili olduğu için reddedilmelidir.
- 204 Fransız kararlarına ilişkin olarak, bunlar dikkate alınmaksızın mevcut dava hakkında bir karar verilebileceğinden, söz konusu şikâyet hakkında karar verilmesine gerek yoktur (bkz. yukarıdaki para.163).
- 205 Başvuran tarafından sunulan gözlemlerin ve suçsuzluğu kanıtlayan delillerin incelenmemesine ilişkin üçüncü şikâyete gelince, bu şikâyet esasen Konsey’in 2001/931 sayılı Ortak Tutum’un 1(6) maddesinin gerektirdiği incelemeyi yapmadığını iddia eden ve reddedilen itirazdan ayrılamaz (bkz.yukarıdaki para.163).
- 206 Konsey’in 15 Kasım 2018 tarihli PKK/Konsey (T-316/14, EU:T:2018:788), kararını dikkate almadığını iddia eden dördüncü şikâyetle ilgili olarak, öncelikle bu kararın 22 Nisan 2021 tarihli Konsey/PKK (C-46/19 P, EU:C:2021:316) kararıyla iptal edildiğini belirtmek gerekmektedir. İtiraz edilen ikinci ve üçüncü tedbir dizisi Adalet Divanı’nın kararı iptal eden kararından sonra kabul edildiğinden, söz konusu ihlal yalnızca birinci tedbir dizisiyle ilgilidir.
- 207 Daha sonra, TFEU madde 266’nın, faaliyetleri geçersiz sayılan bir kurumun, söz konusu faaliyeti iptal eden karara uymak için gerekli tedbirleri almasının isteneceğini öngördüğü hatırlanmalıdır. Bu yükümlülük, Avrupa Birliği Adalet Divanı Statüsü’nün 60. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, ancak temyiz başvurusunda bulunma süresinin

sona ermesi veya temyiz başvurusunda bulunulması halinde temyiz başvurusunun reddedilmesi üzerine yürürlüğe giren tüzükleri iptal eden kararlardan farklı olarak, kararları iptal ettiği durumlarda mevcut davada olduğu gibi, 15 Kasım 2018 tarihli PKK/Konseş (T-316/14, EU:T:2018:788) kararıyla iptal edilen tedbirler çeşitli kararları içerdiğinden - bir tedbiri iptal eden kararın verildiği anda söz konusu kurumun yükümlülüğündedir (bkz.21 Şubat 2018 tarihli karar, Klyuyev/Konseş, T-731/15, EU:T:2018:90, para.259 ve 262 ile atıfta bulunulan içtihat).

- 208 Daha spesifik olarak, TFEU madde 266 kapsamında, bir tedbiri iptal eden bir yargı kararı sonucunda ortaya çıkan hukuka aykırılık bulgusunun, iptal edilen tedbirin yerini alması amaçlanan yeni tedbirde, tedbiri kabul eden kurum tarafından ortadan kaldırılması gerekir. Ancak, bu gereklilik, belirli bir konudaki belirli bir içeriğe sahip bir hükümle ilgili olduğu ölçüde, söz konusu kurum için, hukuka aykırı olduğu tespit edilen hükümle aynı içeriğe sahip herhangi bir hükmün, hükmün iptaline ilişkin karardan sonra kabul edilecek yeni metinlerden çıkarılması da dâhil olmak üzere başka sonuçlar da doğurabilir (bkz.26 Nisan 1988 tarihli karar, Asteris ve Diğerleri/Komisyon, 97/86, 99/86, 193/86 ve 215/86, EU:C:1988:199, para.28 ve 29).
- 209 Dolayısıyla, itiraz edilen ilk tedbir dizisinin kabul edildiği tarihte, TFEU'nun madde 266 kapsamındaki yükümlülüklerine uymak için, başvuranın ismini dava konusu listelerde tutmak istiyorsa, Konsey'in 15 Kasım 2018 tarihli PKK/Konseş (T-316/14, EU:T:2018:788) kararının gerekçelerine uygun olarak yeniden listeleme tedbirini kabul etmesi gerekmektedir. Özellikle mevcut davada söz konusu olan ve etkileri belirli bir süreyle sınırlı olan tedbir türü ışığında Konsey'e böyle bir yükümlülük yüklenmiştir. Bu, Konsey'in ilgili döneme ilişkin olarak iptal edilen tedbiri değiştirmesi gerekmediği anlamına gelmektedir (bkz.26 Nisan 1988 tarihli karar, Asteris ve Diğerleri/Komisyon, 97/86, 99/86, 193/86 ve 215/86, EU:C:1988:199, para.29). Ayrıca, 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesi kapsamında süregelen terörle mücadele riskinin gözden geçirilmesine ilişkin olarak, genellikle önceki tedbirlerde ortaya konan gerekçelerin gerektiğinde güncellenerek müteakip tedbirlerde yeniden düzenlenmesi ile nitelendirilmektedir. Bu yükümlülük olmaksızın, Avrupa Birliği Mahkemeleri tarafından verilen iptal kararı, hukuka aykırılık nedeniyle geçersiz kılınan gerekçelerin müteakip tedbirlerde tekrarlanmasını engellemeyecek (bkz.14 Mart 2017 tarihli karar, Bank Tejarat/Konseş, T 346/15, yayınlanmamış, EU:T:2017:164, para.31) ve böylece herhangi bir etkinlikten mahrum kalacaktır.
- 210 Mevcut davada Konsey, 15 Kasım 2018 tarihli PKK/Konseş (T 316/14, EU:T:2018:788) kararında ele alınan tedbirlere dayanak teşkil eden gerekçelerin aynısını, itiraz edilen ilk tedbir dizisinde de tekrarlamıştır. Kuşkusuz, Konsey bu karara karşı temyiz başvurusunda bulunmuştur. Ancak, itiraz edilen kararların Mahkeme tarafından iptal edilmesinin etkileriyle ilgili olarak, bu temyiz askıya alma etkisi yoktur ve Konsey'in bu davada söz konusu tedbiri iptal eden kararın etkilerinin askıya alınmasını talep edebileceği bir başvuruyla birlikte sunulmamıştır. Konsey'in

nihai hükümden uygun sonuçlar çıkarmayı bu şekilde reddetmesi, davacıların yargısal kararların uygulanmasına duydukları güvenin sarsılması olasılığını doğurabilir.

- 211 Oysaki Konsey'in TFEU 266. maddesi'ndeki yükümlülükleri karşılamaadaki noksanlığı, mevcut davadaki itiraz edilen ilk tedbir dizisinin feshine mahal verememektedir. Yukarıdaki 206. Paragrafta da belirtildiği üzere, 15 Kasım 2018 tarihli PKK v Konsey (T-316/14, EU:T:2018:788) davası, 22 Nisan 2021 tarihli Konsey v PKK (C-46/19 P, EU:C:2021:316) davası tarafından feshedilmiştir. Mahkeme'nin gerçekleştirdiği feshin makale şamil niteliği göz önünde bulundurularak, anlaşmazlığa sebep olan ilk tedbir dizisinin meşruiyetine, 15 Kasım 2018 tarihli PKK v Konsey (T-316/14, EU:T:2018:788) (bkz.14 Nisan 2014 tarihli Üretim Desteği & Satın Alım Naft v Konsey, T-263/12, yayınlanmamış, EU:T:2014:228, para.37) davası özelinde verilen Konsey Kararı'nda belirtilen ihlale dayalı olarak itiraz edilemez. Dolayısıyla dördüncü isnat reddedilmelidir.
- 212 Bununla birlikte, dördüncü şikâyetin reddine rağmen, itiraz edilen ilk tedbir dizisinin kabul edildiği dönemde, Konsey'den 15 Kasım 2018 tarihli PKK v Konsey (T-316/14, EU:T:2018:788) kararında bulunan hukuka aykırılıklardan uygun sonuçlar çıkarması, gerekçede anılan hukuka aykırılıklar sebebiyle etkisiz kılınan gerekçeleri yinelemek kaydıyla beklenmiştir. Dolayısıyla başvuran, masrafların belirlenmesinde göz önünde bulundurulması gereken, mevcut davayı getirmenin haklı kılınabilir olduğu zannına, kapılabilecektir.
- 213 Buna göre, mevcut talep yalnızca Konsey'in, Birleşik Devletler makamları tarafından savunma haklarına ve etkin yargısal korunma hakkına uyulduğunun teyidine ilişkin bilgileri başvurana veremediği iddiası bakımından kabul edilmelidir.

H. Sonuç

- 214 Yukarıdaki açıklamalardan ışığında, mevcut dava reddedilmelidir. 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin ihlal edildiği iddiasında bulunan itirazların kısmen sağlam zemine oturduğu gerçeğinden hareketle, gerekçe beyan etme yükümlülüğünün, savunma ve etkili hukuki başvuru haklarının ihlal edilmiş olması, itiraz edilen tedbirlerin feshini gerekli kılmaz. Buna tekabül eden yasadışı faaliyetlerin, Birleşik Devletler Makamları'nın PKK'ya atfettiği 1997 ve 2001 yılındaki kararları veya Ağustos 2014 olayıyla bir ilgisi olup olmaması, Konsey'in PKK tarafından terörist faaliyetlerde bulunulmasına ilişkin süregelen risk ile ilgili olarak itiraz edilen tedbirlere ilişkin değerlendirmesinin sorgulanması anlamına gelmemektedir. Söz konusu risk ise, İçişleri Bakanlığı'nın 2001'deki direktifinin devam eden uygulanmasında ve duruma göre 2014, 2017 ve 2020'de meydana gelen diğer olaylara binaen, meşru temellerini hala korumaktadır (bkz.yukarıdaki para.149, 152 ve 156).

Masraflar

- 215 Genel Mahkeme'nin Usul Kurallarının 134(1) maddesi'nde "davayı kaybeden taraf, kazanan taraf savunmasında talep ettiyse, masrafları ödemekle yükümlüdür" ibaresi bulunmaktadır.
- 216 Ayrıca, Mahkeme'nin Usul Kurallarının 135(2) maddesi'nde "Mahkeme, yargılama sürecinin öncesi de dâhil olmak üzere, şayet söz konusu tarafın tutumuyla haklı kılınabilir hale gelmişse, özellikle anılan taraf karşı tarafın masraf yapmasına yol açtığına, masrafın bir kısmını veya tamamını, başarılı olmuş olsa bile tarafın ödemesi hükmünü kurabilir" ibaresi yer almaktadır.
- 217 İçtihadı göre, Usul Kurallarının 135(2) maddesi, bir AB kurumu, anlaşmazlığın ortaya çıkmasına tutumu aracılığıyla yol açtığı durumlarda, (bkz. 22 Mayıs 2019 tarihli Ertico - ITS Avrupa v Komisyon, T-604/15, EU:T:2019:348, para.182 ve atıfta bulunan içtihat) uygulanmalıdır. Mevcut davada, yukarıdaki 210. paragraftan da anlaşılacağı üzere, itiraz edilen ilk grup tedbirlerini kabul ettiği dönemde, Konsey'in 15 Kasım 2018 tarihli PKK v Konsey (T-316/14, EU:T:2018:788) davasında ortaya konan hukuka aykırılıklarla ilgili sonuca varma yükümlülüğüne riayet etmemesi, başvuranı mevcut davayı açmaya yönlendirmiş olabilir.
- 218 Buna göre, başvuranın ve Konsey'in masraflarının kendi üzerlerinde bırakılmasına karar verilmesi, tüm koşulların adil bir değerlendirmesidir.

Bu sebeplerle;

GENEL MAHKEME (4. DAİRE)

İşbu;

1. Davanın reddi,
2. Her iki tarafın da masraflarının kendi üzerlerinde bırakılması,

Hükmünü vermiştir.

Gervasoni

Madise

Nihoul

Lüksemburg'ta, 14 Aralık 2022 tarihinde, açık oturumda karar verilmiştir.

E. Coulon

Yazı İşleri Müdürü

M. Van der Woude

Başkan

İçindekiler

I. İhtilafın arkaplanı ve yargılama sürecinde meydana gelen gelişmeler

II. Talep edilen karar türleri

III. Hukuk

A. İlk hukuki itiraz: hukuki belirlilik (kesinlik) ilkesinin ve 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(2) maddesinin veya 2580/2001 sayılı Tüzüğün 2(3) maddesinin ihlali

B. Üçüncü İtiraz: 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(4) maddesinin ihlali

1. Birleşik Krallık kararı

(a) İçişleri Bakanlığı'nın "yetkili makam" olarak sınıflandırılması

(b) "İlgili dosyada kararın yetkili bir makam tarafından alındığını gösteren net bilgi veya materyal"

(c) İçişleri Bakanlığı tarafından PKK'nın terör örgütü olarak ilan edilmesi teminde, terör eylemlerinin tarihi

2. Birleşik Devletler kararları

C. 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(3) maddesinin ihlal edildiğine ilişkin ikinci itiraz

1. 2001/931 sayılı Ortak Tutum Madde 1(3)'te atıfta bulunulan amaçların, Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi amacıyla yapılan meşru silahlı çatışma ışığında yorumlanması gerektiğine ilişkin argüman

2. Başvurana isnat edilen eylemlerden bazıları tarafından güdülen amaçların terörist niteliğine ilişkin itiraz

D. 2001/931 sayılı Ortak Tutum'un 1(6) maddesinin ihlal edildiğini iddia eden dördüncü itiraz

E. Orantılılık ilkesinin ihlali iddiasında bulunan beşinci itiraz

F. Gerekçe beyanı yükümlülüğünün ihlali iddiasında bulunan altıncı itiraz

G. Savunma haklarının ve etkin yargısal korunma hakkının ihlali iddiasında bulunan yedinci itiraz

H. Sonuç

Masraflar

Dava Dili: İngilizce